Begroting 2027

gemeente
Staphorst

Inhoudsopgave

Begroting 2027 ..... **1**
Inhoudsopgave **3**
Aanbieding **4**
Samenvatting **6**
Programma 0 - Algemeen bestuur en organisatie **11**
Programma 1 - Openbare orde en veiligheid **13**
Programma 2 - Verkeer en vervoer **14**
Programma 3 - Economie en ondernemen **16**
Programma 4 - Onderwijs **17**
Programma 5 - Sport, cultuur, recreatie en toerisme **18**
Programma 6 - Sociaal domein **20**
Programma 7 - Gezondheid en milieu **23**
Programma 8 - Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening **25**
Programma 9 - Overhead en financiën **27**
Paragrafen **30**
Paragraaf 1 - Weerstandsvermogen en risicomanagement 31
Paragraaf 2 - Onderhoud kapitaalgoederen 35
Paragraaf 3 - Financiering 39
Paragraaf 4 - Bedrijfsvoering 42
Paragraaf 5 - Verbonden partijen 49
Paragraaf 6 - Grondbeleid 51
Paragraaf 7 - Lokale heffingen 53
Paragraaf 8 - Openbaarheidsparagraaf (Woo) 56
Financiële begroting **57**
Overzicht van baten en lasten 58
Toelichting op het overzicht van baten en lasten 59
Balans 62
Overzicht reserves- en voorzieningenpositie 64
Bijlagen **66**
Taakvelden overzicht 67
Overzicht investeringen 72
Indicatoren 77
Liquiditeitsplanning 81

Aanbieding

Aanbieding

Hierbij biedt het college van burgemeester en wethouders u de begroting 2027 aan, inclusief de meerjarenraming 2028 tot en met 2030 en de financiële onderbouwing voor het komende jaar. Deze begroting is opgesteld op basis van de kaders in de Kadernota 2027. Deze kadernota is door u ter kennisgeving aangenomen op 30 juni 2026.

De begroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030 zijn structureel sluitend. Daarmee worden de structurele lasten in alle jaren gedekt uit structurele middelen en ligt er een financieel solide basis voor de nieuwe bestuursperiode. Tegelijkertijd blijven de financiële vooruitzichten voor gemeenten onzeker, onder meer door de ontwikkeling van het gemeentefonds, loon- en prijsstijgingen en de omvang van maatschappelijke opgaven. Daarom blijven we sturen op financiële houdbaarheid, een toereikend weerstandsvermogen en een zorgvuldige afweging van nieuwe uitgaven en investeringen.

De gemeente staat de komende jaren voor omvangrijke opgaven op het gebied van onder meer woningbouw, bereikbaarheid, onderwijshuisvesting, maatschappelijke voorzieningen, de gemeentelijke infrastructuur en de ontwikkelingen rond het Staphorster Bod. Deze opgaven vragen niet alleen om financiële middelen, maar ook om voldoende uitvoeringscapaciteit. Niet alles kan gelijktijdig worden uitgevoerd. Bij de verdere uitwerking worden ambities, investeringen, beschikbare middelen en uitvoerbaarheid daarom in samenhang afgewogen.

Het coalitieakkoord 2026-2030 ‘Bouwen aan een toekomstbestendige samenleving’ en het daarop gebaseerde collegeprogramma bevatten de ambities voor deze bestuursperiode. De financiële gevolgen van deze ambities zijn nog niet verwerkt in de voorliggende begroting 2027-2030. De financiële uitwerking wordt afzonderlijk aan uw raad aangeboden door middel van de eerste begrotingswijziging 2027. Daarmee kan de raad de ambities, de financiële consequenties en de voorgestelde dekking integraal en transparant afwegen.

Financieel beeld
De begroting 2027-2030 laat in alle jaren een positief structureel saldo zien. De structurele lasten worden gedekt uit structurele baten, waarmee sprake is van een structureel en reëel sluitende meerjarenbegroting. In de ramingen is de meicirculaire 2026 verwerkt. De inkomsten uit het gemeentefonds blijven echter gevoelig voor rijksbeleid en economische ontwikkelingen. Ook de financiële gevolgen van loon- en prijsontwikkelingen en van toekomstige investeringsbesluiten vragen blijvende aandacht.

De voorliggende meerjarenbegroting biedt een financieel uitgangspunt op basis van bestaand beleid en de reeds genomen besluiten. Na verwerking van de eerste begrotingswijziging 2027 ontstaat een integraal beeld van de financiële gevolgen van de ambities voor 2027 en de meerjarenraming 2028-2030.

Het begrotingssaldo 2027 en het meerjarenperspectief 2028-2030 zijn als volgt:

Begrotingsjaar	2027	2028	2029	2030
Begrotingssaldo 2027-2030	509	224	480	383

Bedragen x €1.000

Belastingvoorstellen en -druk
De OZB is voor 2027 geïndexeerd met de CPI-index 3,3% en een areaal uitbreiding van 2,34% voor woningen en niet-woningen 1%. Dit is de meest actuele beschikbare index voor een volledig jaar en bedraagt 3,3%. De rioolheffing stijgt overeenkomstig het kostendekkingsplan riolering naar € 216. De afvalstoffenheffing is geïndexeerd met 4,12% conform de vastgestelde ROVA-index. De overige belastingen, leges/retributies zijn voor 2027 tot en met 2030 geïndexeerd met 1,5%, aangezien deze heffingen maximaal kostendekkend mogen zijn.

Belastingsoort	Raming 2026	Raming 2027
Afvalstoffenheffing (vast + variabel)	€ 265	€ 280
Rioolheffing	€ 208	€ 216
OZB	€ 404	€ 422
Totaal	**€ 877**	**€ 918**

De gemeenteraad bespreekt de begroting en het meerjarenperspectief op 3 november en op 10 november 2026 vindt de vaststelling plaats.

Slot
Tot slot spreken wij de wens uit dat uw gemeenteraad, onze medewerkers en wij in het komende jaar onder Gods zegen ons werk mogen doen.

Staphorst, 6 oktober 2026,

Het college van burgemeester en wethouders van Staphorst

J. ten Kate	M.T. van de Wetering
Burgemeester	Gemeentesecretaris

Samenvatting

Inleiding

In dit hoofdstuk gaan we onder andere in op de gehanteerde uitgangspunten van deze begroting. Het begrotingssaldo wordt gespecificeerd en er wordt een samenvatting gegeven van de grootste / belangrijkste mutaties in deze begroting en de opbouw van de begroting. Verder is een prognose opgenomen van de 'nieuwe' investeringen en de reserves voor de periode 2027 - 2030, waardoor u in deze samenvatting op hoofdlijnen een beeld hebt van de financiële positie van de gemeente Staphorst.

Algemene uitgangspunten

De volgende uitgangspunten zijn gehanteerd voor het opstellen van de meerjarenbegroting 2027-2030:

- Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de eigen financiële beleidsregels van de gemeente Staphorst (zoals de financiële verordening en de nota reserves en voorzieningen) zijn het uitgangspunt.
- De gemeentebegroting moet voldoen aan eisen voor het repressief toezicht die de provincie stelt in haar toezichtkader. De colleges van Gedeputeerde Staten van de twaalf provincies hebben hiervoor een "gemeenschappelijk toezichtkader (GTK 2020)" vastgesteld. Deze is van toepassing op de begroting 2027 en verder.
- De Kadernota 2027 vormt het uitgangspunt voor het opstellen van de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030.
- Alle (structurele) begrotingswijzingen die zijn doorgevoerd na vaststelling van de begroting 2026 worden niet nogmaals toegelicht in de programma's.
- De lonen zijn geïndexeerd met 4,2% (2027), 4,0% (2028), 3,6% (2029) en 3,5% (2030) conform de prijsindexen CPB en CEP, loonvoet sector overheid.
- Bovenop de standaard prijsindexatie voor de overige budgetten van 1,5%, zijn de subsidies conform de subsidieregeling aanvullend geïndexeerd.
- Bijstelling van de bijdragen aan verbonden partijen zijn opgenomen op basis van de begroting 2027 van de betreffende verbonden partijen.
- De meicirculaire 2026 (o.b.v. lopende prijzen) is de basis voor geraamde algemene uitkering voor de begroting 2027 en verder.

Infographic

BEGROTING 2027

In de begroting van 2027 staan de plannen van gemeente Staphorst voor komend jaar.
Hierin staan ook de kosten van deze plannen en hoe deze betaald worden.
Op deze pagina ziet u in één oogopslag wat alle geplande inkomsten en uitgaven zijn.

Inkomsten

Het Rijk	€ 37,9 miljoen
Lokale heffingen	€ 11,7 miljoen
Overige opbrengsten	€ 13,8 miljoen
Reservemutaties	€ 5,4 miljoen
Totaal	**€ 68,8 miljoen**

Uitgaven

Sociaal Domein	€ 23,9 miljoen
Overhead en financiën	€ 13,1 miljoen
Gezondheid en milieu	€ 6,9 miljoen
Sport, cultuur, recreatie en toerisme	€ 4,2 miljoen
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	€ 2,5 miljoen
Economie en ondernemen	€ 3,6 miljoen
Verkeer, vervoer en waterstaat	€ 5,4 miljoen
Algemeen bestuur en organisatie	€ 3,4 miljoen
Onderwijs	€ 2,9 miljoen
Openbare orde en veiligheid	€ 2,2 miljoen
Totaal	**€ 68,3 miljoen**

Resultaat

€ 0,5 miljoen

Bekijk de volledige begroting

Meer lezen over de plannen en de hele begroting bekijken? Dat kan op www.staphorst.nl/begroting of scan de QR-Code.

gemeente Staphorst

Financiële samenvatting 2027 - 2030

De uitkomst van de begroting en meerjarenraming is als volgt:

Bedragen x €1.000

Exploitatie	MJB 2026 - Jaarschijf 2027	Actuele begroting 2027	Verschil	MJB 2027 - Jaarschijf 2028	MJB 2027 - Jaarschijf 2029	MJB 2027 - Jaarschijf 2030
Lasten	-61.505	-66.438	-4.934	-65.127	-63.206	-63.806
Baten	59.116	63.364	4.248	64.248	62.836	63.009
Saldo van baten en lasten voor bestemming	**-2.388**	**-3.074**	**-686**	**-878**	**-370**	**-796**
Stortingen	-1.655	-1.805	-150	-2.030	-2.005	-1.280
Onttrekkingen	4.530	5.388	858	3.131	2.854	2.459
Mutaties reserves	**2.875**	**3.584**	**708**	**1.102**	**849**	**1.179**
Saldo van baten en lasten na bestemming	**487**	**509**	**23**	**224**	**480**	**383**

Samenvatting begrotingssaldo

Onderstaande tabel laat zien hoe het saldo is veranderd in een jaar tijd, het startpunt is de primitieve begroting 2026 -2029, vervolgens zijn er begrotingswijzigingen vastgesteld, de Kadernota 2027 is opgesteld en dit heeft vervolgens geresulteerd in de (primitieve) begroting 2027 - 2030 zoals deze voor u ligt.

Begrotingsjaar (bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Begrotingssaldo 2027 - 2030 (incl. inc. baten en lasten)	**0**	**102**	**133**	**133**
Begrotingswijziging septembercirculaire 2025	61	53	-182	-152
Begrotingswijziging decembercirculaire 2025	27	27	27	27
Uitkomsten meicirculaire 2026	1.504	830	381	586
Mutaties Kadernota 2027	-1.259	-792	-153	-543
Saldo Kadernota 2027	**333**	**220**	**206**	**51**
Structurele technische mutaties begroting 2027 - 2030	176	4	274	332
Begrotingssaldo 2027 - 2030	**509**	**224**	**480**	**383**

Onderstaand overzicht laat de mutaties van de begroting 2027 zien ten opzichte van de Kadernota 2027. In de programma's 0 t/m 9 worden de posten per programma nader toegelicht. Onderstaande posten en bijbehorende financiële uitwerking kunnen betrekking hebben op meerdere programma's.

Begrotingsjaar (bedragen x € 1.000)	2027
Mutaties begroting 2027	176
Bijstelling prijs- en loonindexatie	55
Bijstelling afschrijvingslasten	390
Bijstelling overig	319
Bijstelling verwachte renteopbrengst	250
Bijstelling onvoorziene uitgaven en stelposten	-270
Bijstelling secundaire arbeidsvoorwaarden	-197
Bijstelling vanwege voortgangsrapportage 2026	-307
Bijstelling vanwege beheerplan civiele kunstwerken	-64

Meerjaren Investeringsprognose

In onderstaande tabel zijn de nieuwe investeringen opgenomen, zoals opgenomen in de Kadenota 2027 en welke voorkomen uit de actualisatie van het beheerplan riolering. Voor een totaaloverzicht van investeringen wordt verwezen naar de bijlage 'Overzicht investeringen'. De tabel hieronder betreft een overzicht van alle nieuwe investeringen. De kapitaallasten van alle nieuwe investeringen worden opgenomen in de exploitatie.

Omschrijving van de investering	2027	2028	2029	2030	Dekking
Programma 2 | Verkeer en openbare ruimte	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	
Vervangingsinvesteringen wegen				500	Reserve wegen
Vervangen verkeersborden	57				Exploitatie
Inrichting schoolzones	60				Exploitatie
Vervangen huisnummerborden	32				Exploitatie
Fietspad Rouveen Zuid fase 2	500				Exploitatie
Renovatie lichtmastenareaal 2027 - 2030				25	Exploitatie
Programma 5 | Sport, cultuur, recreatie en toerisme	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	
Vervangingsbudget speelruimte fase 2	270				Exploitatie
Programma 7 | Gezondheid en milieu					
Riool voorbereiding project afkoppelen Bergerslag	307				Exploitatie / voorziening riool
Riool project afkoppelen Bergerslag	1.736				Exploitatie / voorziening riool
Riool voorbereiding project afkoppelen Staphorst Zuid 2 fase 1	120				Exploitatie / voorziening riool
Riool project afkoppelen Staphorst Zuid 2 fase 1	677				Exploitatie / voorziening riool
Riool voorbereiding project afkoppelen Staphorst Zuid 2 fase 2	120				Exploitatie / voorziening riool
Riool project afkoppelen Staphorst Zuid 2 fase 2	677				Exploitatie / voorziening riool
Riool relinen de Baarge + Ijhorst	800				Exploitatie / voorziening riool
Riool project Staphorst Noord Oost	2.800				Exploitatie / voorziening riool
Reservering mechanische riolering: vervanging pompen	108	109	111	113	Exploitatie / voorziening riool
Reservering mechanische riolering: vervangen leidingwerk	22	23	23	23	Exploitatie / voorziening riool
Reservering mechanische riolering: vervangen putten	32	33	33	34	Exploitatie / voorziening riool
Reservering mechanische riolering: vervangen buitenopstellingskasten	2	2	2	2	Exploitatie / voorziening riool
Reservering mechanische riolering: vervangen schakelkasten	83	84	86	87	Exploitatie / voorziening riool
Reservering afkoppelen verhard oppervlak	51	52	52	53	Exploitatie / voorziening riool
Reservering klimaat adaptieve maatregelen	51	52	52	53	Exploitatie / voorziening riool
Reservering relinen/repareren vrijverval riolering	102	103	105	106	Exploitatie / voorziening riool
Reservering vervangingsprojecten middellange termijn		515	523	1.061	Exploitatie / voorziening riool
Programma 7 | Overhead					
Aanschaf mini kraan	46				Exploitatie
Aanschaf auto bomenploeg	53				Exploitatie
Aanschaf robotmaaiers	47				Exploitatie
Aanschaf GPS stok met software	25				Exploitatie
Aanschaf electrische bus 1	70				Exploitatie
Aanschaf electrische bus 2	70				Exploitatie
Aanschaf electrische bus 3	70				Exploitatie
Aanschaf maaimachine John Deer	65				Exploitatie
Aanschaf Stiga E-Park Pro	18				Exploitatie
Aanschaf Iseki TG 6687	89				Exploitatie
Aanschaf Trilo bladzuigmachine	37				Exploitatie
Aanschaf handgereedschap	12				Exploitatie
Hardware ICT				142	Exploitatie

Verloop reservepositie 2026-2030

Onder de algemene reserves behoren de algemene reserve, reserve zonder bestemming en de reserve voor grondexploitatie. Bij vaststelling van de 'nota reserves en voorzieningen 2022' is, wegens terugloop in eerdere jaren, bepaald dat de vrij besteedbare reservepositie niet onder de grens van 6,2 miljoen mag zakken. De vrij besteedbare reservepositie neemt in de periode 2026 - 2030 naar verwachting af tot € 13,1 miljoen, en voldoet daarmee aan het besluit dat de vrij besteedbare reservepositie niet onder de grens van € 6,2 miljoen mag zakken.

Reserves dekking afschrijving investeringen
De reserves ter dekking van afschrijving investeringen betreffen reserves die zijn ingesteld om kapitaallasten van investeringen uit eerdere jaren te dekken. Deze reserves lopen terug, doordat de jaarlijkse kapitaallasten van diverse (oude) investeringen worden onttrokken uit deze reserve. Kapitaallasten van investeringskredieten, die vanaf 2021 beschikbaar gesteld zijn door de raad, worden gedekt uit de exploitatie. Hiermee wordt de begroting meer solide naar de toekomst.

Reserves t.b.v. kostendekkende tarieven
Dit betreffen de egalisatiereserves voor de kostendekkende tarieven. Nadelen op de producten riolering en afval worden via deze reserves geëgaliseerd.

Reserves ter egalisatie van kosten
Dit betreft de egalisatiereserve voor het onderhoud van de wegen.

Overige reserves
Dit betreffen alle overige reserves met een specifieke bestemming.

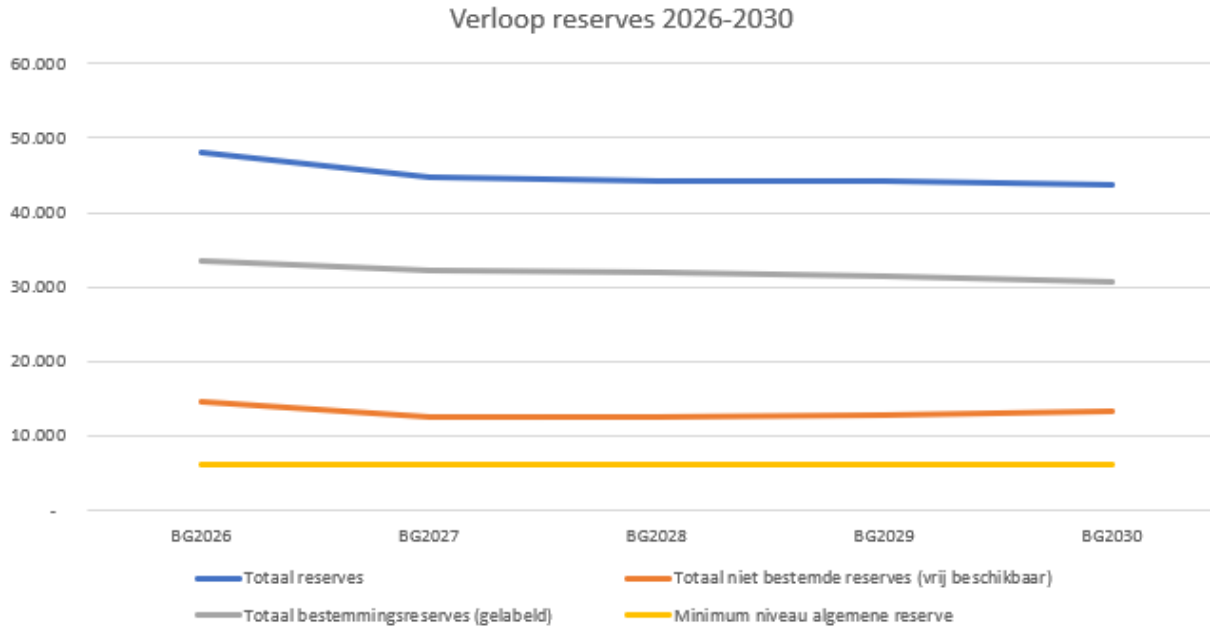

In bovenstaande grafiek ziet u het (geraamde) verloop van de reserves voor de periode 2026 t/m 2030. De vrij besteedbare reserve neemt naar verwachting af, van € 14,6 miljoen in 2026 naar € 13,1 miljoen in 2030. Dit is boven de grens van de minimum reserve van € 6,2 miljoen. De totale reserves nemen naar verwachting af, van € 48,1 miljoen in 2026 naar € 43,7 miljoen in 2030. Voor een uitgebreid reserveoverzicht wordt verwezen naar het 'Overzicht reserves- en voorzieningenpositie'.

(bedragen x €1000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Vrij besteedbare reserves						
Algemene reserve	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
Reserve zonder bestemming	7.206	5.199	2.563	2.479	2.922	3.305
Reserve voor grondexploitatie	6.534	5.935	6.458	6.421	6.383	6.345
Saldo vrij besteedbare reserves	**17.240**	**14.634**	**12.521**	**12.400**	**12.805**	**13.150**
Reserves dekking afschrijving investeringen	17.582	16.283	15.163	13.959	12.755	11.559
Reserves t.b.v. kostendekkende tarieven	3.163	3.080	0	0	0	0
Reserves ter egalisatie van kosten	3.375	3.091	4.093	4.415	4.737	5.008
Overige reserves met bestemming	11.370	11.024	12.948	13.476	14.004	14.004
Saldo bestemmingsreserves	**35.490**	**33.478**	**32.204**	**31.850**	**31.495**	**30.571**
Totaal reserves	**52.730**	**48.112**	**44.726**	**44.250**	**44.300**	**43.721**

Programma 0 - Algemeen bestuur en organisatie

Bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
0.1	Bestuur	J. ten Kate
0.2	Burgerzaken	L. Mulder
0.5	Treasury	L. Mulder
0.61	OZB woningen	L. Mulder
0.62	OZB niet-woningen	L. Mulder
0.64	Belastingen overig	L. Mulder
0.7	Alg. Uitk. en Ov. Uitk. Gem. fonds	L. Mulder
0.8	Overige baten en lasten	L. Mulder
0.9	Vennootschapsbelasting	L. Mulder
0.10	Mutatie reserves	L. Mulder
0.11	Resultaat baten en lasten	L. Mulder

Wat mag algemeen bestuur en organisatie ons kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	MJB 2026 - Jaarschijf 2027	Actuele begroting 2027	Verschil	MJB 2027 - Jaarschijf 2028	MJB 2027 - Jaarschijf 2029	MJB 2027 - Jaarschijf 2030
Lasten	-3.321	-3.378	-57	-2.956	-3.250	-3.329
Baten	42.959	44.664	1.705	45.121	46.070	46.887
Saldo van baten en lasten voor bestemming	**39.638**	**41.286**	**1.648**	**42.165**	**42.819**	**43.558**
Onttrekkingen	529	500	-29	340	70	70
Mutaties reserves	**529**	**500**	**-29**	**340**	**70**	**70**
Saldo van baten en lasten na bestemming	**40.167**	**41.786**	**1.619**	**42.505**	**42.889**	**43.628**

Afwijkingen toegelicht

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Voordeel	Nadeel
Onderstaand worden de verschillen groter dan € 10.000 tussen de jaarschijf 2027 uit de begroting 2026-2029 versus de huidige begroting 2027 geanalyseerd.		
Kadernota 2027 - Stelpost OZB In de begroting 2026-2029 is een stelpost (van 75%) opgenomen in verband met de hogere verwachte OZB-opbrengsten vanwege areaaluitbreiding. Voorgesteld wordt deze stelpost in te zetten op groenonderhoud en de toekomstbestendigheid van de organisatie.	209	
Kadernota 2027 - Uitkering gemeentefonds effecten meicirculaire De algemene uitkering stijgt door het o.a. het accres (groei rijksuitgaven), loon- en prijsontwikkelingen en diverse aanpassingen in de maatstaven. De middelen voor CDOKE (lokaal klimaat- en energiebeleid) zijn overgegaan van een specifieke uitkering naar de algemene uitkering.	1.455	
Voortgangsrapportage 2026 - Vrijval van gedeelte van de kosten functionaris gegevensbescherming De kosten voor de inhuur van de functionaris gegevensbescherming kunnen gedekt worden het loonsombudget. Hierdoor valt dit budget structureel vrij.	12	
Treasury De renteopbrengst op schatkistbankieren wordt telkens voor één jaar op basis van een realistische inschatting bijgeraamd.	250	
Onvoorziene uitgaven en stelposten Er hebben een aantal mutaties voorgedaan binnen de onvoorziene uitgaven en stelposten, wellke optellen tot een nadeel namelijk - Mutaties vanwege secundaire arbeidsvoorwaarden € - 222.000; - Stelpost investeringen € 141.818; - Stelpost vitaliteitsbudget € -50.000; - Verstevigen lokale teams en versterken sociale basis € 400.000.		270
Overige mutaties Saldo van budgetten met een afwijking kleiner dan € 10.000		8
Totaal	**1.926**	**278**

Reservemutaties programma

Niet van toepassing.

Betrokkenheid verbonden partijen

N.V. BNG te Den Haag
Betrokkenheid Bank Nederlandse Gemeenten als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effecten
N.V. Rendo te Meppel
Betrokkenheid Rendo als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effecten
N.V. Vitens te Zwolle
Betrokkenheid Vitens als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effecten
N.V. Enexis te 's-Hertogenbosch
Betrokkenheid Enexis als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effecten
Wadinko B.V. te Zwolle
Betrokkenheid Wadinko als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effecten

Meer (financiële) informatie over de verbonden partijen is opgenomen in Paragraaf 5 | Verbonden partijen.

Programma 1 - Openbare orde en veiligheid

Bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	J. ten Kate
1.2	Openbare orde en veiligheid	J. ten Kate

Wat mag openbare orde en veiligheid ons kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	MJB 2026 - Jaarschijf 2027	Actuele begroting 2027	Verschil	MJB 2027 - Jaarschijf 2028	MJB 2027 - Jaarschijf 2029	MJB 2027 - Jaarschijf 2030
Lasten	-2.098	-2.235	-137	-2.280	-2.309	-2.338
Baten	80	80	0	81	81	82
Saldo van baten en lasten voor bestemming	**-2.018**	**-2.155**	**-137**	**-2.199**	**-2.227**	**-2.256**
Onttrekkingen	8	8	0	8	8	8
Mutaties reserves	**8**	**8**	**0**	**8**	**8**	**8**
Saldo van baten en lasten na bestemming	**-2.009**	**-2.146**	**-137**	**-2.191**	**-2.219**	**-2.248**

Afwijkingen toegelicht

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Onderstaand worden de verschillen groter dan € 10.000 tussen de jaarschijf 2027 uit de begroting 2026-2029 versus de huidige begroting 2027 geanalyseerd.		
Kadernota 2027- Veiligheidsregio IJsselland Verhoging van de gemeentelijke bijdrage volgens raadsvoorstel ADV200996345.		71
Kadernota 2027- Bijramen kleine budgetten Diverse budgetten met minder dan € 10.000 bijramen.		9
Loonkosten De doorbelasting van de loonkosten naar de taakvelden leidt tot mutaties in programma's. De totale loonsombegroting is nader toegelicht en geanalyseerd in de paragraaf bedrijfsvoering.		44
Bijstelling afschrijvingslasten Door bijstelling van het investeringsplan heeft er een verschuiving binnen de kapitaallasten plaatsgevonden. Hierdoor onstaat een hogere afschrijving dan begroot in 2026.		13
Totaal	**0**	**137**

Reservemutaties programma

Niet van toepassing.

Betrokkenheid verbonden partijen

Veiligheidsregio IJsselland te Zwolle
Betrokkenheid Veiligheidsregio als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstelling/effecten

Meer (financiële) informatie over de verbonden partijen is opgenomen in Paragraaf 5 | Verbonden partijen.

Programma 2 - Verkeer en vervoer

Bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
2.1	Verkeer en vervoer	J. Spiker
2.2	Parkeren	J. Spiker
2.5	Openbaar vervoer	J. Spiker

Wat mag verkeer en vervoer ons kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	MJB 2026 - Jaarschijf 2027	Actuele begroting 2027	Verschil	MJB 2027 - Jaarschijf 2028	MJB 2027 - Jaarschijf 2029	MJB 2027 - Jaarschijf 2030
Lasten	-4.137	-4.002	135	-4.298	-4.427	-4.515
Baten	135	135	0	137	138	140
Saldo van baten en lasten voor bestemming	**-4.001**	**-3.867**	**135**	**-4.161**	**-4.289**	**-4.375**
Stortingen	-1.355	-1.355	0	-1.330	-1.305	-1.280
Onttrekkingen	1.559	1.624	65	1.559	1.559	1.559
Mutaties reserves	**205**	**270**	**65**	**230**	**255**	**280**
Saldo van baten en lasten na bestemming	**-3.797**	**-3.597**	**200**	**-3.932**	**-4.034**	**-4.095**

Afwijkingen toegelicht

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Onderstaand worden de verschillen groter dan € 10.000 tussen de jaarschijf 2027 uit de begroting 2026-2029 versus de huidige begroting 2027 geanalyseerd.		
Kadernota 2027 - Verkeersborden en veilige schoolzones De verkeersborden die vervangen moeten worden voldoen niet meer aan de juiste reflectie en zijn zodoende afgekeurd.		10
Kadernota 2027 - Herziening wegenlegger (incidenteel - onttrekking reserve) De wegenlegger is een formeel document dat de gemeente moet hebben, inmiddels is de laatste versie sterk verouderd en is het noodzakelijk om deze te updaten.		15
Kadernota 2027 - Herijking verkeersbeleid (incidenteel - onttrekking reserve) Door het opstellen van een Gemeentelijk verkeer en vervoersplan (GVVP) vindt een update plaats van huidige verkeersplannen en spelen we in op de nieuwste inzichten en visie op het gebied van verkeer en vervoer. Het vormt de integrale afweging binnen het vakgebied verkeer en vervoer met ten aanzien van: afwikkeling, doorstroming en bereikbaarheid (van bestaande en nieuwe wegen), veranderingen in infrastructuur, verkeersveiligheid, openbaar vervoer en fietsen en geluid en hinder.		50
Voortgangsrapportage 2026 - Overboeken budgetten van Wijkgroen algemeen Dit betreft een verschuiving van een budget uit programma 5. Dit budget was nodig voor het beheer van bermen dat eerst door aannemers werd uitgevoerd, maar nu met de eigen buitendienst wordt uitgevoerd. Per saldo heeft dit geen effect op het resultaat.		35
Loonkosten De doorbelasting van de loonkosten naar de taakvelden leidt tot mutaties in programma's. De totale loonsombegroting is nader toegelicht en geanalyseerd in de paragraaf bedrijfsvoering.		29
Bijstelling afschrijvingslasten Door bijstelling van het investeringsplan zijn bepaalde investeringen uitgesteld of hebben een langere doorlooptijd t.o.v. de planning. Hierdoor heeft de activering nog niet plaatsgevonden en zijn de afschrijvingslasten in 2027 lager.	338	
Bijstelling onderhoudvoorziening kunstwerken Vanwege de actualisatie van het meerjarenonderhoudsplan kunstwerken, dient er gedoteerd te worden aan de voorziening.		64
Totaal	**338**	**203**

Reservemutaties programma

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Onderstaand worden de verschillen tussen de jaarschijf 2027 uit de begroting 2026-2029 versus de huidige begroting 2027 in reservemutaties weergegeven.		
Kadernota 2027 - Reserve zonder bestemming		
Onttrekking voor het opstellen van het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan en voor herziening van de wegenlegger		65
Totaal	**0**	**65**

Betrokkenheid verbonden partijen

Niet van toepassing.

Programma 3 - Economie en ondernemen

Bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
3.1	Economische ontwikkeling	L. Mulder / J. Spiker
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	L. Mulder / J. Spiker
3.3	Bedrijvenloket	L. Mulder / J. Spiker
3.4	Economische promotie	L. Mulder / J. Spiker

Wat mag economie en ondernemen ons kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	MJB 2026 - Jaarschijf 2027	Actuele begroting 2027	Verschil	MJB 2027 - Jaarschijf 2028	MJB 2027 - Jaarschijf 2029	MJB 2027 - Jaarschijf 2030
Lasten	-1.744	-3.639	-1.895	-3.617	-884	-393
Baten	1.595	3.537	1.942	3.589	850	354
Saldo van baten en lasten voor bestemming	**-149**	**-102**	**47**	**-29**	**-34**	**-39**
Onttrekkingen	5	34	29	5	5	5
Mutaties reserves	**5**	**34**	**29**	**5**	**5**	**5**
Saldo van baten en lasten na bestemming	**-144**	**-68**	**76**	**-24**	**-29**	**-34**

Afwijkingen toegelicht

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Onderstaand worden de verschillen groter dan € 10.000 tussen de jaarschijf 2027 uit de begroting 2026-2029 versus de huidige begroting 2027 geanalyseerd.		
Loonkosten De doorbelasting van de loonkosten naar de taakvelden leidt tot mutaties in programma's. De totale loonsombegroting is nader toegelicht en geanalyseerd in de paragraaf bedrijfsvoering.	47	
Totaal	**47**	**0**

Reservemutaties programma

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Onderstaand worden de verschillen tussen de jaarschijf 2027 uit de begroting 2026-2029 versus de huidige begroting 2027 in reservemutaties weergegeven.		
Kadernota 2026 - Reserve zonder bestemming Betreft onttrekking agrarische coaching met betrekking tot het jaar 2027.		29
Totaal	**0**	**29**

Betrokkenheid verbonden partijen

Niet van toepassing.

Programma 4 - Onderwijs

Bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
4.1	Basisonderwijs	L. Mulder
4.2	Onderwijshuisvesting	L. Mulder
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	L. Mulder

Wat mag onderwijs ons kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	MJB 2026 - Jaarschijf 2027	Actuele begroting 2027	Verschil	MJB 2027 - Jaarschijf 2028	MJB 2027 - Jaarschijf 2029	MJB 2027 - Jaarschijf 2030
Lasten	-2.858	-2.842	16	-2.063	-2.347	-2.335
Baten	446	376	-70	382	389	395
Saldo van baten en lasten voor bestemming	**-2.412**	**-2.466**	**-54**	**-1.680**	**-1.958**	**-1.940**
Onttrekkingen	1.283	1.283	0	383	383	383
Mutaties reserves	**1.283**	**1.283**	**0**	**383**	**383**	**383**
Saldo van baten en lasten na bestemming	**-1.129**	**-1.183**	**-54**	**-1.297**	**-1.575**	**-1.557**

Afwijkingen toegelicht

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Onderstaand worden de verschillen groter dan € 10.000 tussen de jaarschijf 2027 uit de begroting 2026-2029 versus de huidige begroting 2027 geanalyseerd.		
Loonkosten De doorbelasting van de loonkosten naar de taakvelden leidt tot mutaties in programma's. De totale loonsombegroting is nader toegelicht en geanalyseerd in de paragraaf bedrijfsvoering.		54
Onderwijsachterstandenbeleid De lasten worden met € 70.000 verlaagd, omdat het beschikbare budget niet volledig is benut. Daarnaast wordt de specifieke uitkering voor onderwijsachterstandenbeleid verlaagd. Deze wijziging wordt budgetneutraal verwerkt.	70	70
Totaal	**70**	**124**

Reservemutaties programma

Niet van toepassing.

Betrokkenheid verbonden partijen

Stichting dagelijks beheer MCR te Rouveen
Betrokkenheid Stichting Dagelijks Beheer MCR Rouveen als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effecten

Meer (financiële) informatie over de verbonden partijen is opgenomen in Paragraaf 5 | Verbonden partijen.

Programma 5 - Sport, cultuur, recreatie en toerisme

Bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
5.1	Sportbeleid en activering	J. Spiker
5.2	Sportaccommodaties	J. Spiker
5.3	Cultuurpresentatie	J.C. Bos
5.4	Musea	J.C. Bos
5.5	Cultureel erfgoed	L. Mulder / J.C. Bos
5.6	Media	J.C. Bos
5.7	Openbaar groen en recreatie	J.C. Bos / J. Spiker

Wat mag sport, cultuur, recreatie en toerisme ons kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	MJB 2026 - Jaarschijf 2027	Actuele begroting 2027	Verschil	MJB 2027 - Jaarschijf 2028	MJB 2027 - Jaarschijf 2029	MJB 2027 - Jaarschijf 2030
Lasten	-5.068	-4.231	837	-4.340	-4.474	-4.570
Baten	244	244	0	247	237	241
Saldo van baten en lasten voor bestemming	**-4.824**	**-3.987**	**837**	**-4.093**	**-4.236**	**-4.329**
Stortingen	0	0	0	-400	-400	0
Onttrekkingen	202	217	15	202	202	202
Mutaties reserves	**202**	**217**	**15**	**-198**	**-198**	**202**
Saldo van baten en lasten na bestemming	**-4.621**	**-3.770**	**852**	**-4.291**	**-4.434**	**-4.127**

Afwijkingen toegelicht

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Onderstaand worden de verschillen groter dan € 10.000 tussen de jaarschijf 2027 uit de begroting 2026-2029 versus de huidige begroting 2027 geanalyseerd		
Kadernota 2027 - Wijkgroen algemeen In de raadsmemo van 2 juni 2025 over de structurele verhoging van het budget "Wijkgroen algemeen", is aangekondigd dat binnen de gemeentelijke organisatie de wens bestaat om in de toekomst meer werkzaamheden in eigen beheer uit te voeren. Op dit moment is het groenbestek Staphorst onderhanden bij een marktpartij. Het bestek heeft een waarde van € 500.000 per jaar en kan per 31 december 2026 opgezegd worden. Om de inbesteding te kunnen realiseren, dient er geïnvesteerd te worden in formatie en voertuigen / materialen voor een jaarlijkse bedrag van afgerond € 420.000.	500	
Kadernota 2027 - Gebiedsarrangementen (incidenteel - onttrekking reserve) Staphorst heeft, samen met Zwartewaterland, Kampen en Steenwijkerland, een toekenning gekregen vanuit de Regio Deal middelen, onder andere voor evenementen die voor de lokale gemeenschap belangrijk zijn, maar door toenemende regeldruk en complexiteit van vergunningverlening onder druk staan. Voor deze subsidie (Rijksmiddelen) is een cofinanciering nodig. Door vrijwilligers georganiseerde, niet-commerciële evenementen zijn belangrijke dragers van identiteit en sociale cohesie. Voor deze organisatoren zijn de vereisten rondom evenementen en de vergunningaanvraag steeds complexer geworden. In dit project ondersteunen en ontzorgen we organisatoren concreet via een evenementenmakelaar, een regionaal kennisplatform en kennissessies waarbij vereenvoudiging van het vergunningenproces centraal staat.		15
Kadernota 2027 - Vervangingsbudget speelruimten Een groot deel van de speelplekken nadert het einde van de levensduur. Er is geen rekening gehouden met deze renovatiekosten. In 2027 betreft het acht speelplekken, waarvan één in Rouveen en de andere in Staphorst, die vanwege hun leeftijd toe zijn aan renovatie. Gedurende het jaar wordt de renovatie van speelplekken voorbereid (participatie, planvorming) en in nauwe samenwerking met het serviceteam en externe partijen uitgevoerd.		27
Loonkosten De doorbelasting van de loonkosten naar de taakvelden leidt tot mutaties in programma's. De totale loonsombegroting is nader toegelicht en geanalyseerd in de paragraaf bedrijfsvoering.	264	
Lagere afschrijvingslasten Door bijstelling van het investeringsplan zijn bepaalde investeringen uitgesteld of hebben een langere doorlooptijd t.o.v. de planning. Hierdoor heeft de activering nog niet plaatsgevonden en zijn de afschrijvingslasten in 2027 lager.	88	
Overige mutaties Saldo van budgetten met een afwijking kleiner dan € 10.000.	26	
Totaal	**878**	**42**

Reservemutaties programma

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Onderstaand worden de verschillen tussen de jaarschijf 2027 uit de begroting 2026-2029 versus de huidige begroting 2027 in reservemutaties weergegeven.		
Kadernota 2027 - Gebiedsarrangementen (incidenteel - onttrekking reserve)	15	
Totaal	**15**	**0**

Betrokkenheid verbonden partijen

Niet van toepassing.

Programma 6 - Sociaal domein

Bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	J.C. Bos
6.2	Wijkteams	J.C. Bos
6.3	Inkomensregelingen	J.C. Bos
6.4	Begeleide participatie	J.C. Bos
6.5	Arbeidsparticipatie	J.C. Bos
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	J.C. Bos
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	J.C. Bos
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	J.C. Bos
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	J.C. Bos
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	J.C. Bos

Wat mag het sociaal domein ons kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	MJB 2026 - Jaarschijf 2027	Actuele begroting 2027	Verschil	MJB 2027 - Jaarschijf 2028	MJB 2027 - Jaarschijf 2029	MJB 2027 - Jaarschijf 2030
Lasten	-22.257	-23.476	-1.218	-23.714	-23.486	-23.624
Baten	8.360	8.767	407	8.653	8.794	8.487
Saldo van baten en lasten voor bestemming	**-13.898**	**-14.709**	**-811**	**-15.061**	**-14.691**	**-15.137**
Stortingen	-300	-450	-150	-300	-300	0
Onttrekkingen	187	187	0	172	172	172
Mutaties reserves	**-113**	**-263**	**-150**	**-128**	**-128**	**172**
Saldo van baten en lasten na bestemming	**-14.011**	**-14.972**	**-961**	**-15.189**	**-14.819**	**-14.965**

Afwijkingen toegelicht

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Onderstaand worden de verschillen groter dan € 10.000 tussen de jaarschijf 2027 uit de begroting 2026-2029 versus de huidige begroting 2027 geanalyseerd.		
Kadernota 2027 - Kinderopvang sociaal medische indicatie Het aantal aanvragen voor kinderopvang op basis van een sociaal-medische indicatie (SMI) neemt toe. Om deze voorliggende voorziening voldoende te kunnen blijven inzetten, is verhoging van het budget noodzakelijk. Met de inzet van SMI kan in veel gevallen worden voorkomen dat zwaardere en duurdere vormen van ondersteuning, zoals jeugdzorg, nodig zijn.		20
Kadernota 2027 - Specifieke uitkering Aanvullend Zorg- en WelzijnsAkkoord (AZWA) Met het Integraal Zorgakkoord (IZA) is ingezet op een verschuiving van zorg naar gezondheid en welzijn en op betere regionale samenwerking. Het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord bouwt hierop verder, deze financiële middelen zijn in opmaat naar een structurele financiering vanaf het jaar 2030. De middelen hebben een eigen bestemming en zijn gekoppeld aan de uitvoeringsdoelen en afspraken uit het AZWA. Hierdoor is er weinig tot geen ruimte om de middelen vrij in te zetten voor andere gemeentelijke doeleinden. Voor de jaren 2027 tot en met 2029 is er nog sprake van een specifieke uitkering, deze middelen zijn budgetneutraal opgenomen.	225	225
Kadernota 2027 - Leenbijstand en bewindvoering		63

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
De uitgaven voor bijzondere bijstand worden beïnvloed door een toename van de leenbijstand voor woninginrichting en aanvragen bewindvoering. De toename van het aantal bijstandscliënten zorgt voor een toename van de aanvragen voor bijzondere bijstand.		
Kadernota 2027 - Bijdrage GR Reestmond Verhoging van de gemeentelijke bijdrage volgens raadsvoorstel ADV200993727		37
Kadernota 2027 - Beschut werk en voorkomen wachtlijst Het UWV beoordeelt of een inwoner in aanmerking komt voor een indicatie Beschut Werk. De gemeente is verplicht inwoners met een dergelijke indicatie een beschutte werkplek aan te bieden. Voor het aantal beschutte werkplekken gold een gemeentelijke taakstelling. Na het raadsbesluit van 24 juni 2025 is deze taakstelling losgelaten. Hierdoor is het aantal inwoners dat gebruikmaakt van Beschut Werk toegenomen en zijn de structurele lasten hoger.		67
Kadernota 2027 - Bijramen WMO voorzieningen woningaanpassingen De kosten nemen toe als gevolg van nieuwe contracten (nieuwe aanbesteding) en toenemend gebruik van duurdere voorzieningen en hogere uitgaven voor woningaanpassingen.		30
Kadernota 2027 - Bijramen WMO individuele vervoersvoorzieningen en scootmobielen De kosten voor vervoersvoorzieningen stijgen als gevolg van aanbesteding, daarnaast is de afgelopen jaren sprake van een trendmatige stijging van de kosten en zijn er structureel meer duurdere voorzieningen.		80
Kadernota 2027 - Individuele begeleiding WMO Voor individuele begeleiding zijn met ingang van 2026, als gevolg van een nieuwe aanbesteding, contracten met hogere tarieven afgesloten. Door de aanbesteding zijn er nieuwe producten ontstaan, door de automatische omzetting van bestaande indicaties leidt dit tot hogere kosten.		50
Kadernota 2027 - WvGGZ De structurele uitgaven voor de wettelijke taak WvGGZ zijn de afgelopen jaren incidenteel bekostigd, maar moeten uit structurele gelden gedekt worden.		15
Kadernota 2027 - Gevolg beëindiging regeling Brede Spuk GALA De Brede SPUK GALA eindigt per 31 december 2026. Een deel van de activiteiten op het gebied van gezondheid en preventie wordt vanaf het jaar 2027 voortgezet via de nieuwe regeling SPUK AZWA. Niet alle onderdelen van de Brede SPUK GALA keren hierin terug, waardoor vanaf 2027 zowel de beschikbare middelen als de bestedingsmiddelen wijzigen.		27
Kadernota 2027 - Verhoging baten leenbijstand De baten bijzondere bijstand worden verhoogd vanwege hogere terugontvangsten uit aflossingen op leenbijstand voor woninginrichting.	10	
Voortgangsrapportage 2026 - Stichting BIND Met de oprichting van Stichting BIND zijn de activiteiten en taken op het gebied van jongerenwerk, buurtsportcoach en cultuurcoach en algemeen welzijnswerk ondergebracht binnen één organisatie (Stichting BIND). Dit is een budgetneutrale samenvoeging van budgetten.		285
Voortgangsrapportage 2026 - Opname RSJ in GGD De gemeenschappelijke regeling RSJ is ondergebracht bij de GGD, door deze samenvoeging zijn ook de budgetten samengevoegd en verantwoord onder het budget GGD IJsselland onder programma 7.	50	
Loonkosten De doorbelasting van de loonkosten naar de taakvelden leidt tot mutaties in programma's. De totale loonsombegroting is nader toegelicht en geanalyseerd in de paragraaf bedrijfsvoering.		57
Beschermd wonen Voor de uitvoering van deze opgave worden de vrijgevallen middelen voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang van de regiogemeente ingezet. Hiermee ondersteunen we inwoners om zo lang mogelijk thuis in hun eigen wijk of buurt te wonen of terug te keren vanuit een instelling.	150	
Hulp bij Huishouden De uitgaven voor hulp bij het huishouden laten de afgelopen jaren een stijgende lijn zien, onder andere door een toename van het aantal cliënten en door uitstel van het invoeren van een inkomens- en vermogensafshankelijke bijdrage. Daarnaast gaan per 2027 nieuwe contracten in, waarbij rekening wordt gehouden met hogere tarieven.		289
Overig Saldo van budgetten met een afwijking kleiner dan € 10.000.		2
Totaal	**435**	**1.247**

Reservemutaties programma

Omschrijving	Onttrekking	Storting
Onderstaand worden de verschillen tussen de jaarschijf 2027 uit de begroting 2026-2029 versus de huidige begroting 2027 in reservemutaties weergegeven.		
Autonome ontwikkelingen - Beschermd wonen Het restant van de vrijval vanuit de centrumgemeente voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang wordt toegevoegd aan de reserve Beschermd Wonen.		150
Totaal	**0**	**150**

Betrokkenheid verbonden partijen

Werkvoorzieningsschap Reestmond te Meppel
Betrokkenheid Reestmond als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effecten

Meer (financiële) informatie over de verbonden partijen is opgenomen in Paragraaf 5 | Verbonden partijen.

Programma 7 - Gezondheid en milieu

Bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
7.1	Volksgezondheid	J.C. Bos
7.2	Riolering	J.C. Bos
7.3	Afval	J.C. Bos
7.4	Milieubeheer	L. Mulder / J.C. Bos
7.5	Begraafplaatsen	J.C. Bos

Wat mag gezondheid en milieu ons kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	MJB 2026 - Jaarschijf 2027	Actuele begroting 2027	Verschil	MJB 2027 - Jaarschijf 2028	MJB 2027 - Jaarschijf 2029	MJB 2027 - Jaarschijf 2030
Lasten	-6.513	-6.939	-426	-6.494	-6.743	-6.884
Baten	4.292	4.387	95	4.857	5.090	5.234
Saldo van baten en lasten voor bestemming	**-2.221**	**-2.551**	**-331**	**-1.638**	**-1.653**	**-1.651**
Onttrekkingen	697	648	-49	0	0	0
Mutaties reserves	**697**	**648**	**-49**	**0**	**0**	**0**
Saldo van baten en lasten na bestemming	**-1.524**	**-1.904**	**-380**	**-1.638**	**-1.653**	**-1.651**

Afwijkingen toegelicht

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Onderstaand worden de verschillen groter dan € 10.000 tussen de jaarschijf 2027 uit de begroting 2026-2029 versus de huidige begroting 2027 geanalyseerd		
Kadernota 2027 - GGD IJsselland De gemeenschappelijke regeling RSJ is ondergebracht bij de GGD, door deze samenvoeging zijn ook de budgetten samengevoegd en overgeheveld van programma 6 naar programma 7. Daarnaast is er sprake van een verhoging van de gemeentelijke bijdrage volgens raadsvoorstel ADV200994641.		75
Kadernota 2027 - Omgevingsdienst Verhoging van de gemeentelijke bijdrage volgens raadsvoorstel ADV200996721.		50
Kadernota 2027 - CDOKE In de meicirculaire 2026 is voor de uitvoeringskosten van CDOKE (capaciteit decentrale overheden voor klimaat en energie) € 556.000 ontvangen. Hiervan wordt € 303.000 al ingezet voor structurele uitvoeringskosten conform de wet- en regelgeving van de CDOKE.		303
Bijstelling kostendekkendheid riool en afval In 2026 is het nieuwe beheerplan riolering opgesteld en verwerkt in de begroting 2027. In het beheerplan zijn alle kapitaallasten, verwachte opbrengsten / kosten en onttrekkingen aan de voorziening opnieuw bepaald. Dit heeft ten opzicht van het vorige beheerplan, een incidenteel voordeel van 339.000.	339	
Loonkosten De doorbelasting van de loonkosten naar de taakvelden leidt tot mutaties in programma's. De totale loonsombegroting is nader toegelicht en geanalyseerd in de paragraaf bedrijfsvoering.		243
Totaal	**339**	**670**

Reservemutaties programma

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Onderstaand worden de verschillen tussen de jaarschijf 2027 uit de begroting 2026-2029 versus de huidige begroting 2027 in reservemutaties weergegeven.		
Kostendekkenheid afval Conform het BBV, is de reserve afvalstoffenheffing toegevoegd aan de voorziening afvalstoffenheffing. Hierdoor komt de begrote onttrekking uit de begroting 2026 - jaarschijf 2027 te vervallen.	49	
Totaal	**49**	**0**

Betrokkenheid verbonden partijen

GGD IJsselland te Zwolle inclusief Regionaal Serviceteam Jeugd (RSJ) IJsselland
Betrokkenheid GGD als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effecten
N.V. Rova te Zwolle
Betrokkenheid ROVA als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effecten
Omgevingsdienst IJsselland te Zwolle
Betrokkenheid Omgevingsdienst IJsselland bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effecten

Meer (financiële) informatie over de verbonden partijen is opgenomen in Paragraaf 5 | Verbonden partijen.

Programma 8 - Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
8.1	Ruimtelijke ordening	L. Mulder
8.2	Grondexploitatie	L. Mulder
8.3	Wonen en bouwen	L. Mulder

Wat mag volkshuisvesting en ruimtelijke ordening ons kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	MJB 2026 - Jaarschijf 2027	Actuele begroting 2027	Verschil	MJB 2027 - Jaarschijf 2028	MJB 2027 - Jaarschijf 2029	MJB 2027 - Jaarschijf 2030
Lasten	-2.314	-2.549	-235	-2.483	-2.551	-2.340
Baten	893	1.052	159	1.059	1.062	1.064
Saldo van baten en lasten voor bestemming	**-1.421**	**-1.497**	**-76**	**-1.423**	**-1.489**	**-1.276**
Onttrekkingen	0	385	385	293	285	0
Mutaties reserves	**0**	**385**	**385**	**293**	**285**	**0**
Saldo van baten en lasten na bestemming	**-1.421**	**-1.112**	**309**	**-1.131**	**-1.204**	**-1.276**

Afwijkingen toegelicht

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Onderstaand worden de verschillen groter dan € 10.000 tussen de jaarschijf 2027 uit de begroting 2026-2029 versus de huidige begroting 2027 geanalyseerd		
Kadernota 2027 - Beleidshuis (i) (incidenteel - onttrekking reserve) De Omgevingswet en de stapeling van ruimtelijke opgaven vragen om een andere manier van werken. Om als gemeente goed te kunnen blijven sturen op de ontwikkeling van de leefomgeving, is het nodig dat beleid, uitvoering en bijsturing beter op elkaar aansluiten. Zonder integrale samenhang en planmatige sturing op beleid, ontstaan risico's. Besluiten worden juridisch kwetsbaarder, zijn moeilijker te motiveren en kunnen leiden tot bezwaar en beroep. Dit kan projecten vertragen en het lastiger maken om als gemeente gericht te sturen op de ontwikkeling van de leefomgeving. Het beleidshuis is de werkwijze waarmee omgevingsvisie, programma's, omgevingsplan, vergunningverlening en uitvoering als één geheel functioneren. Met het project 'Thuis in het beleidshuis' zorgen we dat deze werkwijze daadwerkelijk wordt ingevoerd en onderdeel wordt van het dagelijkse werk.		80
Kadernota 2027 - Omgevingsvergunningen De noodzaak voor het uitbreiden van de capaciteit voor de functie vergunningverlener omgevingsrecht is de afgelopen periode aanzienlijk toegenomen. Dit wordt veroorzaakt door zowel kwantitatieve als kwalitatieve ontwikkelingen binnen het werkveld. Sinds de invoering van de Omgevingswet is er sprake van een stijging in het aantal aanvragen voor omgevingsvergunningen. Initiatiefnemers dienen vaker en eerder aanvragen in, mede door de verruimde mogelijkheden en integrale benadering van projecten en dit leidt tot een hogere werkdruk. Doordat er meer omgevingsvergunningen behandeld kunnen worden, verwachten we een toename van de leges.	104	
Kadernota 2027 - Implementatie omgevingswet (incidenteel - onttrekking reserve) De Omgevingswet is ingevoerd op 1 januari 2024. Onderdeel daarvan is het omzetten van bestemmingsplannen naar omgevingsplannen. Dat proces gaat door tot 2032 waarvoor extra incidentele capaciteit benodigd is.		305
Loonkosten De doorbelasting van de loonkosten naar de taakvelden leidt tot mutaties in programma's. De totale loonsombegroting is nader toegelicht en geanalyseerd in de paragraaf bedrijfsvoering.	205	
Totaal	**309**	**385**

Reservemutaties programma

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Onderstaand worden de verschillen tussen de jaarschijf 2027 uit de begroting 2026-2029 versus de huidige begroting 2027 in reservemutaties weergegeven.		
Kadernota 2027 - Beleidshuis	80	
Kadernota 2027 - Implementatie omgevingswet	305	
Totaal	**385**	**0**

Betrokkenheid verbonden partijen

Niet van toepassing.

Programma 9 - Overhead en financiën

Bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
0.4	Overhead	-
Onderverdeeld in:	Personeel en Organisatie	J. Spiker
	Gegevensbeheer	L. Mulder
	Wet open overheid	J. Spiker
	Financiën	L. Mulder
	Inkoop en aanbesteding	J.C. Bos
	Algemene zaken	J. ten Kate
	Communicatie	J. ten Kate
	Huisvesting	L. Mulder

Wat mag overhead en financiën ons kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	MJB 2026 - Jaarschijf 2027	Actuele begroting 2027	Verschil	MJB 2027 - Jaarschijf 2028	MJB 2027 - Jaarschijf 2029	MJB 2027 - Jaarschijf 2030
Lasten	-11.196	-13.148	-1.952	-12.882	-12.736	-13.478
Baten	112	121	9	123	125	125
Saldo van baten en lasten voor bestemming	**-11.084**	**-13.027**	**-1.943**	**-12.759**	**-12.611**	**-13.353**
Onttrekkingen	59	501	442	169	169	59
Mutaties reserves	**59**	**501**	**442**	**169**	**169**	**59**
Saldo van baten en lasten na bestemming	**-11.025**	**-12.526**	**-1.501**	**-12.590**	**-12.443**	**-13.294**

Afwijkingen toegelicht

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Onderstaand worden de verschillen groter dan € 10.000 tussen de jaarschijf 2027 uit de begroting 2026-2029 versus de huidige begroting 2027 geanalyseerd.		
Kadernota 2027 - Loonsombudget - doorontwikkeling Een toelichting op deze ontwikkeling is terug te vinden in de paragraaf bedrijfsvoering onder Personeel | HRM.		863
Kadernota 2027 - Inbesteding groenbestek In de raadsmemo van 2 juni 2025 over de structurele verhoging van het budget "Wijkgroen algemeen", is aangekondigd dat binnen de gemeentelijke organisatie de wens bestaat om in de toekomst meer werkzaamheden in eigen beheer uit te voeren. Hiervoor zullen investeringen in materiaal gedaan moeten worden wat leidt tot extra kapitaallasten.		60
Kadernota 2027 - Automatiseringskosten (S) Voor met name digitaal werken, telefonie en Informatiebeveiliging zijn de komende jaren meer structurele middelen nodig. Daarnaast loopt in 2027 het huidige contract voor de MS365-licenties af, hier wordt een kostenstijging verwacht van de licenties. Tot slot zien we hogere licentiekosten van Saas-applicaties, Inwonersportaal/Jeugd en Schuldhulpverlening en verwachte hogere licentiekosten van een nieuw toekomstig financieel systeem.		326
Kadernota 2027 - Informatiemanagement (incidenteel - onttrekking reserve) Betreft verdere digitale samenwerking op digitale werkplekken, vervanging van telefoniesysteem Xelion en documentensysteem Join te gebruiken op I-pad en telefoon. Op advies van de rekenkamer zijn voor de verbetering van de Informatiebeveiliging (identiteits- en toegangsmanagement) de komende jaren extra middelen nodig. Dit gaat naar verwachting 276.000 kosten. Voor de migratie naar Centric Cloud is in 2027 een incidenteel budget van € 60.000 nodig en de marktconsultatie en aanbesteding van een nieuw financieel pakket kost incidenteel € 80.000.		443
Kadernota 2027 - Bijstellen kleine budgetten Diverse budgetten moeten (minder dan) € 10.000 worden bijgeraamd.		8
Kadernota 2027 - Vervangingsinvesteringen In de huidige begroting van de gemeente Staphorst is niet genoeg geen ruimte voor vervangingsinvesteringen. Vanaf de begroting 2027 zijn de vervangingsinvesteringen wel opgenomen in de investeringsstaat.		40
Kadernota 2027 - Diverse investeringen fysiek domein Voor het aanleggen/het repareren van rioolaansluitingen, het verwijderen van bestrating, grondwerk en het aanleggen van boomplant-gaten wordt geregeld een mini-kraan ingehuurd. Door aanschaf van een mini-kraan wordt de bedrijfsvoering van de buitendienst flexibeler, professioneler, robuuster en er wordt op langere termijn op kosten bespaard. Het aanplanten, het beheer en het onderhoud van de gemeentelijke bomen wordt in 2026 door de eigen buitendienst uitgevoerd. Hiervoor is voor de tweede bomenploeg een extra auto noodzakelijk. De buitendienst heeft 5 begraafplaatsen in beheer en in onderhoud. Door het gebruik van robotmaaiers in plaats van grasmaaiers wordt de kwaliteit van het gras verbeterd en daarmee voldaan aan het beeldkwaliteitsniveau A, tevens ontstaat een lagere arbeidsdruk. De grasmaaier kan vervolgens weer ingezet worden voor het extra gras dat erbij is gekomen door areaaluitbreidingen.		29
Kadernota 2027 - Bijstellen loonindexatie De loonkosten worden geïndexeerd conform de prijsindexen CPB en CEP, loonvoet sector overheid. Deze zijn bijgesteld naar 4,2% (was 5,1%) in 2027, 4,0% (was 4,2%) in 2028 en 3,6% (was 4,5%) in 2029.	156	
Voortgangsrapportage 2026 - Vitaliteitsbeleid Het budget voor Vitaliteitsbeleid is in 2026 overgeheveld vanuit de post onvoorziene uitgaven.		40
Voortgangsrapportage 2026 - Voertuigen verzekering De kosten van verzekeringen van voertuigen moet structrueel worden verhoogd als gevolg van uitbreiding materieel.		9
Loonkosten De doorbelasting van de loonkosten naar de taakvelden leidt tot mutaties in programma's. De totale loonsombegroting is nader toegelicht en geanalyseerd in de paragraaf bedrijfsvoering.		33
Hogere afschrijvingslasten Door bijstelling van het investeringsplan zijn bepaalde investeringen uitgesteld of hebben een langere doorlooptijd t.o.v. de planning. Hierdoor heeft de activering nog niet plaatsgevonden en zijn de afschrijvingslasten in 2026 lager.		23
Secundaire arbeidsvoorwaarden Vanuit de CAO is een regeling voor de vergoeding van de reiskosten woonwerkverkeer verplicht. Eerder is een stelpost opgenomen voor deze kosten, vanuit de vrijval van deze stelpost wordt een budget voor kosten woonwerkverkeer geraamd. Daarnaast heeft er een functieherwaardering van een aantal functies plaatsgevonden.		197
Overig Saldo van budgetten met een afwijking kleiner dan € 10.000.		28
Totaal	**156**	**2.100**

Reservemutaties programma

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Onderstaand worden de verschillen tussen de jaarschijf 2027 uit de begroting 2026-2029 versus de huidige begroting 2027 in reservemutaties weergegeven.		
Kadernota 2027 - Incidenteel budget ICT	443	
Totaal	**443**	**0**

Betrokkenheid verbonden partijen

Niet van toepassing.

Paragrafen

Paragraaf 1 - Weerstandsvermogen en risicomanagement

Inleiding op de paragraaf 1

Algemeen
De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft aan hoe solide de financiële huishouding van de gemeente is. Een financieel weerstandsvermogen is van belang wanneer er zich financiële tegenvallers voordoen. Het beleid is vastgelegd in de nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement.

Bepaling weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen van de gemeente over de risicogevoeligheid is de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van een opgetreden risico op te vangen. Dit is de verhouding van de beschikbare en noodzakelijke weerstandscapaciteit (om mogelijk risico´s af te dekken). Hierbij is de impact van de risico's vastgesteld op een zekerheidspercentage van 90%. Uit deze verhouding komt een ratio, waar een kwalificatie aan wordt gegeven. We dienen minimaal aan kwalificatie A te voldoen.

A | Ontwikkeling weerstandsvermogen

De weerstandscapaciteit 2027 ten opzichte van de begroting 2026 is afgenomen. Dit is te verklaren door het omzetten van de reserve rioolheffing en de reserve afvalstoffenheffing naar een voorziening. Daarnaast is de risico-inventarisatie opnieuw uitgevoerd voor de begroting 2027 en dit heeft geleid tot een bijstelling van de de kans, het maximale financiële effect of een combinatie van beiden.

Hieronder is de ontwikkeling van het weerstandvermogen weergeven

WEERSTANDSCAPACITEIT	RISICO'S
Algemene reserve	Programma 1
Reserve zonder bestemming	Programma 2
Reserve grondexploitatie	enz.
Post onvoorzien	enz.
Onbenutte belastingcapaciteit	enz.
14.176	**1.169**

WEERSTANDSVERMOGEN =
BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT / IMPACT RISICO'S BIJ 90% ZEKERHEID

Weerstandsvermogen: 20,1
Passen we deze ratio toe op de tabel, zoals benoemd in de beleidsnota, dan is de kwalificatie:
A - (meer dan) uitstekend

Ontwikkeling weerstandsvermogen

(Bedragen x € 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2027	Begroting 2026
Weerstandscapaciteit	23.358	14.176	15.869
Risico's	1.169	1.169	1.169
Weerstandsvermogen	**20,1**	**12,1**	**13,6**

B | Beschikbare weerstandscapaciteit

Weerstandscapaciteit toelichting

AD 1) Algemene reserve
De stand van de algemene reserve is aan het begin en het eind van het jaar € 3,5 miljoen. Dit is conform het vastgestelde beleid zoals vastgesteld in de nota reserves en voorzieningen: per inwoner € 200.

AD 2) Reserve zonder bestemming
De reserve zonder bestemming heeft aan het einde van 2027 een saldo van € 2.563.000 (zie tabel 1).

AD 3) Reserve grondexploitatie
De reserve grondexploitatie heeft naar verwachting eind 2027 een saldo van € 6.458.000 (zie tabel 1).

AD 4 / 5) Post onvoorziene uitgaven
In het verleden is deze vastgesteld op € 2,- per inwoner. De afgelopen jaren is de post onvoorzien niet tot nauwelijks gebruikt, resulterend in een voordeel op de post onvoorzien in de afgelopen jaarrekeningen. Derhalve is de post onvoorzien vanaf de begroting 2023 structureel op € 0 gezet.

AD 6) Onbenutte belastingcapaciteit
Gemeente Staphorst kan haar belastingen verhogen en heffingen kostendekkend maken om financiële tegenvallers op te vangen. Het verschil tussen de fictieve opbrengsten bij maximale heffings- en belastingtarieven en de begrote opbrengsten is de onbenutte belastingcapaciteit.

AD 7) Begrotingsruimte
De begroting 2027 sluit met een positief saldo van € 509.000. Dit saldo is meegenomen als toevoeging aan de reserve zonder bestemming in het jaar 2027.

AD 8) Bezuinigingen
Het begrotingssaldo 2027 is inclusief reeds genomen besparingsmaatregelen.

De beschikbare weerstandscapaciteit is in de tabel hieronder berekend

Incidentele weerstandscapaciteit	Rekening (Bedragen x € 1.000)
1 | Algemene reserve	3.500
2 | Reserve zonder bestemming	2.563
3 | Reserve grondexploitatie	6.458
5 | Post onvoorziene uitgaven	0
Totaal incidentele weerstandscapaciteit	**12.521**

Structurele weerstandscapaciteit	Rekening (Bedragen x € 1.000)
5 | Post onvoorziene uitgaven	0
6 | Onbenutte belastingcapaciteit	1.655
7 | Begrotingsruimte	0
8 | Bezuinigingen	0
Totaal structurele weerstandscapaciteit	**1.655**
Totaal bedrag aan weerstandscapaciteit	**14.176**

Hieronder is weergegeven hoe de standen van de reserve zonder bestemming en de reserve grondexploitatie is berekend.

Tabel 1: berekening reserve zonder bestemming	Waarde
Saldo 01-01-2026	7.206
Af: eenmalige dekking incidentele budgetten 2026	3.757
Bij: toevoeging rekeningsaldo 2026	1.032
Saldo 31-12-2026	**4.482**
Af: eenmalig dekking incidentele budgetten 2027	1.396
Bij: begrotingssaldo 2027	509
Saldo 31-12-2027	**3.595**

Tabel 2: berekening reserve grondexploitatie	Waarde
Saldo 01-01-2026	6.534
Af: eenmalige dekking incidentele budgetten 2026	38
Saldo 31-12-2026	**6.496**
Af: eenmalig dekking incidentele budgetten 2027	38
Saldo 31-12-2027	**6.458**

Belastingen
Bij de berekening van de normopbrengst van de OZB-opbrengsten is uitgegaan van het percentage van 0,1648. Dit betreft het percentage van de WOZ-waarde voor de toelating tot artikel 12 voor het jaar 2026, welke is vastgesteld bij de meicirculaire 2025. Er wordt nagedacht over een nieuwe berekeningssystematiek waardoor het tarief voor de toelating voor 2027 nog niet is gepubliceerd. Het gemiddeld OZB-tarief voor Staphorst voor het jaar 2027 bedraagt 0,1326. Voor de waardes is gebruik gemaakt van de geschatte totale woningwaardes op basis van de gemiddelde marktontwikkelingen. Voor de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit van de begrafenisrechten en volkshuisvesting / RO procedures is gebruik gemaakt van de kostendekkendheid berekening, opgenomen in de paragraaf lokale heffingen.

Tabel 3: Soort belasting	Norm opbrengst	Opbrengst Staphorst	Onbenutte belastingcapaciteit
OZB - opbrengsten	6.247	5.439	807
Leges Burgerzaken / overige belastingen	757	401	356
Begrafenisrechten	569	404	165
Volkshuisvesting / RO procedures	1.309	982	327
Totaal bedrag	**8.881**	**7.226**	**1.655**

C | Risicobeheersing

Om de risico's van gemeente Staphorst in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld. Dit profiel maakt onderdeel uit van de vastgestelde nota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing 2021, op basis hiervan wordt gerekend met een risicobedrag van € 1.169.000.
In de begroting zijn de budgetten met 1,5% geïndexeerd, deze indexatie kan afwijken van de reële indices.

Risicobedrag/weerstandscapaciteit (Bedragen x € 1.000)	
A - Stand begroting 2026	1.169
B - Geïdentificeerde risico's Nota 2021	4.992
C - Kans (gemiddeld)	23%
Totaal weerstandscapaciteit begroting 2027 (Risico x kans)	**1.169**

Opgenomen risico's met meeste impact volgens risicoprofiel
Onderstaand het overzicht, waarin de 10 grootste risico's worden gepresenteerd met de meeste impact, mochten die zich voordoen.

Nr	Programma	Risico	Kans	Financieel maximum	Risicobedrag
1	0 | Algemeen bestuur en organisatie	Het ontbreken van een stabiel perspectief van de algemene uitkering uit het gemeentefonds kan leiden tot vermindering van de inkomsten.	70%	€ 250.000	€ 175.000
2	0 | Algemeen bestuur en organisatie	Het verliezen van de grip op of tegenvallende exploitatieresultaten van de verschillende samenwerkingsvormen of gesubsidieerde instellingen (dienstverlening moet wel op peil blijven) kan leiden tot extra kosten of minder dividend.	70%	€ 227.000	€ 159.000
3	0 | Algemeen bestuur en organisatie	Een datalek leidt tot kosten binnen de organisatie die niet waren voorzien.	70%	€ 100.000	€ 70.000
4	0 | Algemeen bestuur en organisatie	Politieke beslissingen van het Rijk, die leiden tot lagere inkomsten of hogere afdrachten.	30%	€ 200.000	€ 60.000
5	0 | Algemeen bestuur en organisatie	Politieke wensen en besluiten leiden tot hogere kosten.	50%	€ 100.000	€ 50.000
6	6 | Sociaal domein	Het ontbreken van een plafond of maximum voor een aantal uitgaven wat leidt tot sterk stijgende uitgaven (open einde regelingen).	70%	€ 150.000	€ 105.000
7	8 | Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	Afboekingen grondexploitatie kan leiden tot een (politiek) risico.	30%	€ 250.000	€ 75.000
8	9 | Overhead	De kans bestaat dat stortingen onvoldoende zijn om de onttrekkingen voor het onderhoud van kapitaalgoederen niet in evenwicht zijn bij uitvoering van (groot) onderhoud/vervanging van huidige kapitaalgoederen wat leidt tot uitstel waardoor derden schadeclaims indienen.	70%	€ 100.000	€ 70.000
9	9 | Overhead	Onvolledige compensatie voor nieuwe CAO uit algemene uitkering wat leidt tot ongedekte loonkosten.	70%	€ 100.000	€ 70.000
10	Overig	Grote projecten kunnen leiden tot risico's die niet voorzien zijn.	50%	€ 300.000	€ 150.000
Totaal 10 grootste risico's				**€ 1.777.000**	**€ 984.000**
Totaal overige risico's				**€ 3.215.000**	**€ 185.000**
Totaal risico's				**€ 4.992.000**	**€ 1.169.000**

D | Kengetallen financiële positie

Het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) heeft voorgeschreven dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen.

Naast het opnemen van de tabel met de basisset dient een beoordeling gegeven te worden van de onderlinge verhoudingen van de kengetallen, in relatie tot de financiële positie van onze gemeente.

De wijze waarop de kengetallen meewegen in de uiteindelijke beoordeling van de financiële positie van de mede overheid is voorbehouden aan het horizontale controle- en verantwoordingsproces. Zonder normering zijn de kengetallen moeilijk te duiden. In de nota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing 2021 is de volgende normering opgenomen.

Hierdoor ontstaat onderstaande tabel, waarbij categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest risicovol.

Kengetallen (in procenten)	Categorie		
	A	B	C
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsrisico	>50%	20-50%	<20%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	Begr. en mrj. >0%	Begr of mjr. >0%	Begr. en mjr. <0%
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%
Als beleidsuitgangspunt wordt genomen dat alle kencijfers dienen te voldoen aan het minst risicovolle profiel A.			

Signaleringsoverzicht

Kijkend naar bovenstaande kencijfers en de ontwikkeling ervan in de gemeente leidt dit tot onderstaand signaleringsoverzicht:

	Werkelijk	Begroting				
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Netto schuldquote	-37%	-4%	6%	18%	24%	30%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-39%	-2%	6%	16%	21%	28%
Solvabiliteitsrisico	77%	78%	68%	64%	64%	62%
Grondexploitatie	8%	4%	9%	7%	2%	9%
Structurele exploitatieruimte	-1%	2%	-7%	-4%	-3%	-2%
Belastingcapaciteit	84%	84%	84%	94%	95%	95%

Aan het beleidsuitgangspunt dat alle kencijfers moeten voldoen aan het minst risicovolle profiel wordt voldaan. De kengetallen zijn voor de gemeente goed, met name de schuldquote en de solvabiliteit.

Toelichting:
De netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de mede overheid ten opzichte van de eigen middelen (negatief teken is geen schuld). Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Staphorst is één van de weinige gemeenten in Nederland die per saldo geen schuld heeft.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de medeoverheid in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteit, hoe beter in staat om aan de financiële verplichtingen te voldoen. Van alle gemeenten heeft Staphorst één van de beste solvabiliteitsratio.

Het kengetal grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Deze waarde moet in de komende jaren worden terugverdiend bij de verkoop van de gronden.

Het kengetal structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een begroting/rekening waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting/rekening waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn (een sluitende begroting met geen of een klein saldo op onvoorzien).

De belastingcapaciteit geeft een inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente of provincie zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De gemiddelde lastendruk per woning is in Staphorst lager dan het landelijk gemiddelde.

Paragraaf 2 - Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding op de paragraaf

Algemeen
De gemeente is verantwoordelijk voor de openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen. In de openbare ruimte vinden veel activiteiten plaats op het gebied van wonen, werken en recreëren. De gemeente beheert en onderhoudt wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Het beheer en onderhoud van deze kapitaalgoederen is nader uitgewerkt in beheerplannen en heeft financiële consequenties. Deze worden vertaald in de begroting. In deze paragraaf worden de kaders en financiële stand van zaken inzichtelijk gemaakt voor het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen en de financiële consequenties daarvan. De in deze paragraaf uitgewerkte begroting is gebaseerd op de huidig geldende beheerplannen.

De kapitaalgoederen zijn als volgt opgenomen in deze paragraaf:

- Openbare ruimte
- Gebouwen
- Overige (tractie en meubilair)

Het beleid van de gemeente Staphorst voor het onderhoud van kapitaalgoederen is vastgelegd in onderstaande nota's en verordeningen.

Beheerplan	Geldend voor de periode van:	Vastgesteld op:
Beheerplan riolering	2027 - 2031	10 november 2026
Beheerplan Wegen	2022 - 2026	15 februari 2022
Beheerplan Civiele Kunstwerken	2027 - 2031	10 november 2026
Beheerplan Groen	2020 - 2025	12 mei 2020
Beheerplan Gemeentelijke gebouwen	2026 - 2029	22 september 2026

A | Wegenbeheer

A | Beleidskader
Op 15 februari 2022 is het wegen(en bermen)beleidsplan 2022 - 2026 vastgesteld.

Het betreft hier onderhoud aan asfalt-, beton- en elementenverhardingen (straatwerk), aanleg van bermbeton, onderhoud van bermen en bermensloten, onkruidbestrijding op verhardingen en straatreiniging (vegen).

Dit onderdeel bestaat in grote lijnen uit drie begrotingsposten:
• dagelijks, veelal ongepland, klein onderhoud,
• groot, gepland onderhoud,
• investeringen ter uitvoering van vervangingen.

Het dagelijks, klein onderhoud wordt in de exploitatie verantwoord en wordt deels door de eigen dienst uitgevoerd. Het groot onderhoud en rehabilitaties vinden plaats aan de hand van de periodieke inspecties op basis van de in het beheerplan opgenomen uitgangspunten en de jaarlijkse schouw. Deze werkzaamheden worden uitbesteed. Uitgangspunt in het beleid is dat alle verhardingen worden beheerd conform de CROW-systematiek, waarmee kapitaalvernietiging wordt voorkomen. Voor het actualiseren van het beheerplan zijn in het vierde kwartaal van 2021 weginspecties uitgevoerd en op basis hiervan is een uitvoeringsplanning opgesteld, waarna een begroting is gemaakt. Aansluitend is het beheerplan wegen opgesteld. Op dit moment worden voorbereidingen getroffen voor de actualisatie van het beheerplan wegen en deze zal in het jaar 2027 aan de raad aangeboden worden.

B | Financiële consequenties beleidsdoel
In het beleidsplan is voor de wegen scenario 1 'Voorkeursscenario" met het daarbij behorende jaarlijkse budget vastgesteld. Voor de bermen is scenario 2 'Vergroten ecologisch beheer" vastgesteld. De reserve wegenbeheer is opgesplitst in betonwegen en asfalt- en elementenverharding. De stand van de reserve is begin 2027 € 2,6

miljoen, waarvan € 0,7 miljoen voor betonwegen en € 1,9 miljoen voor asfalt- en klinkerwegen.

C | Financiële consequenties in de begroting

(x € 1.000)	Begroting 2027	Begroting 2028	Werkelijk 2029	Werkelijk 2030
Dotatie onderhoudsreserve	986	986	986	986
Dotatie egalisatiereserve	350	325	300	275
Uitgaven groot onderhoud	986	986	986	986

Investering wegen (bedragen x € 1.000)	Jaar	Geplande investering
Vervangingsinvestering wegen 2027	2027	500
Vervangingsinvestering wegen 2028	2028	500
Vervangingsinvestering wegen 2029	2029	500
Vervangingsinvestering wegen 2030	2030	500

B | Rioolbeheer

A | Beleidskader
In 2026 is er gewerkt aan een nieuw kostendekkingsplan riolering voor de periode 2027 - 2031. Deze wordt ter vaststelling aangeboden bij de begroting 2027.

B | Financiële consequenties beleidsdoel
Vanaf het jaar 2027 is de rioolheffing bepaald op € 216.

C | Financiële consequenties in de begroting
De kosten van maatregelen die zijn opgenomen in het kostendekkingsplan riolering 2027 - 2031, worden gedekt uit de te verkrijgen rioolheffing en voorziening rioolbeheer. Het verloop van de voorziening is te vinden onder het overzicht van reserves- en voorzieningenpositie onder het hoofdstuk Financiële begroting".

Investering riolering (bedragen x € 1.000)	Jaar	Geplande investering
Riool voorbereiding project afkoppelen Bergerslag	2027	307
Riool voorbereiding project afkoppelen Staphorst Zuid 2 fase 1	2027	120
Riool relinen de Baarge + IJhorst	2027	800
Reservering mechanische riolering: vervanging pompen 2027	2027	108
Reservering mechanische riolering: vervangen leidingwerk 2027	2027	22
Reservering mechanische riolering: vervangen putten 2027	2027	32
Reservering mechanische riolering: vervangen buitenopstellingskasten 2027	2027	2
Reservering mechanische riolering: vervangen schakelkasten 2027	2027	83
Reservering afkoppelen verhard oppervlak 2027	2027	51
Reservering klimaat adaptieve maatregelen 2027	2027	51
Reservering relinen/repareren vrijverval riolering 2027	2027	102

C | Waterbeheer

A | Beleidskader

Grondwaterbeleid
Betrokken partijen: waterschap en de gemeente hebben gezamenlijk beleid ten aanzien van het water vastgelegd en coördineren de uitvoering. Hierbij is aansluiting gezocht met het vGRP-V.

Hemelwaterbeleid
De wettelijke basis voor de gemeentelijke zorgplicht inzake hemelwater staat verwoord in artikel 3.5 van de Waterwet.

B | Financiële consequenties beleidsdoel
Op basis van een kostendekkingsplan riolering 2027-2031 zijn de kosten en opbrengsten inzichtelijk gemaakt. De verbrede rioolheffing is bedoeld om de kosten die voortvloeien uit dit beleidsonderdeel te dekken.

C | Financiële consequenties in de begroting
De kosten van maatregelen die worden opgenomen bij de doorkijk voor de rioolheffing 2027 - 2031, worden gedekt uit de te verkrijgen rioolheffing en voorziening rioolbeheer.

D | Groenbeheer

A | Beleidskader
Het groenbeleidsplan 2019-2030 is door de raad vastgesteld op 26 februari 2019. Het plan heeft een lange doorlooptijd en is gedateerd. De bedoeling is om in de komende periode het plan te herzien. Het groenbeheerplan 2020-2025 is door de gemeenteraad vastgesteld op 12 mei 2020. Inmiddels is er een start gemaakt met het opstellen van een nieuw plan voor de periode 2027 – 2031.

B | Financiële consequenties beleidsdoel
De uitvoering van het Groenbeleidsplan Staphorst 2019-2030 leidt tot invulling van met name investeringen en projecten. Voor de diverse projecten zijn in voorgaande begrotingen dekkingsmiddelen opgenomen. Voor nieuwe projecten wordt separaat dekking opgenomen in de begroting. Het groenbeheerplan geeft uitvoering aan scenario 4; een stap terug in het onderhoudsniveau door een combinatie van aanpassing en versobering van het groenareaal.

C | Financiële consequenties in de begroting
In 2025 heeft er een Europese aanbesteding plaatsgevonden voor het groenbeheer (Bestek Staphorst, kleine kernen en sportvelden). De structurele exploitatielasten (excl. loonkosten) voor het onderhoud van het openbaar groen voor zowel binnen als buiten de bebouwde kom bedragen voor 2027: € 117.000. Daarnaast is er een incidenteel budget beschikbaar voor groenrenovatie, het incidentele budget voor 2027 vindt u terug in de toelichting op het overzicht van baten en lasten, onderdeel: incidentele lasten programma 5.

Kosten groenbeheer (Bedragen x €1.000)	Begroting 2027	Begroting 2026	Werkelijk 2025
Kosten groenbeheer	117	617	590

E | Gebouwenbeheer

A | Beleidskader

De gemeente Staphorst heeft voor de periode 2020-2024 een strategische visie op gebouwenbeheer vastgesteld. In deze visie is een inventarisatie gemaakt van de gemeentelijke panden van de gemeente Staphorst waar de gemeente eigenaar van is, een financiële relatie mee heeft of op gemeentegrond staan. Op dit moment is actualisatie noodzakelijk en daarom is een strategische visie op gemeentelijke gebouwen 2026-2029 opgesteld. Deze visie zal eind 2026 worden vastgesteld en vormt de basis vormt de basis voor de onderhoudsramingen aan gemeentelijke gebouwen. Het onderhoudsbeheer wordt vastgesteld in het separaat op te leveren Meerjaren Onderhoudsplan (het MJOP), welke is geactualiseerd in 2025. Dit MJOP is verwerkt in de begroting 2027.

- De gemeentewerf is niet langer onderdeel van het gebouwenbeheerplan vanwege een lopend locatieonderzoek. Er worden alleen noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd. Dit om de veiligheid voor medewerkers te garanderen.
- De brandweerkazerne wordt volgens gebouwbeheerplan onderhouden.
- Het nieuwe Dienstencentrum " Op Stap" is in augustus 2026 in gebruik genomen.
- De Poele in IJhorst is verouderd, hiervoor zijn minimale onderhoudsbedragen opgenomen in het beheerplan.

De gemeente Staphorst streeft ernaar de verduurzaming van gemeentelijke gebouwen te laten aansluiten bij natuurlijke bouwkundige en/of installatietechnische onderhoudsmomenten. Dit omvat onder andere:

- Plaatsing van zonnepanelen;
- Extra isolatie;
- Toepassing van LED-verlichting;
- Vermindering van gasverbruik door de overstap naar elektrische en/of efficiëntere systemen.

B | Financiële consequenties beleidsdoel
In het gebouwenbeheerplan zijn de totale onderhoudskosten over de komende planperiode tot en met 2030 meerjarig meegenomen, zodat de gemiddelde kosten hierover bepaald konden worden. Voor bepaling van de hoogte van de dotatie wordt uitgegaan van het begrotingsjaar (t) + 3. Deze dotaties worden jaarlijks ten laste van de exploitatie gebracht. Door middel van de voorziening gebouwenbeheer, waar de jaarlijks gemaakte kosten voor groot onderhoud aan onttrokken worden, zijn de kosten gedekt. Het kleine dagelijkse onderhoud wordt rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht.

C | Financiële consequenties in de begroting
De hoogte van de jaarlijkse dotatie aan de voorziening groot onderhoud wordt bepaald op basis van een (meerjarig) beheerplan. De dotatie dient minimaal gebaseerd te zijn op de onderhoudslasten die in het beheerplan zijn opgenomen voor het begrotingsjaar plus de drie jaren van de meerjarenraming.

(Bedragen x € 1.000)	Stand 01-01-2027	Storting	Onttrekking	Stand 31-12-2027
Voorziening gebouwenbeheer	832	251	139	944

F | Onderwijshuisvesting

A | Beleidskader
De gemeente heeft de zorgplicht (wettelijke taak) om te voorzien in voldoende huisvestingscapaciteit voor de scholen van het primair - en voortgezet onderwijs. Hieronder vallen ook de gymzalen voor het bewegingsonderwijs. De schoolbesturen zijn daarnaast verantwoordelijk voor het onderhoud en de exploitatie van de schoolgebouwen. Gezamenlijk zijn de gemeente en de schoolbesturen verantwoordelijk voor de kwaliteit van de huisvesting.
Vanaf 1 januari 2015 zijn de schoolbesturen van het primair- en voortgezet onderwijs volledig verantwoordelijk voor het beheer, exploitatie en onderhoud van de schoolgebouwen. Zij ontvangen daarvoor rechtstreeks middelen van de rijksoverheid via de materiële instandhouding (lumpsum). Het groot onderhoud van de gymzalen voor het primair onderwijs is hierop een uitzondering. De gemeente is verantwoordelijk voor nieuwbouw, uitbreiding en of renovatie van schoolgebouwen. Via de algemene uitkering krijgt de gemeente hiervoor een vergoeding. Het betreft hier nadrukkelijk geen doeluitkering.

B | Financiële consequenties beleidsdoel
Op 26 september 2023 is het Integraal Huisvestingsplan (IHP) primair onderwijs 2024-2039 vastgesteld in de gemeenteraad. In dit plan hebben de gemeente en de schoolbesturen afgesproken om voor de scholen business cases op te stellen, waarin de beleidsafspraken uit het IHP per school geconcretiseerd en financieel vertaald worden. Op basis van die business cases zullen we bepalen welke investeringen de komende periode t.b.v. de scholen gedaan moeten worden en hoeveel van die investeringen voor rekening van de gemeente zullen komen.

De verduurzaming van 4 scholen met de Bijbel (Willem Alexander, Maarten Luther, Harm Doorneveld en Willem de Zwijger) is in 2026 afgerond binnen de daarvoor gestelde budgetten.

De businesscases voor de verduurzaming van Pieter Zandt Scholengemeenschap, de Triangel, de Levensboom en CNS Berkenhorst zijn in 2026 vastgesteld. Voor de uitwerking, voorbereiding en aanbesteding zijn voorbereidingskredieten toegekend die gedekt worden binnen het IHP.

De aanbesteding van de nieuwbouw van de Prins Mauritsschool en gymlokaal is in voorbereiding.

G | Civiele kunstwerken

A | Beleidskader
Civiele kunstwerken betreffen in hoofdzaak de in de gemeente aanwezige bruggen en grote(re) duikers. Overige onderdelen zijn beschoeiingen, damwanden en geluidsschermen.

B | Financiële consequenties beleidsdoel
Door middel van het beheerplan civiele kunstwerken, opgesteld in 2026, zijn de kosten en opbrengsten inzichtelijk gemaakt tot en met 2036.

C | Financiële consequenties in de begroting
De hoogte van de jaarlijkse dotatie aan de voorziening groot onderhoud wordt bepaald op basis van een (meerjarig) beheerplan. De dotatie dient minimaal gebaseerd te zijn op de onderhoudslasten die in het beheerplan zijn opgenomen voor het begrotingsjaar plus de drie jaren van de meerjarenraming.

(Bedragen x € 1.000)	Stand 01-01-2027	Storting	Onttrekking	Stand 31-12-2027
Voorziening civiele kunstwerken	700	75	269	506

Paragraaf 3 - Financiering

Inleiding op de paragraaf 3

Algemeen
Om geld aan te trekken en middelen uit te zetten moeten we ons als gemeente houden aan de regels van het rijk. Deze regels gaan over de manier waarop gemeenten (en provincies) hun geld en kapitaal beheren. Deze staan in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). Deze wet heeft als doel een gezonde financieringspositie van gemeenten. De grens voor het EMU-tekort ligt voor decentrale overheden op 0,4 procent.

De kaders voor de uitoefening van de financieringsfunctie zijn opgenomen in het Treasurystatuut. Hierin staan de doelstellingen en uitgangspunten die het college van B&W nastreeft.
Met de uitvoering van het Treasurybeleid streven we naar effectief en effeciënt beheer van de liquiditeitenstroom door:

1. Het zorgdragen voor een tijdige beschikbaarheid van middelen door het verkrijgen en handhaven van toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
2. Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en renteresultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's en liquiditeitsrisico's;
3. Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
4. Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut;
5. Waarborgen dat de taken en verantwoordelijkheden op dit onderdeel duidelijk zijn geregeld.

Naast het statuut stelt de Gemeentewet een treasuryparagraaf verplicht in de begroting en jaarrekening. Dit is nader uitgewerkt in artikel 16 van de financiële verordening van de gemeente Staphorst. In de paragraaf Financiering bij de begroting en de jaarstukken neemt het college de verplichte onderdelen op grond van artikel 13 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op welke hieronder zijn uitgewerkt.

A | Uitvoering financieringsfunctie

A) Kasgeldlimiet
In de Wet Fido is opgenomen dat een korte schuld maximaal één jaar betreft. Het doel van de kasgeldlimiet is het beperken van het renterisico. De kasgeldlimiet is wettelijk vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar. De gemiddeld in een kwartaal opgenomen vlottende schuld (rekening-courantkredieten, kasgeldleningen) mag dit bedrag niet overschrijden. Wanneer dit wel gebeurt, dan moet de kortlopende schuld of een deel daarvan omgezet worden in langlopende schulden. De gemeente Staphorst overschrijdt de kasgeldlimiet niet, er is namelijk een overschot. Hieronder is de kasgeldlimiet als volgt berekend:

(Bedragen x € 1.000)	2027	2026
Omvang van de begroting per 1 januari 2026	€ 68.243	€ 64.015
Kasgeldlimiet in procenten van de grondslag	8,5%	8,5%
Kasgeldlimiet in bedrag	€ 5.801	€ 5.441
Totaal vlottende schuld	0	0
Ruimte	**€ 5.801**	**€ 5.441**

B | Renterisiconorm

De renterisiconorm is een middel om te voorkomen dat gemeenten te grote risico's nemen bij het afsluiten van leningen. De jaarlijks verplichte aflossingen en renteherzieningen mogen niet hoger zijn dan 20% van het verwachte begrotingstotaal, naar de situatie van 1 januari. De reguliere aflossing is voor 2027 geraamd op € 0. De gemeente Staphorst blijft hiermee ruim binnen de renterisiconorm. Voor de komende jaren ziet dit er als volgt uit:

Berekende renterisiconorm (Bedragen x € 1.000)	2027	2026
Begrotingstotaal	68.243	64.015
Percentageregeling	20%	20%
Totaal	**13.649**	**12.803**

Renterisico op vaste schuld (Bedragen x € 1.000)	2027	2028
Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0
Aflossingen	0	0
Renterisico	0	0
Renterisiconorm	13.649	12.803
Rente onder risiconorm	**13.649**	**12.803**
Rente onder risiconorm	**n.v.t.**	**n.v.t.**

C | EMU-saldo

In het volgende overzicht de ontwikkeling van het EMU-saldo:

(Bedragen x € 1.000)		Rek. 2025	2027	2028	2029	2030
1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking reserves	1.246	-3.324	-878	-370	-796
2	Afschrijvingen t.l.v. de exploitatie	1.776	2.980	3.454	3.921	4.074
3	Bruto dotaties aan de post voorziening t.l.v. exploitatie	783	326	326	326	326
-4	Uitgaven aan investeringen in (im)materiële activa die op de balans worden geactiveerd	7.982	9.934	19.448	7.282	7.236
5	De in mindering op onder 4 bedoelde investeringen gebrachte ontvangen bijdragen van Rijk, Provincie of Europese Unie en overigen	1213	0	0	0	0
+ 6A	Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs)	-	-	-	-	-
- 6B	Boekwinst op desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	-	-	-	-	-
-7	Uitgaven aan de aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.	2.135	582	271	498	0
+ 8A	Verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)	2.414	3.294	3.239	0	0
- 8B	Boekwinst op grondverkopen	0	75	0	0	0
-9	Betalingen t.l.v. voorzieningen	0	408	466	443	336
-10	Betalingen die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks t.l.v. reserves worden gebracht en die niet vallen onder één van de andere genoemde posten	-	-	-	-	-
11A	Gaat u deelnemingen verkopen?	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
-11B	Zo ja, boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen	-	-	-	-	-
	Berekend EMU saldo	**-2.685**	**-7.724**	**-14.044**	**-4.346**	**-3.967**
	Individuele referentiewaarde	-1.799	-1.799	-1.799	-1.799	-1.799
	Tekort (-) of overschot (+) EMU-saldo	**-366**	**-5.925**	**-12.245**	**-2.547**	**-2.168**

D | Liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte

De liquiditeitsplanning voor de jaren 2027 tot en met 2030 is als bijlage opgenomen.

E | Rentekosten en opbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie

Hieronder vindt u een opsomming van alle uitgezette en opgenomen gelden, zoals deze meegenomen zijn in de begroting van 2027.

Soort (Bedragen x € 1.000)	Begroting 2027	Begroting 2026	Rekening 2025
Uitgezette gelden op lange termijn	1.423	872	1.396
Uitgezette gelden op korte termijn	24.524	8.938	21.048
Aandelenbezit	184	184	184
Opgenomen gelden lange termijn	0	0	0
Opgenomen gelden korte termijn	0	0	0
Totaal	**26.131**	**9.994**	**22.628**

F | Renteschema

Er wordt geen rente toegerekend, omdat de omslagrente voor het jaar 2027 negatief is. Zie hiervoor onderstaand renteschema.

Nr.	Omschrijving	Begroting 2027
A	Externe rentelasten over de korte en lange financiering	0
B	Externe rentebaten over de korte en lange financiering	-286
Saldo rentelasten en rentebaten (A-B)		**-286**
C.1	Doorberekende rente grondexploitatie	0
C.2	Doorberekende rente projectfinanciering	0
C.3	Rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar specifiek een lening voor is aangetrokken	0
Aan taakvelden toe te rekenen rente (som -C1-C2-C3)		**-286**
D.1	Rente over eigen vermogen	0
D.2	Rente over voorzieningen	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (som+D1+D2)		**-286**
E	Aan de taakvelden toe te rekenen externe rente (renteomslag afgerond 0,5%)	0
F	**Renteresultaat taakveld treasury (som-E)**	**0**

G | Rentevisie

We werken met de door de BBV (Besluit begroting en verantwoording) aanbevolen rentemethodiek. Deze methodiek benadert de gemiddeld werkelijke rente die we over onze activa berekenen. Gezien het feit dat de gemeente Staphorst geen langlopende leningen heeft, is er geen omslagrente.

Paragraaf 4 - Bedrijfsvoering

Inleiding op de paragraaf 4

Algemeen
De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens van onze bedrijfsvoering.

A | Organisatie algemeen

In 2027 werken we samen verder aan de TOP Vijf!: het **T**oekomstbestendige **O**rganisatie **P**roject. Het doel daarvan is om een toekomstbestendige organisatie te blijven én (steeds) beter te gaan samenwerken. Een toekomstbestendige organisatie kijkt naar de toekomst en is zo ingericht dat zij (complexe) veranderingen aankan en kansen hierin kan benutten. Hiervoor investeert de organisatie in sterk leiderschap, slim samenwerken, wendbaar organiseren, werkend leren en digitale mogelijkheden.

Als gemeente zijn we de eerste overheid voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. We hebben en krijgen te maken met steeds meer sociaal maatschappelijke en ruimtelijke vraagstukken. Om zorgvuldig met de schaarse ruimte om te gaan, is het nodig om integraal te werken. En om samen te werken met de samenleving en de regio. Tegelijk is er minder geld voor de uitvoering. Ook zijn de mensen om het werk te doen, niet altijd te vinden. Daarnaast verandert de wereld om ons heen snel. Om ons werk goed te kunnen blijven doen is het nodig dat we keuzes maken en toekomstbestendig blijven, dat wil zeggen dat we ook op langere termijn onze opgaven en ambities zelfstandig kunnen blijven realiseren.

B | Informatiemanagement

Visie en projecten
In 2027 actualiseren we de i-visie 2021 en het uitvoeringsprogramma. Tijdens o.a. het traject ‘Mooi Wark’ gaven raad en college aan dat de ambitie voor ICT-inzet en innovatie hoger moet zijn. Daarbij zagen zij de inzet van AI als kans. De geactualiseerde i-visie vormt niet alleen een visie op technologie, maar ook een sturingskader voor prioriteiten, investeringen, eigenaarschap en samenhang binnen de informatievoorziening. In 2027 wil IMPC verregaande automatiseringen doorvoeren in het post-proces (DIV)- en processen verder automatiseren met AI en Robotisering. De ambitie is om dit zo veel mogelijk vanuit het huidige applicatielandschap te bekostigen. Verder is er de ambitie om een uniforme werkwijze te creëren rondom functioneel beheer en te werken aan de digitale vaardigheden van alle medewerkers.

Informatievoorziening
Daarnaast wordt gewerkt aan verdere standaardisering van processen, gegevensuitwisseling en het applicatielandschap. Door meer te werken vanuit (architectuur)principes, referentie-architecturen en heldere rollen en verantwoordelijkheden ontstaat meer samenhang, beheersbaarheid en toekomstbestendigheid binnen de informatievoorziening.

Digitalisering, kunstmatige intelligentie en datagedreven werken
Digitalisering blijft een belangrijk middel om de kwaliteit van dienstverlening te verbeteren, efficiënter te werken en de organisatie toekomstbestendig te houden. Processen worden waar mogelijk vereenvoudigd, geautomatiseerd en digitaal aangeboden.
Ook wordt ruimte geboden voor het verantwoord toepassen van nieuwe technologieën, waaronder kunstmatige intelligentie (AI). AI-toepassingen worden uitsluitend ingezet waar zij aantoonbaar bijdragen aan een betere dienstverlening, efficiëntere werkprocessen of een hogere kwaliteit van besluitvorming. Daarbij blijft menselijke beoordeling en verantwoordelijkheid altijd uitgangspunt.
Daarnaast wordt ingezet op datagedreven werken en betere managementinformatie, zodat beleidskeuzes, uitvoering en bedrijfsvoering beter worden ondersteund. Om datagedreven werken verder te versterken, wordt blijvend geïnvesteerd in de technische Infrastructuur, governance afspraken, standaardisering, digitale vaardigheden van medewerkers en een datagedreven cultuur binnen de organisatie.
Tot slot blijft aandacht bestaan voor interne beheersing, rechtmatigheid en kwaliteitsborging. Door processen verder te standaardiseren en (BI)producten slimmer in te richten, wordt de administratieve last verminderd en ontstaat meer ruimte voor waardecreatie. Hiermee wordt bijgedragen aan een efficiënte, betrouwbare en toekomstgerichte gemeente.

Portfoliosturing
In 2027 versterken we de sturing op digitalisering en informatievoorziening door de projectportfolio structureel te gebruiken voor projecten en productontwikkeling met een i-component. Hiermee ontstaat organisatiebreed beter inzicht in samenhang, prioriteiten, capaciteit, risico’s en financiële gevolgen van initiatieven op het gebied van informatievoorziening, ICT, data, privacy, informatiebeheer en procesverbetering. De werkwijze helpt het MT en opdrachtgevers om tijdiger en beter onderbouwde keuzes te maken, voorkomt losse initiatieven zonder samenhang en borgt rolzuiverheid: IMPC adviseert, toetst en ondersteunt, terwijl eigenaarschap en besluitvorming bij de opdrachtgever en het MT blijven.

Informatiebeveiliging en privacy
De toenemende digitalisering van dienstverlening, gegevensuitwisseling en bedrijfsvoering vraagt om blijvende

aandacht voor informatiebeveiliging, privacy en digitale weerbaarheid. In 2027 wordt verder gewerkt aan de versterking van het informatiebeveiligingsniveau van de organisatie op basis van de BIO en relevante wet- en regelgeving, waaronder de implementatie van NIS2-gerelateerde eisen.
Hierbij ligt de nadruk op risicomanagement, bewustwording, continuïteitsmaatregelen en passende beveiligingsmaatregelen.
Daarnaast wordt ingezet op een zorgvuldige omgang met persoonsgegevens en het verantwoord gebruik van data en kunstmatige intelligentie. Bewustwording onder medewerkers blijft een belangrijk aandachtspunt. Het streven is om de deelname en respons op bewustwordingsactiviteiten (Awaretrain) verder te verhogen naar ten minste 85%.

C | Personeel | HRM

Loonsombudget
Het begrote (structurele) loonsombudget 2027 bedraagt € 18.935.000. Conform de prijsindexen van het CPB en CEP zijn de lonen in 2027 met 4,2%, in 2028 met 4,0%, in 2029 met 3,6% en in 2030 met 3,5% geïndexeerd.

Omschrijving (Bedragen x €1.000)	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029	Begroot 2030
Structureel loonsombudget	17.385	18.935	19.692	20.401	21.115
Incidenteel loonsombudget (beschikbaar gesteld in begroting 2026-2029)	615	337	307	37	0
Totaal	18.000	19.272	19.999	20.438	21.115

Externe inhuur
Door de aanhoudende krappe arbeidsmarkt is het invullen van bepaalde vacatures met personeel in loondienst nog steeds lastig. Tegelijkertijd blijft het uitgangspunt om vacatures waar mogelijk met medewerkers in dienst in te vullen en externe inhuur alleen in te zetten wanneer dit noodzakelijk is voor de continuïteit van de dienstverlening of wanneer specifieke expertise tijdelijk niet beschikbaar is binnen de organisatie.

HR Gesprekscyclus
In 2027 worden volgens de HR gesprekscyclus plannings- en voortgangsgesprekken door de leidinggevenden met de medewerkers gevoerd.

Opleiden en ontwikkelen
Ook in 2027 zal het opleiden en ontwikkelen van personeel een belangrijke rol spelen in het HRM beleid. Hierbij is aandacht voor zowel vakinhoudelijke opleidingen en trainingen, maar ook voor opleidingen en trainingen in het kader van persoonlijke ontwikkeling. Het doel is om de duurzame inzetbaarheid van medewerkers te vergroten.

Formatiesturing
In het formatieboek is voor 2027 e.v. 197,74 fte opgenomen, dit is ten opzichte van 2026 een toename van 9,33 fte. De noodzaak van deze toename is getoetst aan de uitgangspunten van het rapport "Mooi Wark" waarbij is vastgesteld dat de uitbreiding voortvloeit uit een concrete taakuitbreiding en / of -wijziging.
Dit betreft de volgende in de Kadernota 2027 opgenomen formatie:
-Inbesteding Groen 4,0 fte, i.v.m. het uitvoeren van meer werkzaamheden in eigen beheer;
-Medewerker Omgevingsvergunningverlener 1,0 fte, i.v.m. toename van de complexiteit en het aantal aanvragen van vergunningsaanvragen sinds de invoering van de Omgevingswet;
-(Beleids)medewerker Groen 1,0 fte, i.v.m. meer inzet op groenonderhoud vanuit stelpost areaaluitbreiding;
-Teamleiders Samenleving en Fysieke Leefomgeving 1,33 fte, i.v.m. inzet op toekomstbestendigheid van de organisatie vanuit stelpost areaaluitbreiding;
-Jeugdconsulent 1,0 fte, i.v.m. terugdringen lokale wachtlijsten jeugdhulp;
-(Beleids)medewerker Samenleving 1,0 fte, i.v.m. wettelijke taken IZA en AZWA, monitoring en samenwerking lokale partijen (kerken, sociale partners, verenigingen etc.)

Het voordeel op de loonkosten in programma 5 is het gevolg van de uitbesteding van de buurtsportcoaches en de cultuurcoach aan Stichting BIND. De formatieve gevolgen hiervan zijn reeds in 2026 verwerkt in het formatieboek. In deze begroting is de financiële aanpassing van de loonkosten verwerkt.

CAO gemeenteambtenaren
De huidige CAO van gemeenteambtenaren loopt af per 31 maart 2027.

Personeelsformatie in fte's

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Formatie 2026	Formatie 2027	Formatie 2028	Formatie 2029	Formatie 2030
College + griffie + babsen	5,89	5,89	5,89	5,89	5,89
Secretaris + management	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00
Bestuur & Managementondersteuning	72,33	72,33	72,33	72,33	72,33
Fysieke Leefomgeving	72,08	78,41	78,41	78,41	78,41
Samenleving	34,11	37,11	37,11	37,11	37,11
Totaal	188,41	197,74	197,74	197,74	197,74

D | Gemeentelijke heffingen

Belastingen en financieringssystematiek
Het Rijk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) blijven in gesprek over de gemeentelijke financieringssystematiek en de financiële verhoudingen tussen Rijk en gemeenten. Hoewel de discussie over de verruiming van het gemeentelijk belastinggebied nog steeds onderdeel uitmaakt van deze gesprekken, zijn voor gemeenten op dit moment nog geen concrete wijzigingen vastgesteld die directe gevolgen hebben voor de begroting van 2027.
Uitgangspunt blijft dat een evenwichtige verhouding bestaat tussen bestuurlijke verantwoordelijkheid, financiële ruimte en lokale belastingheffing. Daarbij geldt dat eventuele aanpassingen niet mogen leiden tot een onevenredige verhoging van de totale lasten voor inwoners en ondernemers. De gemeente Staphorst volgt de ontwikkelingen nauwgezet en beoordeelt eventuele gevolgen voor het lokale belastingbeleid zodra hierover meer duidelijkheid ontstaat.

Kleine belastingen
De landelijke discussie over de toekomst van diverse kleine gemeentelijke belastingen, zoals de hondenbelasting, toeristenbelasting en forensenbelasting, maakt onderdeel uit van bredere gesprekken over de gemeentelijke belastingmix. Voor de gemeente Staphorst hebben deze ontwikkelingen op dit moment geen directe financiële gevolgen. Eventuele toekomstige wijzigingen worden betrokken bij de afwegingen rond het lokale belastingbeleid.

Omgevingswet
De Omgevingswet is sinds 1 januari 2024 van kracht. De gemeente blijft werken aan de verdere optimalisatie van processen, dienstverlening en kostentoerekening binnen het nieuwe wettelijke stelsel. De legesverordening is hierop afgestemd. Er is meer inzicht verkregen in de werkelijke kosten en opbrengsten van vergunningverlening en aanverwante diensten, waardoor de kostendekkendheid beter kan worden gemonitord en waar nodig bijgesteld.

Digitale dienstverlening en Mijn Staphorst
De gemeente investeert continu in de verbetering van haar digitale dienstverlening. Via het platform Mijn Staphorst kunnen inwoners en ondernemers steeds meer zaken digitaal regelen en volgen. Binnen het belastingdomein zijn aanslagen, beschikkingen, betalingen en openstaande saldi digitaal inzichtelijk voor inwoners. Momenteel wordt onderzocht welke aanvullende diensten via het portaal kunnen worden aangeboden.

E | Ontwikkelingen uitvoering WOZ/BAG/GEO

Het is belangrijk te zorgen voor maatschappelijk draagvlak en vertrouwen in de WOZ-waarden. De Waarderingskamer blijft het belang hiervan benadrukken. De uitvoering van de WOZ, BAG en GEO moet daarom blijven meebewegen met maatschappelijke, juridische en technologische ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen vragen om blijvende investeringen van gemeenten en hebben veelal een breder bereik dan uitsluitend de WOZ-uitvoering. Belangrijke ontwikkelingen zijn onder andere:

- veranderingen in de vastgoedmarkt als gevolg van de energietransitie en verduurzaming;
- ontwikkelingen op de woningmarkt als gevolg van schaarste, nieuwbouwopgaven en veranderende marktomstandigheden;
- toenemende verwachtingen van inwoners en bedrijven ten aanzien van transparantie, digitale dienstverlening en toegankelijkheid van gegevens;
- groeiende behoefte aan rechtsbescherming en zorgvuldige motivering van WOZ-waarden;
- verdere groei van het aantal objecten door uitbreidingen van woningbouw- en bedrijventerreinen;
- blijvend hoge aantallen vragen, bezwaren en informatieverzoeken naar aanleiding van WOZ-beschikkingen en gemeentelijke belastingen;
- verdere integratie van gegevensbeheer binnen WOZ, BAG, BGT en andere basisregistraties;
- doorontwikkeling van taxatieverslagen en waardeverklaringen om deze beter begrijpelijk en inzichtelijk te maken voor inwoners;

- verdere implementatie en doorwerking van de Omgevingswet in processen, gegevensbeheer en objectafbakening;
- effecten van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen op de actualiteit en kwaliteit van objectgegevens;
- toenemend belang van datakwaliteit, kwaliteitsbeheer en correcte gegevensuitwisseling met landelijke voorzieningen;
- verdere uitbreiding van het gebruik van WOZ-gegevens door andere overheidsorganisaties en publieke taken;
- toenemende aandacht voor informatieveiligheid, privacy, gegevensbescherming en digitale weerbaarheid;
- ontwikkelingen op het gebied van automatisering, data-analyse, kunstmatige intelligentie en geografische informatievoorziening, die kansen bieden voor kwaliteitsverbetering en efficiency;
- groeiende eisen vanuit wet- en regelgeving op het gebied van verantwoording, informatiebeheer en informatiearchitectuur.

Deze ontwikkelingen vragen om een toekomstbestendige inrichting van de WOZ-, BAG- en GEO-processen, waarbij kwaliteit, betrouwbaarheid, dienstverlening en efficiëntie centraal staan.

F | Ontwikkelingen burgerzaken

Digitalisering producten burgerzaken
Het is voor inwoners mogelijk om diverse zaken via de gemeentelijke website te regelen. Voorbeelden hiervan zijn: verhuizingen, uittreksels BRP, stempassen, geboorteaangiftes, aangiftes van overlijden, verklaringen omtrent gedrag, inname vermissing reisdocumenten, afschriften Burgerlijke Stand, emigratie, wijziging naamgebruik, aanvragen huwelijken/geregistreerd partnerschap, verzoeken verstrekkingsbeperkingen, en aanvragen verlengen rijbewijs. Het moet mogelijk blijven aanvragen aan het gemeenteloket te doen. ?
Digitalisering betekent dat diensten 24/7 aangevraagd kunnen worden en ook een verandering in de werkprocessen. De menselijke factor blijft nodig. Het klantcontact verandert, maar de complexiteit neemt toe.

Landelijke Aanpak Adreskwaliteit
Alle overheidsinstanties gebruiken de Basisregistratie Personen (BRP); van de GGD en het Sociaal Loket tot de Belastingdienst. Een correcte registratie van adressen van inwoners is voor de taken van deze instanties erg belangrijk, maar ook voor personen zelf. Om die reden is Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) in het leven is geroepen en verplicht sinds mei 2023. Staphorst is sinds begin 2023 aangesloten. Bij vermoedelijke onjuistheden vindt er onderzoek plaats zoals een huisbezoek afleggen om te controleren of geselecteerde adressen en bewoners in overeenstemming zijn met de BRP. Hiertoe worden door het Ministerie van BZK-adressen in onze gemeente geselecteerd. LAA wordt uitgevoerd in samenwerking met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en een aantal uitvoeringsorganisaties. De uitvoeringsorganisaties zijn instanties die wettelijke taken van de overheid uitvoeren. In Staphorst zijn sinds de aansluiting enkele meldingen gekomen waarop wij actie hebben moeten ondernemen. Daarnaast vinden er regelmatig adresonderzoeken plaats door o.a. ineens vertrekkende Oekraïners.?

Reisdocumentenpiek
Bijna tien jaar geleden werd de geldigheidsduur voor paspoorten en identiteitskaarten verlengd van vijf naar tien jaar. In 2014 ging deze nieuwe regel van kracht waardoor volwassenen die tussen 2014 en 2018 een reisdocument hebben aangevraagd vanaf 2024 weer een nieuwe ID-kaart of paspoort mogen aanvragen. In de periode 2024 -2029 is sprake van een piek aan aanvragen naar aanleiding van de huidige reisdocumentendip (2019-2023).

Verbeteren Reisdocumentenstelsel
De komende jaren wordt landelijk gewerkt aan een toekomstbestendig stelsel van paspoorten en identiteitskaarten. In het programma Verbeteren Reisdocumentenstelsel (VRS) wordt het stelsel geleidelijk aangepakt. Het doel is: de kwaliteit, fraudebestendigheid en betrouwbaarheid van het stelsel naar een hoger niveau tillen.

Verkiezingen
Op 17 maart 2027 vinden er Provinciale Staten- en Waterschapsverkiezingen plaats.

Digitale dienstverlening Burgerzaken
De gemeente Staphorst blijft investeren in de verdere digitalisering van de dienstverlening aan inwoners en ondernemers. Een groot aantal producten van Burgerzaken kan inmiddels digitaal worden aangevraagd via de gemeentelijke website. Het gaat onder andere om verhuizingen, uittreksels uit de Basisregistratie Personen (BRP), geboorte- en overlijdensaangiften, verklaringen omtrent gedrag, afschriften van de Burgerlijke Stand, emigraties, wijzigingen van naamgebruik, aanvragen voor huwelijken en geregistreerd partnerschappen en diverse aanvragen op het gebied van reisdocumenten en rijbewijzen. Digitalisering maakt het mogelijk om gemeentelijke diensten 24 uur per dag en 7 dagen per week beschikbaar te stellen. Tegelijkertijd blijft persoonlijk contact aan het gemeenteloket belangrijk voor inwoners die behoefte hebben aan ondersteuning of te maken hebben met complexe vragen en aanvragen. Door de verdere digitalisering veranderen werkprocessen en verschuift de aandacht steeds meer naar advies, begeleiding en specialistische dienstverlening.

Extra werkzaamheden als gevolg van vluchtelingenopvang
De opvang van Oekraïense ontheemden en andere vluchtelingen brengt extra werkzaamheden met zich mee voor Burgerzaken. Hierbij gaat het onder andere om inschrijving in de Basisregistratie Personen, mutatieverwerking, adresonderzoeken en het verstrekken van informatie aan inwoners en ketenpartners. Zolang sprake is van opvang en huisvesting van vluchtelingen blijft deze taak onderdeel uitmaken van de reguliere werkzaamheden van Burgerzaken. De gemeente streeft hierbij naar een zorgvuldige registratie en dienstverlening, zodat betrokkenen tijdig toegang krijgen tot voorzieningen en overheidsdiensten. Arbeidsmigranten zijn zich na 4 maanden verplicht in te schrijven. RvIG heeft in meerdere talen gecommuniceerd richting niet-ingezetenen over in- en uitschrijving. Vanaf 1 januari 2027 geldt er een zorgplicht voor uitleners. Hierdoor worden zij verantwoordelijk voor het bevorderen van een correcte registratie (d.m.v. bijvoorbeeld juiste informatie) en de controle hierop. Zij moeten na een bepaalde periode controleren of de werknemer zich daadwerkelijk als ingezetene heeft ingeschreven. Mogelijk wordt hier later nog een meldplicht aan toegevoegd op het moment dat een werknemer hier niet aan heeft voldaan. De zorgplicht zal medio 2029 gehandhaafd worden. Deze ontwikkeling betekent ook een toename aan werkzaamheden voor de gemeente/burgerzaken.

G | Communicatie

Bestuurders, management, vakafdelingen, samenwerkingspartners, inwoners, crisis- en veiligheidspartners en de media doen in toenemende mate een beroep op communicatieadvies, ondersteuning en uitvoering. De maatschappelijke opgaven waarvoor de gemeente Staphorst staat vragen om tijdige, duidelijke en transparante communicatie, met aandacht voor participatie, verwachtingenmanagement en het versterken van het vertrouwen in de overheid.

Om effectief te kunnen communiceren is een duidelijke communicatiestrategie noodzakelijk. Zonder heldere prioritering en afstemming bestaat het risico dat de beschikbare capaciteit vooral wordt ingezet op actuele ontwikkelingen en ad-hocverzoeken. Door communicatie vroegtijdig te betrekken bij beleidsvorming, projecten en veranderopgaven kan de beschikbare capaciteit gerichter worden ingezet en wordt de toegevoegde waarde van communicatie vergroot.

In 2027 ligt de focus op het ondersteunen van bestuurlijke en maatschappelijke opgaven, het verder ontwikkelen van inwonergerichte communicatie, het optimaal benutten van digitale communicatiekanalen en het versterken van de communicatieve vaardigheden binnen de organisatie. Door te sturen op prioriteiten en strategische inzet van communicatie wordt bijgedragen aan een betere dienstverlening, grotere betrokkenheid van inwoners en een effectieve uitvoering van gemeentelijke ambities.

H | Juridische kwaliteitszorg

De juridische functie ondersteunt het bestuur, management en de organisatie bij juridische vraagstukken, bezwaar- en beroepsprocedures, klachtenafhandeling, Woo-verzoeken en de toepassing van wet- en regelgeving. Door de toenemende complexiteit van wetgeving, de groei van de organisatie en de maatschappelijke verwachtingen rondom zorgvuldige besluitvorming blijft juridische ondersteuning een belangrijke randvoorwaarde voor een betrouwbare overheid.

De beschikbare capaciteit wordt primair ingezet voor de uitvoering van wettelijke taken, juridische advisering en de ondersteuning van de organisatie. Daarbij ligt de focus op een tijdige en zorgvuldige behandeling van bezwaren, klachten en Woo-verzoeken, evenals het bieden van juridisch advies aan bestuur en organisatie.

Tegelijkertijd wordt de samenwerking met een buurgemeente verder versterkt. Voor deze gemeente verzorgt Staphorst het beheer van de Wet open overheid (Woo), de afhandeling van klachten en bezwaren en juridische advisering. Deze samenwerking maakt een efficiënte inzet van specialistische kennis mogelijk, vermindert organisatorische kwetsbaarheid en draagt bij aan de kwaliteit en continuïteit van de juridische dienstverlening. De positieve ervaringen vormen een basis om ook in de toekomstmogelijkheden voor regionale samenwerking en kennisdeling te benutten.

Door de combinatie van hoogwaardige juridische ondersteuning en intensivering van regionale samenwerking blijft de juridische functie bijdragen aan een professionele, betrouwbare en toekomstbestendige gemeentelijke organisatie.

I | Ondermijning en Wet Bibob

Ondermijnende criminaliteit neemt vele vormen aan en kan landelijk en lokaal zeer ontwrichtend zijn. Ook in Staphorst hebben we te maken met vormen van ondermijnende criminaliteit. In de strijd tegen ondermijning heeft de bestuurlijke aanpak een belangrijke plaats.
Het beleid voor de toepassing van de Wet Bibob (Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) is per 12 december 2025 geactualiseerd. Het is van belang om dit beleid actueel te houden en waar nodig verder te actualiseren, zodat het toepassingsbereik van de Wet Bibob verder kan worden uitgebreid en er meer Bibob-onderzoeken kunnen worden uitgevoerd. Hiermee kan de gemeente de Wet Bibob breder en effectiever inzetten om te voorkomen dat zij onbedoeld ondermijnende activiteiten faciliteert. Daarnaast blijft interne en externe bewustwording van belang. Hiermee kan een waterbedeffect worden voorkomen en wordt een gezond ondernemersklimaat gestimuleerd.

J | AO/IC VIC control

Rechtmatigheidsverantwoording
Jaarlijks wordt door het College verantwoording afgelegd over de financiële rechtmatigheid. In de paragraaf bedrijfsvoering wordt nader ingegaan op de verantwoording.
De financiële rechtmatigheid is geborgd middels de inrichting van het 3-lines model. De eerste lijn is verantwoordelijk voor de uitvoering, terwijl de tweede lijn – bestaande uit financieel adviseurs – de kaders bewaakt en ondersteuning biedt. De derde lijn, ingevuld door de VIC-functie, voert onafhankelijk toezicht uit en toetst op rechtmatigheid binnen de organisatie.

Verbijzonderde Interne Controle
De inrichting en beheersing van de processen zal dusdanig moeten zijn dat het College met een gerust hart een uitspraak kan doen over de rechtmatigheid van de uitgaven. Daarvoor worden onderstaande zaken gerealiseerd:

- Het verbeteren van de interne processen en de beheersing ervan, waardoor een adequaat functionerend systeem ontstaat van interne beheersing en -controle, om te waarborgen dat de gemeente bij alle (financiële) beheers handelingen en transacties de wet- en regelgeving naleeft;
- Duidelijke positionering van de verschillende rollen en taken binnen het onderdeel rechtmatigheid in de gehele organisatie (van Raad tot proceseigenaar);
- Structurele borging hiervan in de organisatie.

De Verbijzonderde Interne Controle (VIC) is dusdanig ingericht dat de belangrijkste processen onderworpen worden aan de interne controle.

Fraude en Risicomanagement
De accountant is verplicht te vermelden welke frauderisico's zij hebben geïdentificeerd en welke werkzaamheden ze ten aanzien van deze risico's hebben uitgevoerd. Hiervoor kan gebruik gemaakt worden van het nieuw opgestelde gemeentebrede fraude risicoanalyse, welke gecombineerd is met risico's inzake misbruik en oneigenlijk gebruik. Misbruik en oneigenlijk gebruik spelen vooral een rol bij die activiteiten waarbij de informatie van derden (belanghebbenden) van groot belang is voor het verlenen en/of vaststellen van uitkeringen, subsidies, heffingen, belastingen en vergunningen, oftewel "inwoner, instelling of organisatie" Bij fraude is veelal sprake van "eigen medewerkers". Dit document is eind 2023 vastgesteld en zal om de 4 jaar worden geactualiseerd. Het bespreekbaar maken en laten kennisnemen van dit beleid binnen alle geledingen van de organisatie, maakt de kans op fraude en misbruik en oneigenlijk gebruik kleiner.

Uitvoering en verantwoording van het beleidsplan zal plaats vinden volgens de PDCA-cyclus:

- De Verbijzonderde Interne Controle (VIC) voert periodiek gesprekken met proceseigenaren die uitvoering geven aan de meest kritische processen in de organisatie, met als doel om de grootste risico's in het proces en de beheersmaatregelen en controles hierop in kaart te brengen. Het gaat hierbij niet alleen om financiële processen, maar ook processen rondom privacy, ICT en ondermijning. Tijdens deze gesprekken zullen ook de fraude en misbruik/oneigenlijk gebruik risico's aan de orde komen.
- De risico's zijn vervolgens opgenomen in de verschillende werkprogramma's per proces, inclusief de beheersmaatregelen.
- Op deze kritische processen worden vervolgens interne controles uitgevoerd. De bevindingen worden besproken met de proceseigenaren en de afdelingsmanager, die vervolgens een formele reactie geeft.
- Vervolgens vindt er periodiek overleg plaats tussen de VIC en coördinatoren/managers/ bestuur. In dit overleg wordt besproken in hoeverre er frauderisico's of misbruik en oneigenlijk gebruik zich hebben voorgedaan, wat de gevolgen zijn geweest, het mogelijk benoemen van nieuwe risico's en hoe we deze gaan beheersen.
- Aanpassing van beleid of nieuwe wetgeving, evenals nieuwe beheersmaatregelen naar aanleiding van geconstateerde risico's of gesprek met managers/MT-leden zullen leiden tot een aangepast overzicht van risicogebieden en beheersmaatregelen. Hiermee wordt niet gewacht tot actualisatie van het misbruik en oneigenlijk gebruik beleid.

Visie op control
Voor de invulling van de rechtmatigheidsverantwoording wordt aangesloten bij de gemeentelijke Visie op Control. Daarbij wordt het Three Lines-model gehanteerd als referentiearchitectuur voor beheersing, risicomanagement en verantwoording. Dit sluit aan bij de besturingsfilosofie van de gemeente Staphorst, waarin rolduidelijkheid, eigenaarschap en aanspreekbaarheid centraal staan.
In deze inrichting zijn proceseigenaren verantwoordelijk voor de beheersing van hun processen, ondersteunen specialistische functies zoals financiën, HRM, juridische zaken, ICT en informatiemanagement bij de uitvoering van deze verantwoordelijkheid en vindt onafhankelijke toetsing plaats op onder meer rechtmatigheid, privacy en informatiebeveiliging.
De Visie op Control is de afgelopen jaren verder afgestemd op de organisatie van informatiebeveiliging en de inrichting van het Information Security Management System (ISMS). In 2027 ligt de nadruk op het verder verankeren van deze werkwijze binnen de organisatie, zodat verantwoordelijkheden, beheersmaatregelen en verantwoording op een uniforme en samenhangende wijze worden uitgevoerd.

Paragraaf 5 - Verbonden partijen

Inleiding op paragraaf 5

Algemeen
Artikel 15 van het Besluit Begroting en Verantwoording verplicht gemeenten om inzicht te geven in welke verbonden partijen de gemeente deelneemt, het belang dat de gemeente heeft in elk van hun verbonden partijen en in de financiële positie van elk van de verbonden partijen. Het gaat dan om informatie die vanuit de verbonden partij beschikbaar kan worden gesteld en openbaar gemaakt kan worden over interne en externe ontwikkelingen en de consequenties daarvan voor het verwachte resultaat en de vermogenspositie van de verbonden partij. In de notitie verbonden partijen van de commissie staat dat in de lijst van verbonden partijen ten minste de volgende informatie wordt opgenomen:

- De wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
- Het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
- De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
- De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
- De eventuele risico's van de verbonden partij voor de financiële positie van de gemeente.

Conform de nota verbonden partijen 2025 van de Commissie BBV wordt alleen bovenstaande informatie opgenomen in een tabel. De uitgebreide informatie per verbonden partij is opgenomen in de bijlagen van de begroting.

Beleidskader
De nota verbonden partijen is door de raad op 11 mei 2021 vastgesteld.

Toelichting op onderstaande tabel
Het bedrag bij de financiële bijdrage is een saldo van de jaarlijkse bijdrage plus/minus eventuele dividenden of rente. De standen van het eigen vermogen en vreemd vermogen aan het begin en het einde van het jaar zijn afkomstig uit het nieuwste jaarverslag.

Verbonden partij (Bedragen x € 1.000)	Programma	Vorm belang	Soort belang	Financiële bijdrage (x € 1.000)	Eigen vermogen 1/1 (x € 1.000)	Eigen vermogen 31/12 (x € 1.000)	Vreemd vermogen 1/1 (x € 1.000)	Vreemd vermogen 31/12 (x € 1.000)	Risico's	Verwacht resultaat
BNG Bank Den Haag	0	NV	Aandelen/ dividend	42	4.777.000	4.863.000	123.164.000	110.701.000	Laag	Voordelig
Rendo Holding Meppel	0	NV	Aandelen/ dividend	309	80.328	86.328	113.916	126.916	Laag	Voordelig
Vitens	0	NV	Aandelen/ dividend	0	713.600	809.100	1.684.900	1.846.000	Laag	Voordelig
Enexis Holding	0	NV	Aandelen/ dividend	25	5.538.000	5.811.000	4.052.000	5.527.000	Laag	Voordelig
Wadinko BV Zwolle	0	BV	Aandelen	25	85.007	86.958	10.249	10.425	Laag	Voordelig
Veiligheidsregio Ijsselland Zwolle	1	GR	Jaarlijkse bijdrage	-1.300	5.403	5.523	37.475	41.850	Laag	Kostendekkend
MCR Rouveen	5	Stichting	Jaarlijkse bijdrage	-843	nvt	nvt	nvt	nvt	Laag	Kostendekkend
Werkvoorzieningsschap Reestmond Meppel	6	GR	Jaarlijkse bijdrage	-875	3.648	4.525	1.386	1.135	Laag	Kostendekkend
Omgevingsdienst IJsselland Zwolle	7	GR	Jaarlijkse bijdrage	-917	507	898	7.657	9.236	Laag	Kostendekkend
Rova	7	NV	Aandelen/ dividend	-1.300	44.169	46.039	31592	30.067	Laag	Voordelig
Gemeenschappelijke GGD Regio IJsselland	7	GR	Jaarlijkse bijdrage	1.096	3.191	4.110	12.432	12.419	Laag	Kostendekkend

Paragraaf 6 - Grondbeleid

Inleiding op de paragraaf 6

Algemeen
Deze paragraaf beschrijft de gemeentelijke visie op het grondbeleid en de wijze van uitvoering en de ontwikkelingen. Er wordt een actuele prognose van de te verwachten resultaten, de onderbouwing van de geraamde winstnemingen, de beleidsuitgangspunten en de bestaande risico's binnen de grondexploitatie voor de omvang van de reserve opgenomen. Onder grondbeleid verstaan we het gehele instrumentarium dat de gemeente ter beschikking staat om de vastgestelde ruimtelijke, en deels ook economische doelstellingen te realiseren. We beschrijven in onze huidige omgevingsvisie (3 maart 2026 door de gemeenteraad vastgesteld) ons grondbeleid aan de hand van ons programma grondbeleid en kostenverhaal dat het college van B&W 4 november 2025 heeft vastgesteld (als een 'flankerend beleidsprogramma' in de geest van de omgevingswet).

In deze begroting en de paragraaf grondbeleid is geen rekening gehouden met mogelijke kosten en opbrengsten voor grondexploitaties die nog niet zijn vastgesteld.

A | In exploitatie zijnde gronden

Voor het totaal van in exploitatie zijnde complexen geven wij u de volgende uitkomsten:

Geraamde te maken kosten:

Per complex (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030
De Esch 0	877	602	271	498	0
Rouveen-Zuid fase 1 + 2A	1.467	55	0	0	0
Totaal	**2.344**	**657**	**271**	**498**	**0**

Geraamde verkopen/opbrengsten:

Per complex (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030
De Esch 0	3.239	3.239	3.239	0	0
Rouveen-Zuid fase 1 + 2A	1.467	0	0	0	0
Totaal	**4.706**	**3.239**	**3.239**	**0**	**0**

Het geraamde eindresultaat:

Per complex (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030
De Esch 0	942	1.787	4.754	4.256	0
Rouveen-Zuid fase 1 + 2A	0	0	0	0	0
Totaal	**942**	**1.787**	**4.754**	**4.256**	**0**

B | Strategische gronden

De gemeente heeft op 1 januari 2026 naar verwachting een boekwaarde strategische gronden / gronden gebiedsontwikkeling van € 5.487.000. Deze waarde is toegenomen vanwege de verwerving van strategische gronden in boekjaar 2025.

Tussentijdse winstnemingen
Winsten op grondexploitaties mogen niet in de begroting worden opgenomen. Voordelen op grondexploitaties worden bij de samenstelling van de jaarrekening ten gunste van de reserve grondexploitatie gebracht.

Risico 's | Reserve
Grondbeleid gaat gepaard met (grote) financiële kansen en risico's. Als algemene risico's in de grondexploitatie kunnen worden genoemd:
a. Conjunctuur- en renterisico's
Hierdoor kan de vraag naar bouwgrond inzakken en renteverliezen ontstaan.
b. Verwerving
Het niet tijdig kunnen verwerven van gronden en het stijgen van aankoopprijzen.
c. Milieurisico's
De zogenaamde schone grond verklaring wordt niet afgegeven wegens aangetroffen milieuvervuiling.
d. Planschadeclaims
Omwonenden die zich gedupeerd voelen kunnen om een schadevergoeding vragen bij de initiatiefnemer.
e. Gevolgen economische situatie
Denk aan hoge inflatie

Reserve voor grondexploitatie

In de nota reserves en voorzieningen 2022 is bepaald dat, gelet op het bedrijfsrisico, een reserve gebaseerd op ± 30% van de boekwaarde van de strategische gronden en gronden gebiedsontwikkeling als voldoende kan worden beschouwd. De stand van de reserve is bij de jaarrekening 2025 afgerond € 6.5 miljoen en daarmee ruim voldoende .

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting 2027	Begroting 2026
Reserve voor grondexploitaties	6.458	5.935
Boekwaarde strategische gronden/ gronden gebiedsontwikkeling	5.487	2.891
Percentage van de boekwaarde	**118%**	**205%**

C | Ontwikkelingen (toekomstige) grondexploitatie

De Esch 0
Het bestemmingsplan voor bedrijventerrein De Esch 0 is onherroepelijk vastgesteld. De werkzaamheden voor de inrichting van het terrein bevinden zich in de afrondende fase en zullen naar verwachting dit jaar worden voltooid. In het najaar start de uitgifte van de bedrijfskavels. Naar verwachting zijn de kavels eind 2026 gereserveerd/onder optie en begin 2027 overgedragen en weten we welke bedrijven zich op het bedrijventerrein zullen vestigen.

Rouveen- Zuid (Fase 1 en 2a)
De woningbouwontwikkeling Rouveen-Zuid fase 1 is in 2024 uitgebreid met fase 2a, bestaande uit de realisatie van 17 sociale huurwoningen. Binnen fase 1 zijn alle kavels definitief onder optie of uitgegeven. Dit najaar wordt gestart met de tweede fase van de definitieve inrichting van de woonwijk. Na afronding hiervan is het grootste deel van de woonwijk gereed. Fase 2a is reeds definitief ingericht. Voor fase 2a loopt nog een hoger beroep bij de Raad van State.

Paragraaf 7 - Lokale heffingen

Inleiding op de paragraaf 7

Naast de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de specifieke uitkeringen van het Rijk, zijn de lokale heffingen het belangrijkste deel van de gemeentelijke inkomsten. De lokale heffingen bestaan uit de gemeentelijke belastingen, rechten en retributies. Lokale belastingen worden onderscheiden in heffingen waarvan de besteding gebonden dan wel ongebonden is. Ongebonden lokale heffingen (OZB, forensenbelasting en toeristenbelasting) worden tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend, omdat de besteding niet is gebonden aan een bepaalde taak. Gebonden heffingen, zoals de afvalstoffenheffing en de rioolheffing, worden verantwoord op het betreffende programma en worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend. Voor het betalen van rechten en retributies verricht de gemeente diensten. De kosten van de gemeentelijke dienstverlening worden doorberekend in deze tarieven.

A | Begroting inkomsten

Toelichting gemeentelijke belastingen en heffingen

1) Onroerende-zaakbelastingen (OZB)
De OZB kent 3 tarieven; ozb voor eigenaren van woningen, ozb voor eigenaren van niet-woningen en ozb voor gebruikers van niet-woningen.

Bij de onroerendezaakbelastingen is de herwaardering als gevolg van de wet Waardering Onroerende Zaken (wet WOZ) van belang. Deze WOZ-waarde wordt jaarlijks vastgesteld en voor het belastingjaar 2027 gaat het daarbij om de waarde per peildatum 1 januari 2026. De uitkomsten van deze herwaardering zijn medebepalend voor de definitieve tarieven onroerendezaakbelastingen voor 2027 die de raad medio december 2026 vast zal stellen. Als de gemiddelde waarde een stijging laat zien dan dalen de tarieven en als de gemiddelde waarde een daling laat zien stijgen de tarieven. Dit voorkomt dat eigenaren en gebruikers gemiddeld genomen meer of minder gaan betalen dan de inflatie aanpassing. De definitieve OZB-tarieven worden in december aangeboden aan de raad ter vaststelling samen met de andere leges en tarieven.

2) Toeristenbelasting
De toeristenbelasting wordt geheven van personen die tegen een vergoeding in de gemeente verblijven zonder hier ingeschreven te staan. De wettelijke grondslag ligt in artikel 224 van de Gemeentewet. Voor 2027 is het tarief vastgesteld op € 1,25 per overnachting. Dit tarief geldt voor de periode 2025–2027.

De opbrengst bedroeg in 2025 € 130.000. Voor 2026 en 2027 is een opbrengst van € 133.000 begroot. Bij de vaststelling van de verordening in december 2025 is het tarief van € 1,25 vastgesteld. Bij de Kadernota 2026 is vastgesteld dat het tarief naar € 1,75 gaat voor begrotingsjaar 2028. De daadwerkelijke opbrengst hangt af van het aantal overnachtingen en de toeristische aantrekkingskracht van Staphorst.

3) Forensenbelasting
De forensenbelasting wordt geheven van personen die in de gemeente een gemeubileerde woning beschikbaar houden, zonder dat zij hier hun hoofdverblijf hebben. De heffing wordt gebaseerd op de WOZ-waarde van de betreffende woningen.

De opbrengst in 2025 bedroeg € 121.000. Voor 2027 wordt gerekend met een opbrengst van € 113.000. Deze inkomsten hangen samen met het aantal beschikbare recreatiewoningen. De raad stelt jaarlijks de tariefklassen vast.

4) Rioolheffing
De rioolheffing wordt geheven om de kosten voor het beheer van de riolering en de gemeentelijke waterzorg te dekken. Huishoudens en bedrijven betalen via een vast tarief, dat is afgestemd op de kosten van het beheer. De wettelijke basis ligt in artikel 228a van de Gemeentewet. De opbrengst bedroeg in 2025 € 1.636.000. Voor 2027 is een opbrengst van € 1.873.000 begroot. Voor een gemiddeld huishouden bedraagt het tarief in 2027 € 216. De tarieven worden jaarlijks vastgesteld op basis van de meerjarige kosten en de gewenste kostendekkendheid.

Op basis van artikel 229 Gemeentewet heft de gemeente een rioolaansluitbijdrage voor de totstandkoming van een rioolaansluiting op gemeentelijke voorzieningen. Ook is het rioolaansluitbeleid hierop van toepassing. De aansluitbijdrage wordt niet afzonderlijk geheven voor percelen die onder de gemeentelijke uitbreidingsplannen vallen. Daar zijn de kosten verwerkt in de grondprijs.

5) Afvalstoffenheffing
De afvalstoffenheffing wordt geheven om de kosten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval te bekostigen. De tarieven bestaan uit een vast recht en een bedrag per lediging. De wettelijke basis ligt in de Wet milieubeheer.

De opbrengst in 2025 bedroeg € 1.580.000. Voor 2027 is een opbrengst van € 1.722.000 begroot voor het vastrecht en de ledigingen. Daarnaast vindt er een vrijval van de voorziening plaats van € 127.000. De totale opbrengsten voor de afvalstoffenheffing komt daarmee uit op € 1.849.000. Voor een gemiddeld huishouden bedraagt de heffing in 2027 € 280 per jaar (2026: € 265). De tarieven worden jaarlijks aangepast op basis van de werkelijke kosten en de inflatieontwikkeling. Indien er tekorten of overschotten zijn, worden deze via de voorziening afvalstoffenheffing verrekend.

6) Begraafrechten
De begraafrechten worden geheven voor het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen en de dienstverlening rondom begraven. De wettelijke basis ligt in artikel 229 van de Gemeentewet. De kostendekkendheid van deze heffing ligt momenteel rond de 60%. Dit betekent dat de gemeente een belangrijk deel van de kosten zelf bijlegt, vanuit de algemene middelen. Dit wordt bewust gedaan om de lasten voor nabestaanden betaalbaar te houden.

7) Marktgeld
Het marktgeld wordt geheven voor het innemen van een standplaats op de wekelijkse markt en bij evenementen. De wettelijke basis ligt in artikel 229 van de Gemeentewet.

8) Hondenbelasting
Over het houden van honden wordt een belasting geheven op grond van artikel 226 van de Gemeentewet.

9) Leges omgevingsvergunningen
Voor het behandelen van aanvragen voor bouw- en omgevingsvergunningen brengt de gemeente leges in rekening. De opbrengsten mogen maximaal kostendekkend zijn en hangen sterk samen met de ontwikkeling in de bouwactiviteiten. In 2025 bedroegen de opbrengsten € 669.000. Voor 2027 is € 982.000 begroot.

10) Leges burgerzaken
Voor producten en diensten van burgerzaken, zoals paspoorten, rijbewijzen en uittreksels, worden leges geheven. De tarieven bestaan uit een landelijke component (rijksleges) en een gemeentelijke opslag.

11) Leges APV-vergunningen
Onder deze leges vallen vergunningen op basis van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), zoals evenementenvergunningen. De opbrengsten zijn afhankelijk van het aantal evenementen.

In onderstaande tabel zijn de verwachte baten uit gemeentelijke belastingen en leges opgenomen:

Soort heffing (bedragen x € 1.000)	Toelichting	Begrote opbrengst 2027	Begrote opbrengst 2026	Werkelijk 2025
OZB-eigenaar (won./niet-woningen)	1	4.356	4.119	3.916
OZB-gebruiker (niet-woningen)	1	1.083	1.033	992
Toeristenbelasting	2	133	133	130
Forensenbelasting	3	114	87	121
Subtotaal algemene belastingen		**5.686**	**5.372**	**5.159**
Rioolheffing en rioolaansluitbijdrage	4	1.874	1.714	1.636
Afvalstoffenheffing	5	1.849	1.575	1.580
Begraafrechten	6	404	398	399
Marktgeld	7	38	37	33
Hondenbelasting	8	68	67	57
Leges omgevingsvergunningen	9	982	840	669
Leges burgerzaken	10	401	405	355
Leges vergunningen APVA	11	13	13	18
Subtotaal tarieven, heffingen en leges		**5.628**	**5.050**	**4.747**
Totaal lokale heffingen		11.314	10.423	9.906

B | Kostendekkendheid tarieven

De tekorten op de afvalstoffen- en rioolheffing worden gedekt uit de voorziening matiging afvalstoffenheffing en de voorziening rioolbeheer. De berekening van de kostendekkendheid van de heffingen en leges is op basis van de begroting 2027 als volgt:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Afvalstoffenheffing	Rioolheffing	Begraven	Leges burgerzaken	Leges Omgevingswet	Leges APV
Kosten	1.651	1.447	472	683	1.081	70
Inkomsten	261					
Subtotaal algemene belastingen	**1.390**	**1.447**	**472**	**683**	**1.081**	**70**
Toe te rekenen kosten						
Kwijtschelding	28	29				
Overhead	124	220	99	75	227	11
BTW	307	178				
Totale kosten	**1.849**	**1.874**	**571**	**758**	**1.308**	**82**
Opbrengsten	1.722	1.718	404	401	982	13
Vrijval voorziening	127	156				
Kostendekkenheid tarieven (%)	100%	100%	71%	53%	75%	16%

C | Kwijtscheldingsbeleid

Belastingschuldigen voor wie het buitengewoon bezwaarlijk is om de aanslag gemeentelijke belastingen te betalen vanwege het lage inkomen kunnen voor kwijtschelding in aanmerking komen. In de 'Leidraad Invordering" staan de voorwaarden en berekeningen voor het verlenen van kwijtschelding. Voor wat betreft kwijtschelding is de Verordening kwijtschelding van gemeentelijke belastingen Staphorst 2026 tevens van toepassing. In deze verordening is geregeld dat kwijtschelding mogelijk is voor: afvalstoffenheffing, rioolheffing en onroerendezaakbelasting (eigenaar woningen). Of iemand in aanmerking komt voor kwijtschelding van de aanslag gemeentelijke belastingen is afhankelijk van het inkomen, ontvangen toeslagen, vermogen en specifieke uitgaven zoals huur, premie ziektekostenverzekering en kosten van kinderopvang.

D | Lokale lastendruk

Voor een meerpersoonshuishouden in Staphorst bedragen de woonlasten € 947 per jaar (2026). De woonlasten in de landelijk goedkoopste gemeente bedragen € 669 (Rijssen-Holten) en in de duurste € 2.279 (Bloemendaal) per jaar. Daarbij wordt rekening gehouden met de OZB (voor een woning met een gemiddelde waarde), de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. In de paragraaf Weerstandsvermogen wordt nader ingegaan op de aanwezige ruimte in de belastingcapaciteit van onze gemeente.

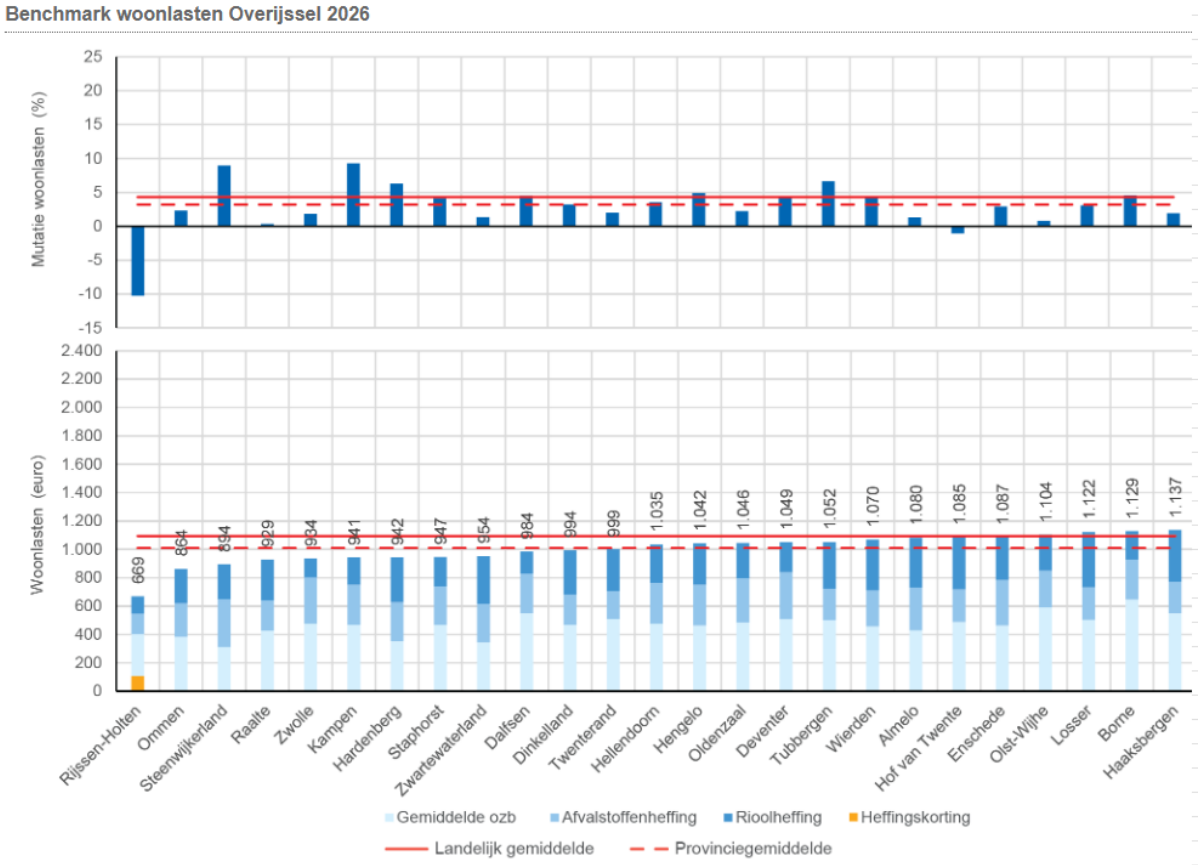

Bron: www.coelo.nl

Paragraaf 8 - Openbaarheidsparagraaf (Woo)

Inleiding op de paragraaf 8

De Wet open overheid (Woo) trad in 2022 in werking ter vervanging van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De Woo beoogt een transparante overheid met als uitgangspunt dat iedereen recht heeft op toegang tot overheidsinformatie en dat die informatie in beginsel openbaar is. Een belangrijk verschil met de Wob is dat gemeenten onder de Woo naast informatie op verzoek ook verplicht zijn informatie actief openbaar te maken. Deze paragraaf beschrijft de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Woo en ontwikkelingen.

A | Wet open overheid

Actieve openbaarmaking
De Woo verplicht gemeenten om documenten uit verschillende informatiecategorieën actief openbaar te maken. Deze verplichting wordt landelijk gefaseerd ingevoerd, waarop Staphorst aansluit. De afronding van het landelijke platform waarop alle actief openbaargemaakte stukken gepubliceerd moeten gaan worden, is voor langere duur uitgesteld. Staphorst gaat daarom steeds meer lokaal openbaar maken. Sinds 2024 publiceert Staphorst via open.staphorst.nl. In 2027 worden meer categorieën actief openbaar gemaakt.

Passieve openbaarmaking
Woo-verzoeken worden behandeld door de Woo-coördinator, met ondersteuning van Juridische Zaken (anonimisatie) en Communicatie (publicatie). In 2026 zijn tot september negen Woo-verzoeken ontvangen. Bij besluiten zijn gepubliceerd, de overige zijn ingetrokken, omgezet in een informatieverzoek of nog in behandeling.

Op www.open.staphorst.nl gepubliceerde Woo-dossiers 2026 (peildatum september 2026)

Datum	Dossier
15-04-2026	Woo-dossier bestemmingsplanwijzigingen De Vossenburcht
16-04-2026	Woo-dossier onderzoek parkeerplaatsen Gemeenteweg
28-04-2026	Woo-dossier breekmeldingen locatie d'Olde Dijk
04-05-2026	Woo-dossier locatiekeuze grootschalige munitieopslag
26-05-2026	Woo-dossier geregistreerde omzettingsvergunningen
03-06-2026	Woo-dossier Padelclub Nederland
16-06-2026	Woo-dossier wolven
02-07-2026	Woo-dossier camping met bedrijfswoning aan de Leidijk
21-07-2026	Woo-dossier parkeerhandhaving
14-08-2026	Woo-dossier bouwhistorische rapporten

Middelen
De structurele middelen uit de algemene uitkering worden ingezet om de uitvoering van de Woo structureel te borgen. Hiermee wordt voorzien in de afhandeling van Woo-verzoeken, het versterken en onderhouden van de informatiehuishouding en de licenties die daarvoor benodigd zijn.

Vooruitblik
De komende jaren breidt Staphorst de actieve openbaarmaking uit en wordt de informatiehuishouding versterkt. Daarbij ligt de nadruk op het verbeteren van werkprocessen, het optimaliseren van systemen en het vergroten van de vindbaarheid van informatie.

Financiële begroting

Overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Actuele begroting 2027				
	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo
0 Bestuur en ondersteuning	**-3.378**	**44.664**	**0**	**500**	**41.786**
1 Veiligheid	**-2.235**	**80**	**0**	**8**	**-2.146**
2 Verkeer, vervoer & waterstaat	**-4.002**	**135**	**-1.355**	**1.624**	**-3.597**
3 Economie	**-3.639**	**3.537**	**0**	**34**	**-68**
4 Onderwijs	**-2.842**	**376**	**0**	**1.283**	**-1.183**
5 Sport, cultuur & recreatie	**-4.231**	**244**	**0**	**217**	**-3.770**
6 Sociaal domein	**-23.476**	**8.767**	**-450**	**187**	**-14.972**
7 Volksgezondheid & milieu	**-6.939**	**4.387**	**0**	**648**	**-1.904**
8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.	**-2.549**	**1.052**	**0**	**385**	**-1.112**
9 Overhead	**-13.148**	**121**	**0**	**501**	**-12.526**
Totaal	**-66.438**	**63.364**	**-1.805**	**5.388**	**509**

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Algemene dekkingsmiddelen

1 | Lokale heffingen
Het verloop van de opbrengsten van de niet bestedingsgebonden gemeentelijke heffingen is als volgt:

Soort	Rekening 2025	Begroting 2026 (na wijz.)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
OZB	4.908	5.152	5.439	5.745	5.938	5.938
Forensenbelasting	121	87	114	115	116	118
Toeristenbelasting	130	133	133	183	183	183
Hondenbelasting	57	67	68	69	70	71
Totaal	5.216	5.439	5.754	6.112	6.307	6.310

2 | Algemene uitkeringen
De geraamde algemene uitkeringen uit het gemeentefonds zijn gebaseerd op de meicirculaire 2026.

Soort (bedragen x € 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026 (na wijz.)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Algemene uitkeringen	35.684	35.872	37.852	38.244	38.994	39.806
Uitkeringsfactoren	1,486	1,491	1,549	1,597	1,638	1,695

3 | Dividenden en interest
Onderstaand een overzicht van de (geraamde) dividenden en interest (rente).

Soort	Rekening 2025	Begroting 2026 (na wijz.)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Enexis N.V. - dividend	29	17	17	17	17	17
Enexis B.V. - interest deelneming	0	2	2	2	2	2
Rendo N.V. - dividend	239	238	238	238	238	238
Wadinco N.V. - dividend	25	21	21	21	21	21
Rova N.V. - dividend	0	80	80	80	80	80
Rova N.V. - achtergestelde lening	73	30	0	0	0	0
Bank Nederlandse Gemeenten	64	250	62	62	62	62
Totaal	293	638	420	420	420	420

4 | Saldo financieringsfunctie

Soort	Rekening 2025	Begroting 2026 (na wijz.)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Rentebaten	515	250	250	0	0	0
Rentelasten	0	0	0	0	173	173
Totaal	515	250	250	0	-173	-173

Incidentele lasten per programma

Aanvullende toelichting:
Het wegenonderhoud en vervangingsinvesteringen wegen betreffen (jaarlijkse) stortingen in de reserve, incidentele formatie is een tijdelijk inhuurbudget en de overige posten (m.u.v. de vennootschapsbelasting) betreffen projecten (incidentele budgetten) met een start- en einddatum en zijn daarmee incidenteel van aard.

Incidentele lasten per programma	Begroting 2027	MJB 2028	MJB 2029	MJB 2030	Toelichting
Programma 0 | Algemeen bestuur en organisatie					
Invulling welzijnsfunctie	400				In de meicirculaire 2025 zijn gelden opgenomen vanwege de deskundigheidscommissie Van Ark. Deze gelden voor het jaar 2027 zijn geparkeerd op de stelpost voor de invulling van het uitvoeringsprogramma sociale basis en verstevigen lokale teams.
Vennootschapsbelasting - t.l.v. reserve grondexploitatie	33	33	33	33	Te betalen vennootschapsbelasting o.b.v. ingeschatte winsten van het grondbedrijf.

Incidentele lasten per programma	Begroting 2027	MJB 2028	MJB 2029	MJB 2030	Toelichting
Programma 1 | Openbare orde en veiligheid					
Programma 2 | Verkeer en openbare ruimte					
Herijking verkeersbeleid	50				In de Kadernota 2027 is incidenteel budget aangevraagd voor de herijking van het verkeersbeleid. De lasten worden gedekt uit de reserve zonder bestemming en zijn daardoor incidenteel van aard.
Herziening wegenlegger	15				In de Kadernota 2027 is incidenteel budget aangevraagd voor de herziening wegenlegger. De lasten worden gedekt uit de reserve zonder bestemming en zijn daardoor incidenteel van aard.
Groot wegenonderhoud - t.g.v. reserve wegenonderhoud	1030	1030	1030	1030	Dit betreft de jaarlijkse vaste dotatie aan de reserve groot wegenonderhoud. De werkelijke jaarlijkse kosten worden onttrokken uit dezelfde reserve. Deze gehele mutatie is daarmee incidenteel van karakter.
Programma 3 | Economie / ondernemen					
Agrarische coaching	29				In de Kadernota 2026 is incidenteel budget aangevraagd voor agrarische coaching. De lasten worden gedekt uit de reserve zonder bestemming en zijn daardoor incidenteel van aard.
Programma 4 | Onderwijs					
Opstellen business cases Integraal Huisvestingsplan Onderwijs - t.lv. reserve zonder bestemming	900				In het kader van de verduurzamingsopgave uit het IHP worden bepaalde lasten gedekt uit de reserve zonder bestemming en zijn daardoor incidenteel van aard.
Programma 5 | Sport, cultuur, recreatie en toerisme					
Gebiedsarangementen - t.l.v. reserve zonder bestemming - t.l.v. reserve zonder bestemming	15				In de Kadernota 2027 is incidenteel budget aangevraagd voor gebiedsarrangementen. De lasten worden gedekt uit de reserve zonder bestemming en zijn daardoor incidenteel van aard.
Programma 6 | Sociaal domein					
Opvang statushouders en Oekrainers	187	187	187	187	Onttrekking vanuit reserve vluchtelingen, statushouders en Oekraïners voor de huisvesting van statushouders
Versterking Welzijnsfunctie	300	300	300		In de meicirculaire 2025 zijn gelden opgenomen vanwege de deskundigencommissie Van Ark. Deze gelden zijn incidenteel van aard en worden toegevoegd aan de reserve Versterking Welzijnsfunctie.
Reserve van Ark		400	400		In de meicirculaire 2025 zijn gelden opgenomen vanwege de deskundigencommissie Van Ark. Deze gelden zijn incidenteel van aard en worden toegevoegd aan de reserve Van Ark.
Programma 7 | Volksgezondheid en milieu					
Duurzaamheid - t.l.v. reserve duurzaamheid	648				Dit betreft het budget voor het programma Energie en Klimaat en wordt gedekt uit de reserve duurzaamheid.
Programma 8 | Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening					
Implementatie omgevingswet - t.l.v reserve zonder bestemming	305	293	285		In de Kadernota 2027 is incidenteel budget aangevraag voor de implementatie omgevingswet. De lasten worden gedekt uit de reserve zonder bestemming en zijn daardoor incidenteel van aard.
Beleidshuis - t.l.v. reserve zonder bestemming	80				In de Kadernota 2027 is incidenteel budget aangevraag voor het beleidshuis. De lasten worden gedekt uit de reserve zonder bestemming en zijn daardoor incidenteel van aard.
Programma 9 | Overhead					
Informatiemanagement - t.l.v. reserve zonder bestemming	573	110	110		In de Kadernota 2027 is incidenteel budget aangevraagd voor informatiemanagement. De lasten worden gedekt uit de reserve zonder bestemming en zijn daardoor incidenteel van aard.
Incidentele formatie - t.l.v. reserve zonder bestemming	337	307	37		In de Kadernota 2026 is incidenteel budget aangevraagd voor incidentele formatie. De lasten worden gedekt uit de reserve zonder bestemming en zijn daardoor incidenteel van aard.
Totaal incidentele lasten	**4.902**	**2.660**	**2.382**	**1.250**	

Incidentele baten per programma

Er is geen individuele toelichting gegeven bij de incidentele baten aangezien het alleen reserve mutaties betreffen. Deze worden bij de incidentele lasten hierboven toegelicht.

Incidentele baten per programma	Begroting 2027	MJB 2028	MJB 2029	MJB 2030
Programma 0 | Algemeen bestuur en organisatie				
Reserve grondexploitatie	33	33	33	33
Stelpost invulling welzijnsfunctie / reserve welzijnsfunctie en reserve van Ark	700	700	700	
Programma 1 | Openbare orde en veiligheid				
Programma 2 | Verkeer en openbare ruimte				
Reserve zonder bestemming	65			
Reserve wegenonderhoud	1008	1.008	1.008	1.008
Programma 3 | Economie / ondernemen				
Reserve zonder bestemming	29			
Programma 4 | Onderwijs				
Reserve zonder bestemming	900			
Programma 5 | Sport, cultuur, recreatie en toerisme				
Reserve zonder bestemming	15			
Reserve Vluchtelingen	187	187	187	187
Programma 6 | Sociaal domein				
Programma 7 | Volksgezondheid en milieu				
Reserve duurzaamheid	648			
Programma 8 | Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening				
Reserve zonder bestemming	385	293	285	
Programma 9 | Overhead				
Reserve zonder bestemming	910	417	147	
Totaal incidentele baten	**4.880**	**2.638**	**2.360**	**1.228**

Totaal incidentele lasten	**4.902**	**2.660**	**2.382**	**1.250**
Verschil (+ is positieve correctie op begrotingssaldo)	**22**	**22**	**22**	**22**

Structurele begrotingssaldo

De begroting 2027 zoals die voor u ligt is structureel (en reëel) in evenwicht. Dat wil zeggen dat de structurele lasten worden gedekt door structurele baten. De jaarschijven 2028 tot en met 2030 zijn ook positief, conform de prognose in de Kadernota 2027.

Het structurele begrotingssaldo is als volgt opgebouwd:

Presentatie structureel begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Geraamde lasten	66.438	65.127	63.206	63.806
Geraamde baten	63.075	63.959	62.836	63.009
Saldo baten en lasten (begrotingssaldo voor bestemming)	**-3.363**	**-1.167**	**-370**	**-796**
Beoogde toevoegingen aan reserves	1.805	2.030	2.005	1.280
Beoogde onttrekking aan reserves	5.677	3.420	2.854	2.459
Begrotingssaldo na bestemming (geraamd resultaat)	**509**	**224**	**480**	**383**
Waarvan incidentele lasten en incidentele toevoegingen aan reserves	4.902	2.660	2.382	1.250
Waarvan incidentele baten en incidentele onttrekkingen aan reserves	4.880	2.638	2.360	1.228
Saldo incidentele baten en lasten	**22**	**22**	**22**	**22**
Structureel begrotingssaldo	**531**	**246**	**502**	**405**

Balans

Balans per 31 december 2027 t/m 2030

Het verloop van de activa is gebaseerd op huidige besluitvorming. Hierbij is nog geen rekening gehouden met mogelijke toekomstige in exploitatie te nemen gronden, de mogelijke opbrengsten die hieruit voortkomen en het effect hiervan op andere balansposten.

Activa	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029	Begroot 2030
VASTE ACTIVA				
Immateriele vaste ativa	**68**	**68**	**68**	**68**
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	68	68	68	68
Materiele vaste ativa	**53.794**	**62.009**	**67.801**	**66.994**
Investeringen met economisch nut*	27.022	29.075	33.349	32.565
Investeringen met economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven	7.783	9.020	12.665	13.223
Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	18.989	23.915	21.786	21.205
Financiële vaste activa	**1.544**	**1.544**	**1.544**	**1.544**
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	184	184	184	184
Leningen aan deelnemingen	492	492	492	492
Overige langlopende leningen	869	869	869	869
TOTAAL VASTE ACTIVA	**55.407**	**63.622**	**69.413**	**68.606**
VLOTTENDE ACTIVA				
Voorraden	**63**	**-1.248**	**-4.215**	**0**
Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	63	-1.248	-4.215	0
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	**6.407**	**5.401**	**2.234**	**0**
Uitzettingen in 's Rijks schatkist < 1 jaar	6.407	5.401	2.234	0
Liquide middelen	**27**	**27**	**27**	**27**
Kassaldi	5	5	5	5
Banksaldi	23	23	23	23
Overlopende activa	**3.563**	**1.817**	**1.817**	**1.817**
Van Europese of Nederlandse overheid nog te ontvangen specifieke uitkeringen	628	628	628	628
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	2.935	1.189	1.189	1.189
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	**10.060**	**5.998**	**-137**	**1.845**
TOTAAL-GENERAAL	**65.467**	**69.619**	**69.276**	**70.451**

Passiva	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029	Begroot 2030
VASTE PASSIVA				
Eigen vermogen	**44.726**	**44.250**	**44.301**	**43.721**
Algemene reserves	5.554	5.755	5.942	6.422
Bestemmingsreserves	38.663	38.271	37.879	36.916
Nog te bestemmen resultaat	509	224	480	383
Voorzieningen	**6.875**	**6.503**	**6.109**	**5.864**
Voorzieningen	6.875	6.503	6.109	5.864
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	**0**	**0**	**0**	**2.000**
Overig leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		0		2.000
TOTAAL VASTE ACTIVA	**51.601**	**50.753**	**50.410**	**51.585**
VLOTTENDE PASSIVA				
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd < 1 jaar	**6.068**	**8.568**	**8.568**	**8.568**
Overige vlottende schulden	6.068	8.568	8.568	8.568
Overlopende passiva	**7.798**	**10.298**	**10.298**	**10.298**
Van Europese of Nederlandse overheid ontvangen, nog te besteden specifieke uitkeringen	2.705	2.705	2.705	2.705
Nog te betalen bedragen	5.094	7.594	7.594	7.594
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	13.866	18.866	18.866	18.866
TOTAAL-GENERAAL	**65.467**	**69.620**	**69.276**	**70.451**

Overzicht reserves- en voorzieningenpositie

Reserves en voorzieningen

Reservestaat
In onderstaande reservestaat zijn niet alleen de door uw raad genomen besluiten verwerkt, maar ook de voorgenomen investeringen zoals deze zijn opgenomen in het overzicht investeringen en waarbij een reserve als dekkingsmiddel is aangewezen. Hierdoor geeft de reservestaat een beter inzicht in de ontwikkeling en de stand van de reserves en voorzieningen. Immers de voorgenomen dekking van investeringen worden ten laste van de reserves weergegeven.

Omschrijving (x € 1.000)	Rekening 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029	Begroot 2030
Niet bestemde reserves	17.240	14.634	12.521	12.400	12.805	13.150
Bestemmingsreserves	35.490	33.478	32.205	31.850	31.496	30.571
Voorzieningen	3.484	2.917	6.875	6.503	6.109	5.864
Totaal	**56.214**	**51.029**	**51.601**	**50.753**	**50.410**	**49.585**

Overzicht reserves en voorzieningen
De meerjarige positieve begrotingssaldi zijn als toevoeging meegenomen in de reserve zonder bestemming. Afhankelijk van de resultaten in de jaarrekeningen kunnen deze toevoegingen daadwerkelijk gerealiseerd worden. Mogelijke toekomstige in exploitatie te nemen gronden, waaruit opbrengsten voort kunnen vloeien en mogelijk tot resultaat kunnen leiden, zijn niet meegenomen in de reservepositie. Het verloop van de reserve/voorziening rioolbeheer en afvalstoffenheffing is gebaseerd op de huidige tarieven (zonder indexatie). In de begroting 2027 zijn de reserve rioolbeheer en de reserve matiging afvalstoffenheffing toegevoegd aan de voorziening rioolbeheer en de voorziening matiging afvalstoffenheffing conform BBV.

Omschrijving (x € 1.000)	Rekening 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029	Begroot 2030
Niet bestemde reserves						
Algemene reserves	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
Reserve zonder bestemming	7.206	5.199	2.563	2.479	2.922	3.305
Reserve voor grondexploitatie	6.534	5.935	6.458	6.421	6.383	6.345
Totaal niet bestemde reserves	**17.240**	**14.634**	**12.521**	**12.400**	**12.805**	**13.150**
Overige bestemmingsreserves						
Reserve voor grondexploitatie met bestemming	1.614	1.614	1.755	1.755	1.755	1.755
Reserve afschrijving investeringen openbare ruimte met maatschappelijk nut	9.220	8.604	8.112	7.557	7.001	6.445
Reserve zandput Hooidijk	211	198	211	211	211	211
Reserve rioolbeheer	2.785	2.800	0	0	0	0
Reserve matiging afvalstoffenheffing	378	280	0	0	0	0
Reserve met bestemmingen	2	0	0	0	0	0
Reserve wegenbeheer						
A. betonwegen	735	735	735	735	735	735
B. Asfalt en elementverharding	1.865	1.231	1.908	1.930	1.952	1.973
Reserve wegen (motie 131)	775	1.125	1.450	1.750	2.050	2.300
Reserve verkeersontsluiting	460	460	460	460	460	460
Reserve afschrijving gemeentelijke gebouwen	8.135	7.511	6.926	6.322	5.718	5.114
Reserve afschrijving vervoermiddelen	227	168	124	80	36	0
Reserve duurzaamheid	1.466	648	405	405	405	405
Reserve beschermd wonen	3.030	3.000	4.130	4.130	4.130	4.130
Reserve vluchtelingen, statushouders en Oekraïners	4.587	3.619	4.202	4.030	3.858	3.858
Reserve Versterking Welzijnsfunctie	0	300	600	900	1.200	1.200
Reserve van Ark	0	0	0	400	800	800
Reserve bovenwijkse voorzieningen	0	1.185	1.185	1.185	1.185	1.185
Totaal overige bestemmingsreserves	**35.490**	**33.478**	**32.205**	**31.850**	**31.496**	**30.571**
Totaal reserves	**52.730**	**48.112**	**44.726**	**44.250**	**44.301**	**43.721**

Overzicht voorzieningen
Hieronder is het verloopoverzicht van de voorzieningen opgenomen. De reserve rioolbeheer en de reserve matiging afvalstoffenheffing zijn overgebracht naar de voorziening conform artikel 44 lid 2 van het Besluit

Begroting en Verantwoording (BBV). In de Voortgangsrapportage 2026 is de dotatie aan de voorziening civiele kunstwerken opgenomen en daardoor is deze nu ook in de begroting 2027 verwerkt. De standen van de voorzieningen aan het einde van een jaar, sluiten aan bij de onderliggende beheerplannen. Meerjarige mutaties voor de voorziening pensioenverplichting wethouders, zandput Hooidijk, reperatie 3e WW-jaar en de verlofsparen zijn lastig of niet in te schatten waardoor de eindstanden van de voorzieningen gelijk zijn gehouden.

Omschrijving (x € 1.000)	Rekening 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029	Begroot 2030
Voorzieningen						
Voorziening pensioenverplichting wethouders	1.795	1.506	1.795	1.795	1.795	1.795
Voorziening zandput Hooidijk	66	62	66	66	66	66
Voorziening reparatie 3e WW-jaar	36	36	36	36	36	36
Voorziening verlofsparen	174	115	174	174	174	174
Voorziening gebouwenbeheer	816	245	944	862	689	679
Voorziening civiele kunstwerken	0	700	506	448	504	504
Voorziening rioolbeheer **	411	253	3.039	2.913	2.720	2.547
Voorziening matiging afvalstoffenheffing	185	0	314	208	125	62
Totaal voorzieningen	**3.484**	**2.917**	**6.875**	**6.503**	**6.109**	**5.864**
Totaal reserves en voorzieningen voorzieningen	**56.214**	**51.029**	**51.601**	**50.753**	**50.410**	**49.585**

Bijlagen

Taakvelden overzicht

Taakveldenoverzicht

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2027	MJB 2027 - Jaarschijf 2028	MJB 2027 - Jaarschijf 2029	MJB 2027 - Jaarschijf 2030
Lasten				
0 Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	**-1.623**	**-1.671**	**-1.721**	**-1.770**
0.2 Burgerzaken	**-709**	**-729**	**-748**	**-764**
0.5 Treasury	**0**	**0**	**-173**	**-173**
0.61 OZB woningen	**-463**	**-479**	**-526**	**-539**
0.62 OZB niet woningen	**-48**	**-50**	**-52**	**-54**
0.64 Belastingen overig	**-18**	**-18**	**-19**	**-19**
0.8 Overige baten en lasten	**-483**	**25**	**24**	**24**
0.9 Vennootschapsbelasting	**-33**	**-34**	**-34**	**-35**
Totaal 0 Bestuur en ondersteuning	**-3.378**	**-2.956**	**-3.250**	**-3.329**
1 Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	**-1.447**	**-1.464**	**-1.466**	**-1.469**
1.2 Openbare orde en veiligheid	**-787**	**-816**	**-842**	**-869**
Totaal 1 Veiligheid	**-2.235**	**-2.280**	**-2.309**	**-2.338**
2 Verkeer, vervoer & waterstaat				
2.1 Verkeer en vervoer	**-3.953**	**-4.247**	**-4.374**	**-4.460**
2.2 Parkeren	**-42**	**-44**	**-45**	**-47**
2.5 Openbaar vervoer	**-8**	**-8**	**-8**	**-8**
Totaal 2 Verkeer, vervoer & waterstaat	**-4.002**	**-4.298**	**-4.427**	**-4.515**
3 Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	**-228**	**-231**	**-234**	**-237**
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**-3.244**	**-3.244**	**-503**	**-5**
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsreg.	**-87**	**-59**	**-60**	**-62**
3.4 Economische promotie	**-81**	**-84**	**-87**	**-90**
Totaal 3 Economie	**-3.639**	**-3.617**	**-884**	**-393**
4 Onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	**-15**	**0**	**0**	**0**
4.2 Onderwijshuisvesting	**-1.571**	**-776**	**-1.036**	**-999**
4.3 Onderw.beleid en leerlingzaken	**-1.256**	**-1.286**	**-1.311**	**-1.336**
Totaal 4 Onderwijs	**-2.842**	**-2.063**	**-2.347**	**-2.335**
5 Sport, cultuur & recreatie				
5.1 Sportbeleid en activering	**-91**	**-93**	**-96**	**-98**
5.2 Sportaccommodaties	**-1.520**	**-1.544**	**-1.623**	**-1.646**
5.3 Cultuurpresentatie-participat.	**-87**	**-88**	**-89**	**-91**
5.4 Musea	**-75**	**-78**	**-81**	**-84**
5.5 Cultureel erfgoed	**-122**	**-125**	**-128**	**-131**
5.6 Media	**-441**	**-453**	**-465**	**-478**
5.7 Openbaar groen en recreatie	**-1.895**	**-1.958**	**-1.991**	**-2.041**
Totaal 5 Sport, cultuur & recreatie	**-4.231**	**-4.340**	**-4.474**	**-4.570**
6 Sociaal domein				

Exploitatie	Begroting 2027	MJB 2027 - Jaarschijf 2028	MJB 2027 - Jaarschijf 2029	MJB 2027 - Jaarschijf 2030
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	**-7.129**	**-7.211**	**-7.344**	**-7.426**
6.21 Toegang en eerstelijnsv. WMO	**-911**	**-984**	**-1.052**	**-764**
6.23 Toegang+eerstelijnsv.Integraal	**-135**	**-137**	**-140**	**-141**
6.3 Inkomensregelingen	**-4.599**	**-4.677**	**-4.737**	**-4.816**
6.4 WSW en beschut werk	**-1.191**	**-1.200**	**-1.228**	**-1.247**
6.5 Arbeidsparticipatie	**-450**	**-463**	**-475**	**-486**
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	**-678**	**-694**	**-709**	**-725**
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	**-1.241**	**-1.282**	**-557**	**-602**
6.712 Begeleiding (WMO)	**-1.112**	**-1.144**	**-1.177**	**-1.210**
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	**-3.040**	**-3.125**	**-3.210**	**-3.309**
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	**-189**	**-194**	**-200**	**-206**
6.762 Jeugdhulp met verblijf region.	**-1.164**	**-1.182**	**-1.199**	**-1.217**
6.763 Jeugdhulp met verblijf landel.	**-237**	**-241**	**-244**	**-248**
6.791 PGB WMO	**-59**	**-61**	**-63**	**-65**
6.792 PGB Jeugd	**-71**	**-72**	**-73**	**-74**
6.811 Beschermd wonen (WMO)	**-450**	**-200**	**-200**	**-200**
6.812 Maatsch.-en vrouwenopvang(WMO)	**-212**	**-217**	**-222**	**-225**
6.821 Jeugdbescherming	**-555**	**-578**	**-602**	**-607**
6.822 Jeugdreclassering	**-52**	**-53**	**-54**	**-54**
Totaal 6 Sociaal domein	**-23.476**	**-23.714**	**-23.486**	**-23.624**
7 Volksgezondheid & milieu				
7.1 Volksgezondheid	**-1.211**	**-1.229**	**-1.246**	**-1.249**
7.2 Riolering	**-1.401**	**-1.458**	**-1.579**	**-1.608**
7.3 Afval	**-1.636**	**-1.706**	**-1.779**	**-1.854**
7.4 Milieubeheer	**-2.219**	**-1.616**	**-1.640**	**-1.663**
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	**-472**	**-486**	**-498**	**-511**
Totaal 7 Volksgezondheid & milieu	**-6.939**	**-6.494**	**-6.743**	**-6.884**
8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.				
8.1 Ruimtelijke ordening	**-1.479**	**-1.428**	**-1.458**	**-1.210**
8.2 Grondexploitatie	**-123**	**-75**	**-80**	**-86**
8.3 Wonen en bouwen	**-947**	**-981**	**-1.013**	**-1.044**
Totaal 8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.	**-2.549**	**-2.483**	**-2.551**	**-2.340**
9 Overhead				
0.4 Overhead	**-13.148**	**-12.882**	**-12.736**	**-13.478**
Totaal 9 Overhead	**-13.148**	**-12.882**	**-12.736**	**-13.478**
Totaal Lasten	**-66.438**	**-65.127**	**-63.206**	**-63.806**
Baten				
0 Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	**37**	**37**	**37**	**37**
0.2 Burgerzaken	**380**	**385**	**388**	**390**
0.5 Treasury	**625**	**375**	**375**	**375**
0.61 OZB woningen	**3.026**	**3.203**	**3.324**	**3.326**
0.62 OZB niet woningen	**2.667**	**2.798**	**2.872**	**2.872**
0.64 Belastingen overig	**68**	**69**	**70**	**71**

Exploitatie	Begroting 2027	MJB 2027 - Jaarschijf 2028	MJB 2027 - Jaarschijf 2029	MJB 2027 - Jaarschijf 2030
0.7 Algemene uitkeringen gem.fonds	**37.852**	**38.244**	**38.994**	**39.806**
0.8 Overige baten en lasten	**10**	**10**	**10**	**10**
Totaal 0 Bestuur en ondersteuning	**44.664**	**45.121**	**46.070**	**46.887**
1 Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	**67**	**67**	**68**	**68**
1.2 Openbare orde en veiligheid	**13**	**14**	**14**	**14**
Totaal 1 Veiligheid	**80**	**81**	**81**	**82**
2 Verkeer, vervoer & waterstaat				
2.1 Verkeer en vervoer	**135**	**137**	**138**	**140**
Totaal 2 Verkeer, vervoer & waterstaat	**135**	**137**	**138**	**140**
3 Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	**14**	**14**	**14**	**14**
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**3.239**	**3.239**	**498**	**0**
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsreg.	**38**	**38**	**38**	**39**
3.4 Economische promotie	**247**	**298**	**299**	**301**
Totaal 3 Economie	**3.537**	**3.589**	**850**	**354**
4 Onderwijs				
4.2 Onderwijshuisvesting	**3**	**3**	**3**	**3**
4.3 Onderw.beleid en leerlingzaken	**373**	**379**	**386**	**392**
Totaal 4 Onderwijs	**376**	**382**	**389**	**395**
5 Sport, cultuur & recreatie				
5.2 Sportaccommodaties	**186**	**189**	**192**	**195**
5.3 Cultuurpresentatie-participat.	**13**	**13**	**0**	**0**
5.6 Media	**17**	**17**	**17**	**17**
5.7 Openbaar groen en recreatie	**28**	**28**	**29**	**29**
Totaal 5 Sport, cultuur & recreatie	**244**	**247**	**237**	**241**
6 Sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	**4.356**	**4.361**	**4.362**	**4.363**
6.21 Toegang en eerstelijnsv. WMO	**225**	**271**	**313**	**0**
6.23 Toegang+eerstelijnsv.Integraal	**0**	**0**	**0**	**0**
6.3 Inkomensregelingen	**3.429**	**3.463**	**3.514**	**3.515**
6.5 Arbeidsparticipatie	**48**	**48**	**49**	**50**
6.714 Overige Maatwerkarrang. (WMO)	**109**	**310**	**356**	**359**
6.811 Beschermd wonen (WMO)	**600**	**200**	**200**	**200**
Totaal 6 Sociaal domein	**8.767**	**8.653**	**8.794**	**8.487**
7 Volksgezondheid & milieu				
7.2 Riolering	**1.874**	**1.943**	**2.077**	**2.119**
7.3 Afval	**2.110**	**2.200**	**2.294**	**2.389**
7.4 Milieubeheer	**0**	**303**	**303**	**303**
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	**404**	**410**	**416**	**422**
Totaal 7 Volksgezondheid & milieu	**4.387**	**4.857**	**5.090**	**5.234**

Exploitatie	Begroting 2027	MJB 2027 - Jaarschijf 2028	MJB 2027 - Jaarschijf 2029	MJB 2027 - Jaarschijf 2030
8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.				
8.1 Ruimtelijke ordening	**68**	**69**	**70**	**71**
8.2 Grondexploitatie	**73**	**17**	**17**	**17**
8.3 Wonen en bouwen	**911**	**973**	**974**	**976**
Totaal 8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.	**1.052**	**1.059**	**1.062**	**1.064**
9 Overhead				
0.4 Overhead	**121**	**123**	**125**	**125**
Totaal 9 Overhead	**121**	**123**	**125**	**125**
Totaal Baten	**63.364**	**64.248**	**62.836**	**63.009**
Stortingen				
2 Verkeer, vervoer & waterstaat				
0.10 Mutatie reserves	**-1.355**	**-1.330**	**-1.305**	**-1.280**
Totaal 2 Verkeer, vervoer & waterstaat	**-1.355**	**-1.330**	**-1.305**	**-1.280**
5 Sport, cultuur & recreatie				
0.10 Mutatie reserves	**0**	**-400**	**-400**	**0**
Totaal 5 Sport, cultuur & recreatie	**0**	**-400**	**-400**	**0**
6 Sociaal domein				
0.10 Mutatie reserves	**-450**	**-300**	**-300**	**0**
Totaal 6 Sociaal domein	**-450**	**-300**	**-300**	**0**
Totaal Stortingen	**-1.805**	**-2.030**	**-2.005**	**-1.280**
Onttrekkingen				
0 Bestuur en ondersteuning				
0.10 Mutatie reserves	**500**	**340**	**70**	**70**
Totaal 0 Bestuur en ondersteuning	**500**	**340**	**70**	**70**
1 Veiligheid				
0.10 Mutatie reserves	**8**	**8**	**8**	**8**
Totaal 1 Veiligheid	**8**	**8**	**8**	**8**
2 Verkeer, vervoer & waterstaat				
0.10 Mutatie reserves	**1.624**	**1.559**	**1.559**	**1.559**
Totaal 2 Verkeer, vervoer & waterstaat	**1.624**	**1.559**	**1.559**	**1.559**
3 Economie				
0.10 Mutatie reserves	**34**	**5**	**5**	**5**
Totaal 3 Economie	**34**	**5**	**5**	**5**
4 Onderwijs				
0.10 Mutatie reserves	**1.283**	**383**	**383**	**383**
Totaal 4 Onderwijs	**1.283**	**383**	**383**	**383**
5 Sport, cultuur & recreatie				
0.10 Mutatie reserves	**217**	**202**	**202**	**202**
Totaal 5 Sport, cultuur & recreatie	**217**	**202**	**202**	**202**
6 Sociaal domein				
0.10 Mutatie reserves	**187**	**172**	**172**	**172**
Totaal 6 Sociaal domein	**187**	**172**	**172**	**172**
7 Volksgezondheid & milieu				
0.10 Mutatie reserves	**648**	**0**	**0**	**0**
Totaal 7 Volksgezondheid & milieu	**648**	**0**	**0**	**0**
8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.				
0.10 Mutatie reserves	**385**	**293**	**285**	**0**

Exploitatie	Begroting 2027	MJB 2027 - Jaarschijf 2028	MJB 2027 - Jaarschijf 2029	MJB 2027 - Jaarschijf 2030
Totaal 8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.	**385**	**293**	**285**	**0**
9 Overhead				
0.10 Mutatie reserves	**501**	**169**	**169**	**59**
Totaal 9 Overhead	**501**	**169**	**169**	**59**
Totaal Onttrekkingen	**5.388**	**3.131**	**2.854**	**2.459**
Saldo van baten en lasten na bestemming	**509**	**224**	**480**	**383**

Overzicht investeringen

Overzicht investeringen

Onderstaand is de meerjareninvesteringsprognose opgenomen. Deze bestaat uit lopende kredieten die in het verleden beschikbaar zijn gesteld, maar nog niet zijn afgerond. Het overzicht is aangevuld met een aantal nieuwe kredieten voor investeringen.

Omschrijving van de investering	Nieuw / bestaand		Meerjarenbegroting 2027 - 2030					Ten laste van reserves				Last begroting 2027	Last begroting 2028	Last begroting 2029	Last begroting 2030
			Beschikbaar gesteld												
Bedragen x € 1.000		< 2026	2027	2028	2029	2030	Verwacht afrondings-jaar	2027	2028	2029	2030				
Programma 2 | Verkeer en openbare ruimte															
Vervangingsinvesteringen wegen (constructief afgeschreven) gelet op motie 131.	bestaand begroting 2026 + Nieuw 2030	1.500	500	500	500	500	Jaar van beschikbaar stellen					25	50	75	100
Herinrichting Staphorst Noordoost fase 4: nieuw materiaal herinrichting	Bestaand begroting 2021	145					2028			10	10				
Herinrichting Staphorst Noordoost fase 5: nieuw materiaal herinrichting	Bestaand begroting 2023	150					2028			10	10				
Renovatie lichtmastenareaal 2027 - 2030	Bestaand begroting 2026 + nieuw 2030	100	25	25	25	25	2026					4	5	6	8
Reconstructie JC van Andelweg	Bestaand begroting 2022	275					2027						28	28	28
Reconstructie paden Dorpspark Rouveen	Bestaand begroting 2023	44					2027						3	3	3
Afkoppelen en herinrichten Acaciastraat, Leliestraat ged. en Beukenlaan ged. in Rouveen	Bestaand begroting 2023	251					2027						25	25	25
Verkeersplan Rouveen	Bestaand begroting 2022 raadsbesl. 24-09-2024	535					2026					32	32	32	32
Fietspad Heerenweg	Bestaand raadsbesl. 04-07-2017	1.135					2026	57	57	57	57				
Fietspad Heerenweg fase 2	Kadernota 2026	945					2026						38	38	38
Ontbrekende fietsschakels	Kadernota 2026	300					2026						12	12	12
Reconstructie Poeleweg	Kadernota 2026	125					2026						6	6	6
Herinrichting omgeving station	Bestaand begroting 2016 / 2019	520					2027						26	26	26
Middenwolderweg klimaatadaptatie	Bestaand Begroting 2024	100					2026					5	5	5	5
Duikerbrug Conradsweg	Bestaand Begroting 2025	285					2026						7	7	7
Stovonde: linksaf Burgermeester v/d Walstraat en fietspad	Bestaand Begroting 2023 raadsbesl. 10-10-2023	916					2026					46	46	46	46
Reconstructie Klaas Kloosterweg	Bestaand raadsbesl. 12-12-2023	3.265					2026	109	109	109	109				

Omschrijving van de investering	Nieuw / bestaand		Meerjarenbegroting 2027 - 2030					Ten laste van reserves				Last begroting 2027	Last begroting 2028	Last begroting 2029	Last begroting 2030
			Beschikbaar gesteld												
Herinrichting Staphorst Noordoost fase 6 in combinatie met Vechthorst	Bestaand Begroting 2024	90					2027						6	6	6
Nieuwe ontsluitingsweg De Slagen: voorbereiding	Bestaand Begroting 2023	25					2027						1	1	1
Herinrichting Bergerslag - Staphorster Kerkweg (fietsverbinding / afkoppelen)	Bestaand Begroting 2024	900					2030								
Fietspadenplan	Bestaand Begroting 2024	2.000					2027						100	100	100
Verbeteren oversteek zwembad	Nieuw Kadernota 2026	200					2026					8	8	8	8
Reconstructie Poeleweg	Bestaand Begroting 2024	370					2026					15	15	15	15
Fietspadenplan (ontbr. Gorterlaan)	Begroting 2022	363					2026					15	15	15	15
Verkeersveiligheid kruispunt Berkenlaan	Bestaand raadsbesl. 16-05-23	40					2026					4	4	4	4
Parallelweg inclusief keerwand	Bestaand Begroting 2024	415					2026					21	21	21	21
Vervangen straatmeubilair	Kadernota 2026	20					2026					2	2	2	2
Vervangen verkeersborden	Nieuw - Kadernota 2027		57				2027							4	4
Inrichting schoolzones	Nieuw - Kadernota 2027		60				2027							4	4
Vervangen huisnummerborden	Nieuw - Kadernota 2027		32				2027							2	2
Fietspad Rouveen Zuid fase 2	Nieuw - Kadernota 2027		500				2027							20	20
Programma 3 | Economie en ondernemen															
Programma 4 | Onderwijs															
IHP, CNS de Berkenhorst (blok 1) verduurzaming		967					2027						39	39	39
IHP, Iekmulder (blok 1)		1.464					2028							59	59
IHP, prins mauritsschool		7.950					2028							188	188
Gymlokaal mauritsschool		2.200					2028							55	55
Pieter Zandtschool (VO)		1.592					2027							63	63
IHP, Alexanderschool (blok 1)		846					2026					34	34	34	34
IHP, doornveldschool		1.041					2026					42	42	42	42
IHP, Maarten Lutherschool (blok 1)		88					2026					4	4	4	4
IHP, Willem de zwijger (blok 1)		847					2026					34	34	34	34
Programma 5 | Sport, cultuur, recreatie en toerisme															
Activiteitenzone Rouveen	Bestaand	715					2027						26	26	26

Omschrijving van de investering	Nieuw / bestaand		Meerjarenbegroting 2027 - 2030					Ten laste van reserves				Last begroting 2027	Last begroting 2028	Last begroting 2029	Last begroting 2030
			Beschikbaar gesteld												
	Begroting 2018 raadsbesl. 26-09-2023														
Verlichting sportvelden VV Staphorst/SC Rouveen	Bestaand begroting 2023	250					2026					13	13	13	13
Multifunctioneel complex Noorderslag (2 velden)	Kadernota 2026	1.500					2026					125	125	125	125
Vervangingsbudget speelruimte fase 1	Kadernota 2026	260					2026					26	26	26	26
Vervangingsbudget speelruimte fase 2	Nieuw - Kadernota 2027		270				2028							27	27
Programma 6 | Sociaal domein															
Inrichting dienstencentrum	Bestaand raadsbesl. 26-09-2023	642					2026					65	65	65	65
Programma 7 | Gezondheid en milieu															
GRP-V - jaarschijf 2023-2026*	Bestaand Begroting 2026	3.003					2025-2028								
Energiebesparende maatregelen gemeentelijke gebouwen	Bestaand Begroting 2013	300					2026					20	20	20	20
Riool voorber project afkoppelen Bergerslag	Nieuw - begroting 2027		307				2027						4		
Riool project afkoppelen Bergerslag	Nieuw - begroting 2027		1.736				2028							25	
Riool voorber project afkoppelen Staphorst Zuid 2 fase 1	Nieuw - begroting 2027		120				2027						2		
Riool project afkoppelen Staphorst Zuid 2 fase 1	Nieuw - begroting 2027		677				2028							10	
Riool voorber project afkoppelen Staphorst Zuid 2 fase 2	Nieuw - begroting 2027		120				2029								2
Riool project afkoppelen Staphorst Zuid 2 fase 2	Nieuw - begroting 2027		677				2030								
Riool relinen de Baarge + Ijhorst	Nieuw - begroting 2027		800				2027						11		
Riool proj Staphorst Noord Oost	Nieuw - begroting 2027		2.800				2028							40	
Reservering mechanische riolering: vervanging pompen	Nieuw - begroting 2027		108	109	111	113	2027-2030						7	14	22
Reservering mechanische riolering: vervangen leidingwerk	Nieuw - begroting 2027		22	23	23	23	2027-2030						1	3	5
Reservering mechanische riolering: vervangen putten	Nieuw - begroting 2027		32	33	33	34	2027-2030						1	1	2
Reservering mechanische riolering: vervangen buitenopstellingskasten	Nieuw - begroting 2027		2	2	2	2	2027-2030						1	1	1
Reservering mechanische riolering: vervangen schakelkasten	Nieuw - begroting 2027		83	84	86	87	2027-2030						6	11	17
Reservering afkoppelen verhard oppervlak	Nieuw - begroting 2027		51	52	52	53	2027-2030						1	1	2
Reservering klimaat adaptieve maatregelen	Nieuw - begroting 2027		51	52	52	53	2027-2030						1	1	2
Reservering relinen/repareren vrijverval riolering	Nieuw - begroting 2027		102	103	105	106	2027-2030						1	3	0
Reservering vervangingsprojecten middellange termijn	Nieuw - begroting 2027			515	523	1.061	2027-2030							7	15
Programma 8 | Volkshuisvesting en ruimte ordening															

Omschrijving van de investering	Nieuw / bestaand		Meerjarenbegroting 2027 - 2030					Ten laste van reserves				Last begroting 2027	Last begroting 2028	Last begroting 2029	Last begroting 2030
			Beschikbaar gesteld												
Programma 9 | Overhead															
Bestelbus met open laadbak	Bestaand Begroting 2024	65					2026					9	9	9	9
Pick-up bus met laadkraan	Bestaand Begroting 2024	70					2026					14	14	14	14
Grote trekker (incl. toebehoren materieel)	Bestaand begroting 2023 raadsbesl. 10-10-2023 Voortg.rapp. 2025	460					2026					58	58	58	58
Refurbished strooier gladheidbestrijding	Zomernota 2024	30	30	30			2025-2028					9	13	17	17
Aanschaf opraapwagen	Kadernota 2026	50										5	5	5	5
Voertuig met laadbak	Bestaand Begroting 2024	80					2026					8	8	8	8
Voertuig gesloten ruimte	Kadernota 2026	50					2026					5	5	5	5
Mini kraan	Nieuw - Kadernota 2027		46				2027						7	7	7
Auto bomenploeg	Nieuw - Kadernota 2027		53				2027						8	8	8
Robotmaaiers	Nieuw - Kadernota 2027		47				2027						9	9	9
GPS stok met software	Nieuw - Kadernota 2027		25				2027						5	5	5
Electrische bus 1 kadern27	Nieuw - Kadernota 2027		70				2027						9	9	9
Electrische bus 2 kadern27	Nieuw - Kadernota 2027		70				2027						9	9	9
Electrische bus 3 kadern27	Nieuw - Kadernota 2027		70				2027						9	9	9
Maaimachine John Deer kadern27	Nieuw - Kadernota 2027		65				2027						8	8	8
Stiga E-Park Pro kadern27	Nieuw - Kadernota 2027		18				2027						2	2	2
Iseki TG 6687 kadern27	Nieuw - Kadernota 2027		89				2027						11	11	11
Trilo bladzuigmachine kadern27	Nieuw - Kadernota 2027		37				2027						5	5	5
Handgereedschap kadern27	Nieuw - Kadernota 2027		12				2027						4	4	4
Hardware ICT	Bestaand/Nieuw begroting 2027	285	155	150	150	142	Jaarschijf					43	64	86	107

Indicatoren

Formatie (fte per 1.000 inwoners)

Gebied	2025	2026	2027
Staphorst	10,3	9,7	9,2

Bezetting (fte per 1.000 inwoners)

Gebied	2025	2026	2027
Staphorst	10,3	9,4	9,2

Kosten externe inhuur (x € 1.000)

Gebied	2024	2025
Staphorst	4.291	3.282

Organisatiekosten (kosten per inwoner)

Gebied	2024	2025
Staphorst	1.199	1.164

% Overhead

Gebied	2024	2025
Staphorst	20,3	21,0

Verwijzingen Halt (per 10.000 inwoners, 12-17 jaar)

Bron: Halt

Gebied	2024	2025
Staphorst	3	4
Gemeenten < 25.000 inwoners	9	9

Aantal misdrijven 2025 (per 1.000 inwoners)

Bron: CBS - Diefstallen/Criminaliteit

Gebied	Diefstal /verduistering en inbraak	Vernieling en beschadiging	Geweldsmisdrijven
Staphorst	3,6	0,8	1,9

Functiemenging (verhouding tussen banen en woningen in %)

Bron: CBS BAG / LISA - bewerking ABF Research

Gebied	2024	2025
Staphorst	60,3	60,3
Gemeenten <25.000 inwoners	49,9	49,9

Vestigingen van bedrijven (per 1.000 inwoners, 15 t/m 64 jaar)

Bron: LISA

Gebied	2025	2026
Staphorst	188,9	212,4
Gemeenten <25.000 inwoners	195,4	-

Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen (5-18 jaar) (niet ingeschreven op school)

Bron: Duo/Ingrado

Gebied	2024	2025
Staphorst	7,5	7,5
Gemeenten < 25.000 inwoners	8,5	8,5

Relatief verzuim per 1.000 leerlingen (5-18 jaar) (ongeoorloofd afwezig)

Bron: Duo/Ingrado

Gebied	2024	2025
Staphorst	11	11
Gemeenten < 25.000 inwoners	21	21

Vroegtijdige schoolverlaters (VO+MBO, 12-23 jaar)

Bron: Duo/Ingrado

Gebied	2024	2025
Staphorst	1,0%	1,0%
Gemeenten < 25.000 inwoners	1,8%	1,8%

% niet sporters van 19 jaar en ouder

Bron: Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM

Gebied	2024	2025
Staphorst	49,5	49,5
Gemeenten < 25.000 inwoners	44,1	44,1

Aantal re-integratievoorzieningen (per 10.000 inwoners, 15-75 jaar)

Bron: CBS - Participatiewet

Gebied	2024	2025
Staphorst	17,3	17,3
Gemeenten < 25.000 inwoners	15,6	15,6

Werkloze jongeren (% jeugdwerkloosheid: 16-22 jaar)

Bron: CBS - Beleidsinformatie Jeugd

Gebied	2024	2025
Staphorst	1,0%	1,0%
Gemeenten < 25.000 inwoners	1,0%	1,0%

Banen (aantal per 1.000 inwoners, 15-64 jaar)

Bron: CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research

Gebied	2024	2025
Staphorst	855,9	855,9
Gemeenten < 25.000 inwoners	719,4	719,4

Kinderen in uitkeringsgezin

Bron: CBS - Beleidsinformatie Jeugd

Gebied	2024	2025
Staphorst	3	3
Gemeenten <25.000 inwoners	3	3

Bijstandsuitkeringen (per 10.000 inwoners, 18 jaar en ouder)

Bron: CBS - Participatiewet

Gebied	2024	2025
Staphorst	153	166
Gemeenten < 25.000 inwoners	176	178

% Jongeren met delict voor rechter (12-21 jaar)

Bron: CBS Beleidsinformatie Jeugd (geen actuele informatie beschikbaar)

Gebied	2023
Staphorst	0
Gemeenten < 25.000 inwoners	1

% Jongeren met jeugdbescherming (tot 18 jaar)

Bron: CBS - Beleidsinformatie Jeugd

Gebied	2024	2025
Staphorst	0,8	0,8
Gemeenten < 25.000 inwoners	0,9	0,9

% Jongeren met jeugdhulp (tot 18 jaar)

Bron: CBS - Beleidsinformatie Jeugd

Gebied	2024	2025
Staphorst	6,5	6,6
Gemeenten < 25.000 inwoners	13,3	13,3

% Jongeren met jeugdreclassering (12-22 jaar)

Bron: CBS - Beleidsinformatie Jeugd

Gebied	2024	2025
Staphorst	0,0	0,0
Gemeenten < 25.000 inwoners	0,4	0,4

% Netto arbeidsparticipatie

Bron: CBS - Arbeidsdeelname

Gebied	2024	2025
Staphorst	78,7	78,8
Gemeenten < 25.000 inwoners	73,8	74,0

Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement (per 10.000 inwoners)

Bron: CBS - Monitor Sociaal Domein WMO

Gebied	2024	2025
Staphorst	360	320
Gemeenten < 25.000 inwoners	669	623

% Hernieuwbare elektriciteit

Bron: Rijkswaterstaat - Klimaatmonitor (geen actuele informatie beschikbaar)

Gebied	2022
Staphorst	35,2
Overijssel	28,6

Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)

Bron: CBS - Statistiek Huishoudelijk Afval

Gebied	2024	2025
Staphorst	52	52
Gemeenten < 25.000 inwoners	106	106

% Demografische druk (personen 0-20 jaar en 65 jaar e.o. in verhouding tot personen van 20-65 jaar)

Bron: CBS - Bevolkingsstatistiek

Gebied	2024	2025
Staphorst	83,6	83,8
Gemeenten < 25.000 inwoners	81,1	82,0

Nieuw gebouwde woningen (per 1.000 woningen)

Bron: BAG

Gebied	2024	2025
Staphorst	25,5	25,5
Gemeenten < 25.000 inwoners	8,6	8,6

Gemiddelde woonlasten éénpersoonshuishouden (in €)

Bron: COELO, Groningen

Gebied	2024	2025	2026
Staphorst	855	888	922
Gemeenten < 25.000 inwoners	947	996	-

Gemiddelde woonlasten meerpersoonshuishouden (in €)

Bron: COELO, Groningen

Gebied	2024	2025	2026
Staphorst	879	912	947
Gemeenten < 25.000 inwoners	1.037	1.091	-

Gemiddelde WOZ-waarde woningen

Bron: CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken

Gebied	2024	2025	2026
Staphorst	359.000	380.000	417.000
Overijssel	343.000	356.000	394.000

Liquiditeitsplanning

Liquiditeitsplanning 2026-2029

De liquiditeitsplanning is een prognose van de inkomende en uitgaande geldstromen op basis van de meerjarenbegroting en geeft het verloop van het liquiditeitssaldo in de jaren 2027 t/m 2030 weer.
* Het verloop van de grondexploitaties is gebaseerd op huidige besluitvorming. Hierbij is nog geen rekening gehouden met mogelijke toekomstige in exploitatie te nemen gronden, de mogelijke opbrengsten die hieruit voortkomen.
** Het beginsaldo 2027 is het verwachte eindsaldo per 31-12- 2026 op basis van de jaarrekening 2025 (= beginsaldo 2026) en de geraamde mutaties volgens de begroting 2026.

Omschrijving (Bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
**Beginstand liquiditeitssaldo	9.657	6.447	5.430	2.234

Kasstroom uit operationele activiteiten	2028	2029	2030	2031
Inkomsten (+)	**62.792**	**63.728**	**62.563**	**62.760**
Rijksinkomsten	37.852	38.244	38.994	39.806
Belastingen leges	11.153	11.746	12.179	12.331
Overige ontvangsten	13.787	13.739	11.390	10.623
Uitgaven (-)	**66.438**	**65.127**	**62.835**	**63.435**
Loonkosten en inhuurkosten	18.535	19.233	19.644	20.293
Verstrekte subsidies	3.062	3.095	2.848	2.848
Incidentele budgetten	2.170	1.534	924	386
Overige uitgaven (gecorr. Met onderuitputting incidentele budgetten)	42.671	41.264	39.419	39.907
Inkomsten - uitgaven	**-3.646**	**-1.398**	**-272**	**-675**
Correctie afschrijvingen	2.980	3.454	3.921	4.074
Correctie voorzieningen	326	326	326	326
Correctie mutatie werkkapitaal				
Activering projecturen	-103	-105	-105	-105
Saldo operationele activiteiten	**-444**	**2.278**	**3.871**	**3.620**

Kasstroom uit investeringsactiviteiten	2028	2029	2030	2031
Inkomsten (+)	**3.239**	**3.239**	**0**	**0**
*Grondexploitatie	3.239	3.239	0	0
Uitgaven (-)	**6.042**	**6.570**	**7.076**	**7.161**
*Grondexploitatie	657	271	498	0
Investeringen MVA				
- Investeringen economisch nut	1.286	4.702	5.424	5.472
- Investeringen economisch nut (heffingen)	150	474	803	1.164
- Investeringen maatschappelijk nut	3.949	1.123	350	525
Saldo investeringsactiviteiten	**-2.804**	**-3.332**	**-7.076**	**-7.161**

Kasstroom uit financieringsmiddelen	2028	2029	2030	2031
Saldo financieringsactiviteiten	**9**	**9**	**9**	**9**

Saldo liquiditeit eind van het jaar	**6.419**	**5.402**	**2.234**	**-1.297**
Saldo liquiditeit exclusief grondbedrijf	**3.837**	**2.435**	**2.732**	**-1.297**

Kasstroomoverzicht 2027 - 2030

Hieronder is de grafiek van de verloop van de liquiditeit tegenover de investeringen weergegeven.

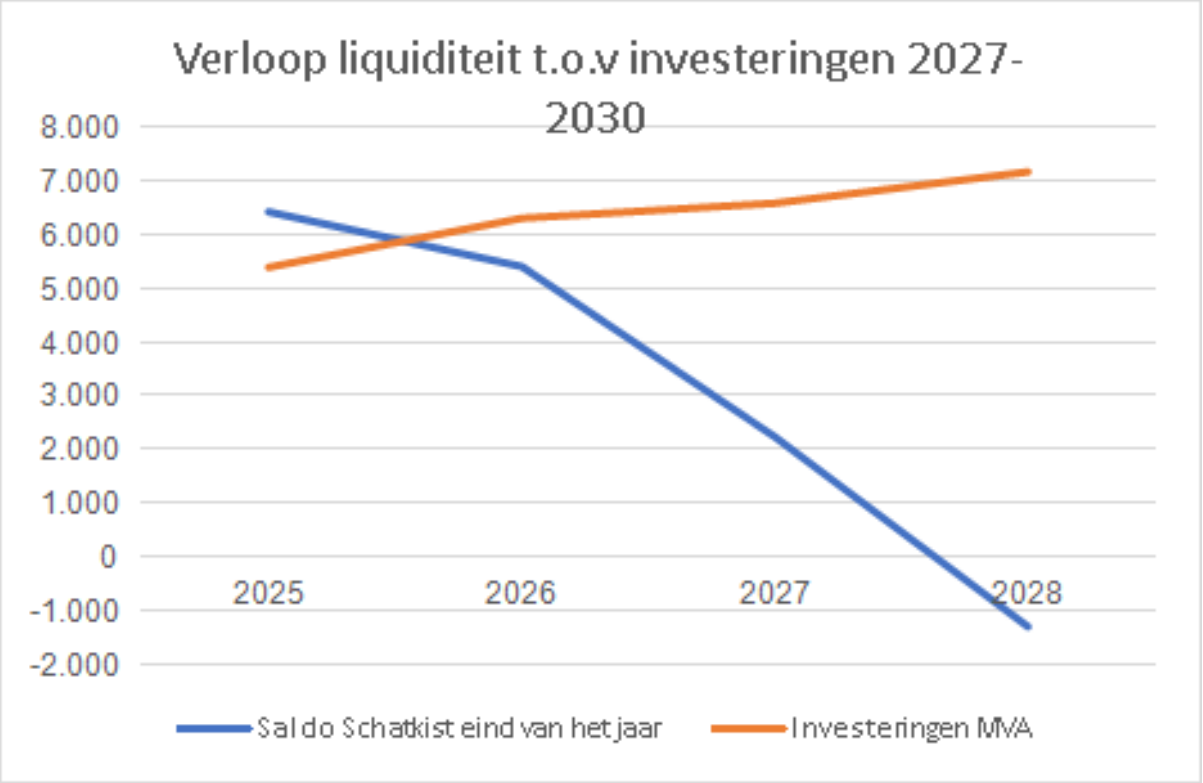
Verloop liquiditeit t.o.v investeringen 2027-2030
8.000
7.000
6.000
5.000
4.000
3.000
2.000
1.000
0
-1.000
-2.000
2025
2026
2027
2028
Saldo Schatkist eind van het jaar
Investeringen MVA